

PRED SEJO ZBOROV SO PTUJ

Delegati vseh treh zborov ptujske občinske skupščine se bodo prihodnji četrtek sestali na ločenih sejah. Seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti bosta nekoliko daljši, saj bodo delegati razpravljali o 15. točkah dnevnega reda, medtem ko jih imajo delegati družbenopolitičnega zbora 10.

Naj navedemo najprej točke dnevnega reda o katerih bodo razpravljali delegati vseh treh zborov. Poslušali bodo poročilo odbora podpisnikov dogovora o temeljih družbenega plana s predlogom sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o temeljih družbenega plana SRS za obdobje 1976—1980, poročilo skupščinske komisije o ugotovitvah stanja v

TOZD „Petovia“ Kmetijskega kombinata Ptuj, poročilo o zbiranju in razporejanju sredstev samoprispevka za sofinanciranje programa gradnje šolskega prostora v občini.

Razpravljali in sprejemali bodo osnutek programa dela vseh treh zborov SO Ptuj od 1. aprila do 31. decembra 1979, osnutek odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine za obdobje 1981—1985 in osnutek odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana ptujske občine za obdobje 1986—2000. Odločali bodo o spretjetju predloga sklepa o soglasju za ustanovitev oddelka komercialne šole za zaposlene in oddelka poslovske šole za zaposlene, na dnevnem redu pa so tudi volitve

in imenovanja ter delegatska vprašanja.

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti bodo sprejemali predlog družbenega dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1979, osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov v ptujski občini, o dopolnitvi odloka o odpravi izvenproračunskih sredstev ter osnutek odloka o merilih za razvrstitev objektov, ki so že v uporabi, pa so bili zgrajeni brez lokacijskega dovoljenja. Poleg tega bodo sprejemali še pobudo za sprejem zakona o izločevanju in usmeritvi dela dohodka OZD, ki koristijo hidroakumulacijske objekte.

N. D.

Srečanja bratstva in prijateljstva (stran 3)
 Razporeditev šolskega prostora v Ptuj (stran 4)
 80 let Krambergerjeve mame (stran 5)
 Veterinar in še marsikaj (stran 6)
 V letošnjem letu še aktivnejši (stran 11)

OBČINSKI SVET O SINDIKALNIH STALIŠČIH IN ZAKLJUČNIH RAČUNIH

V ptujski občini lahko rečemo, da smo se na akcijo sprejema in ustrezne aktivnosti ob obravnavi zaključnih računov za poslovno leto 1978 izredno dobro pripravili in tudi organizirali. Pri načrtovanju akcije sta skupno sodelovala komite OK ZKS Ptuj in občinski svet ZS Ptuj. Pomankljivosti, ki so se pojavile ob akciji zaključni račun, kažejo še na znake kampanje, predvsem zaradi nepoznavanja določil zakona o združenem delu in tudi zaradi ostankov stare prakse, ko je bila razprava o zaključnem računu zgolj formalnost. Tokratna akcija nas tudi zavezuje, da se temeljito organiziramo in razpravljamo o rezultatih gospodarjenja ob vsakokratnem periodičnem obračunu. Samo tako, bomo lahko tudi sproti odpravljali pomankljivosti v gospodarjenju. Za to pa so zadolžene družbeno—politične organizacije, strokovne službe, poslovni organi in seveda delavci.

Zaključni račun smo doslej obravnavali le kot zbir oziroma oceno podatkov, na katere ni mogoče več vplivati; tudi letošnja akcija kaže še na take primere, vendar so redki. Prve analize aktivnosti so tudi pokazale, da so v največ primerih čakali na rezultate bilance. Zato so se ponekod tudi najbolj posvetili vprašanju delitve, nekoliko manj pa pogojem, v katerih dohodek nastaja. Potek akcije je bil podrobno nakazan, vendar je ponekod prišlo do odstopanj. Tako so se premaknili roki razprave povsod tam, kjer strokovne službe niso pripravile podatkov do postavljenega roka. To sedaj vpliva na to, da zmanjkuje časa za razprave po sindikalnih skupinah.

Dokončno ocena razprave zaključnih računov je bila podana na včerajšnji seji občinskega sveta ZS Ptuj, na kateri so razpravljali tudi o sindikalnih stališčih in nalogah sindikata na tem področju. Za tem so člani sveta sklepali še o predlogu poslovnika o notranji organiziranosti in načinih delovanja občinskega sveta v letošnjem letu, programu dela sveta v enakem obdobju in o zaključnem računu občinskega sveta za preteklo leto.

MG

Ob 10. uri na Titovem trgu v Ptuj

Nastop folklornih skupin:

1. Pozdrav pustnih pokačev iz Podlehnik in Markovec,
2. Ples kopjašev iz Markovec,
3. Ples vil iz Zabovec,
4. Nastop oračev iz Podlehnik,
5. Nastop plesačev iz Pobrežja,
6. Nastop oračev iz Lancove vasi,
7. »Klada« iz Sp. Polskave,
8. Pustni plesi s pozvačinom iz Beltinec,
9. Kopanjarice iz Markovec,

10. »KOLEDARJI« iz Leskovca SR Srbija,
11. Orači iz Markovec,
12. Piceki in kokotiči iz Markovec,
13. Maškare iz Turčiča pri Čakovcu,
14. Rusa, medvedi in drugi pustni liki iz Markovec,
15. Ploharji iz Cirkovec,
16. Koranti iz Markovec, Ptuj in okolice,
17. »PERCHTE« iz Fuscha — Avstrija.

Ob 14.30 karnevalska povorka po ptujskih ulicah, v kateri sodelujejo: poleg folklornih skupin, še orači iz Gereče vasi. Pobrežja in Slovenje vasi, pustne šeme iz osnovnih in drugih šol, Rimljani in Ilirke ter motorna in druga vozila delovnih organizacij, društev in posameznikov ob spremljavi našimljenih pihalnih orkestrov.

OBHODNA POT POVORKE: Prešernova ulica—Slovenski trg—Bezjakova ulica—Srbski trg—Potrčeva ulica (do bolnišnice)—Gregorčičev drevored—Osojnikova cesta (mimo železniške in avtobusne postaje)—Glavna cesta M/3—Trg svobode—Krempljeva ulica—Trg MDB—Miklošičeva ulica—Bezjakova ulica (pešci v Prešernovo ulico in razhod).

Vozila pa nadaljujejo vožnjo v smeri: Srbski trg—Potrčeva ulica—Ciril Metodov drevored—Osojnikova ulica—Trstenjakova ulica—Titov trg—Miklošičeva ulica—Trg Krempljeva ulica—Trg svobode (razhod).

PARKIRIŠČA: za obiskovalce, ki pripeljejo iz smeri: Krapina, Slovenska Bistrica in Maribor, so parkirnišča na desnem bregu Drave; za obiskovalce iz smeri: Lenart, Radgona, Ormož, Varaždin pa na levem bregu Drave.

VSTOPNINA:
 Za odrasle 15 dinarjev,
 za otroke 5 dinarjev,
 spominska značka — velja kot vstopnica 20 dinarjev,
 spominska brošura 20 dinarjev.

ORMOŽ

Na skupnem zasedanju skupščinskih zborov občine Ormož, ki bo prihodnjo sredo, bodo delegati na skupni seji najprej razpravljali o resoluciji izvajanja družbenega načrta razvoja za letošnje leto in obravnavali poročilo o delu občinske kulturne skupnosti v obdobju 1974—78.

Skupščina občine Ormož je o osnutku resolucije izvajanja družbenega načrta občine že razpravljala. Na osnutek so podane tudi prve pripombe in sicer so pripombe podali trgovsko podjetje Zarja, ki v letošnjem letu predvideva zgraditi trgovsko hišo v Središču ob Dravi, zgraditi skladiščne prostore, sofinancirati trgovske lokale pri Tomažu in Veliki Nedelji ter stanovanja v krajevni skupnosti Velika Nedelja. KS Podgorci predlaga, da se v letošnjem letu dokonča gradnja vodovodnega omrežja Cvetkovci — Osluševci, splošna bolnišnica Ptuj, tozd Psihiatrični oddelek predlaga povečanje števila zdravnikov in zagotavljanje denarnih sredstev za stanovanja za zdravnike in drugo osebje. Občinska kulturna skupnost dopolnjuje besedilo resolucije z obnovo prosvetne dvorane v Ivanjčevih itd.

Na ločenih zasedanjih zborov občinske skupščine bodo delegati med drugim razpravljali še o družbenem dogovoru slovenjgoriškega lovsko gojitvenega območja, o usklajevanju davčne politike in o družbenem dogovoru o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznanih udeležencem NOB in drugih vojn. V osrednji točki dnevnega reda pa bodo delegati sprejeli in potrdili predlog resolucije izvajanja družbenega načrta razvoja občine Ormož za letošnje leto. zk

Posklepmedobčinsko—medrepubliškegaodbora občinskih svetov Zveze sindikatov hrvatske in Slovenije občin: Čakovec, Koprivnica, Krapina, Maribor, Ormož, Pregrada, Ptuj, Slovenska Bistrica in Varaždin, so na svečani seji v Slovenski Bistrici izročili plakete bratstva in prijateljstva, ki so jih prejeli:

Anton HAČEK in osnovna organizacija Zveze sindikatov Hrvatske TOZD Čaraparija — MTC Čakovec; Skupnost osnovnih šol občine Koprivnica in I. Mladinska delovna brigada ZSMS in SSOH »Bratstvo in prijateljstvo — Otok mladosti '77, iz občine Koprivnica; Stjepan JAKOPIĆ in Osnovna glasbena šola »Ivica Božić« Krapina; Boris POLAK, iz občine Ormož; Janko Bezjak in Osnovna šola Franca Osojnika Ptuj; Vida LIPOGLAV in II.

Mladinska delovna brigada SSOH in ZSMS »Bratstvo in prijateljstvo — Kozjansko '78, iz občine Slovenska Bistrica in Mihovil ŠPREM, iz občine Varaždin.

Plaketa bratstva in je najvišje priznanje za aktivno sodelovanje v programih tradicionalnih delavskih srečanj bratstva in prijateljstva, za razvijanje medrepubliškega sodelovanja in širjenja bratstva, prijateljstva in enotnosti med narodi in narodnostmi socialistične Jugoslavije, ki jo podeljuje medobčinsko medrepubliški odbor občinskih svetov Zveze sindikatov bratskih občin SR Hrvatske in SR Slovenije.

Dobitnikom plakete bratstva in prijateljstva iskreno čestita tudi naše uredništvo!

FB

SKUPŠČINA
AMD PTUJ

V nedeljo so člani AMD Ptuj zbrani na volilni skupščini ocenili štiriletno delo in se pogovorili o prihodnjih nalogah. V uvodu so z minuto tišine počastili spomin velikega revolucionarja Edvarda Kardelja in se spomnili tistih, ki so v teh štirih letih za vedno odšli iz njihovih vrst. Avto moto društvo Ptuj je v tem času doseglo pomembne uspehe tako na področju širitve materialne osnove, povečanju števila članstva in na športnem področju ter tako postali pomembna družbena organizacija v ptujski občini.

Na skupščini so se zahvalili dosedanjemu vodstvu za uspešno



Skupščina med delom

delo, izvolili nove organe in zaslužnim članom podelili prizna-

nja. O tem podrobneje na 11. strani.

— foto B. Roče



Zvončari na Srbskem trgu v Ptuj

Foto: R

V soboto so v Ptuj zaplesali halubajski zvončari z Reke. Bili so gostje odbora za pripravo kurentovanja, ki je tega dne pripravil tudi krajšo priložnostno sloves-

nost ob odprtju razstave ob jubileju FD Ptuj in folklorne sekcije Markovci v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra.

Od kod izvirajo halubajski

zvončari? Halubje je del Kastavščine, vzhodno od mesta Kastav v neposredni bližini Reke. To je star ovčarski kraj, ki je znan po ljudskih običajih, šegah in navedah, med katerimi so najbolj poznani običaji obhoda zvončarjev ne dan »Pusneg pundejka« vsako leto. Tega dne se moški v zreli dobi odenejo v ovčji kožuh in si nadenejo živalsko masko, okrog pasu si pričvrstijo zvonce: tri manjše in enega velikega in tako odeti v že znanem in ustaljenem ritmu in gibanju obhodijo Halubje.

Običaj zvončarjev je povezan z govejsko-pastirskimi kulturami ter vpada v čas, ko je čredi, ljudem, družbi, v kateri živimo, najbolj potrebna pomoč.

Prvič bi se naj zvončari pojavili po ljudskem verovanju že v obdobju, ko so Turki in Tatari prišli do Grobniškega polja.

Zvončari nastopajo uvrščeni v kolo; vsak njihov premik je povezan z močnim premikom telesa.

S svojim nastopom so halubajski zvončari močno navdušili množice Ptujčan.

MG

RAZPRAVA O SINDIKALNIH STALIŠČIH

Zajeti najširši krog delovnih ljudi

Predsedstvo republiškega sveta je na seji 30. januarja sprejelo sindikalna stališča in ob tem opredelilo naloge sindikata. Ta dokument je izrednega pomena in ima dalnosežen pomen; o njem pa je potrebno temeljito razpravljati v sleherni delovni organizaciji. Tako kot smo se organizirali ob razpravi zaključnih računov, tako se je potrebno tudi organizirati ob razpravi stališč oziroma nalog pri pridobivanju in razporejanju dohodka ter uveljavljanju načel delitve po delu in rezultatih dela. Povedati je potrebno, da ta stališča zamenjajo dosedanja sindikalna lista.

Po dogovoru bo razprava o sindikalnih stališčih trajala do 25. marca. Začetek javne razprave v ptujski občini je bil torkov posvet predsednikov osnovnih organizacij sindikata in sindikalnih konferenc. Takrat so se tudi dogovorili, da je potrebno o sindikalnih stališčih najprej razpravljati v izvršnih odborih osnovnih organizacij, nato pa nadaljevati z razpravo v sindikalnih skupinah; izvršni odbori zaključijo obravnavo s tem, da potrdijo stališča do tega dokumenta. Osnovne organizacije sindikata so dolžne poleg ostalega, da v razpravi o aktivnostih uresničevanja teh stališč, ocenijo tudi ustreznost ali neustreznost svojih meril o delitvi. Občinski svet ZS Ptuj je pozval vse sindikalne organizacije, da pripombe k sindikalnim stališčem pošljejo na občinski svet do 25. marca. V razpravi o sindikalnih stališčih bodo sodelovali tudi vsi občinski odbori sindikata delavcev posameznih dejavnosti, sveti in komisije.

Občinski svet ZS Ptuj je tudi priporočil, da bi o stališčih razpravljale vse družbeno-politične organizacije, izvršni svet SO Ptuj in zbori skupščine občine. Potrebno se bo tako organizirati, kot smo se organizirali ob razpravi zaključnih računov.

Po razpravi o sindikalnih stališčih, se bomo odločali o sprejemu družbenih dogovorov, v katerih bodo opredeljena načela delitve v takšnih okvirih, kot dosedaj v sindikalni listi. Za tem pa bodo sprejeti še ustrezni sporazumi in pravilniki. Gre za izredno zahtevne naloge, ki jih bodo morali reševati vsi delovni ljudje že v razpravah o sindikalnih stališčih in tako prispevati k tvornemu reševanju vprašanj s področja delitve.

MG

TGA KIDRIČEVO

Ponovno na zborih delavcev

V vseh temeljnih organizacijah združenega dela in v delovni skupnosti skupnih služb v TGA „Boris Kidrič“ Kidričevo bodo v naslednjih dneh ponovno zbori delavcev, na katerih bodo razpravljali o drugem delu zaključnega računa za leto 1978, ki ga bodo sprejeli po dvofaznem postopku.

Pred tem so se že sestale vse družbeno-politične organizacije v TGA, ki so sprejele konkretna in enotna stališča o delitvi čistega dohodka. Svoje predloge so posredovali delavskim svetom, ti pa jih bodo predložili zborom delavcev kot stališča DPO izoblikovana na skupnem sestanku v delovni organizaciji TGA.

Velja poudariti, da so bile priprave na razpravo o zaključnem računu in stališču DPO izvedene resnično tako kot je treba, vendar je kljub temu težko predvideti v naprej, kakšni sklepi bodo sprejeti na zborih delavcev, ki bodo izrekli zadnje besede glede delitve čistega dohodka.

F. Meško

POROČILO IZVRŠNEGA SVETA SO ORMOŽ

O politiki izvajanja družbenega plana v letu 1979

Skupščina občine Ormož je na zadnji seji v lanskem letu razpravljala o osnutku resolucije o izvajanju družbenega plana občine Ormož za obdobje 1976-1980 v letu 1979 in priporočila vsem nosilcem planiranja in delegatam bazi, da do konca januarja končajo z javno razpravo. To so tudi napravili in predlagatelju resolucije poslali vrsto dopolnitev, spreminjevalnih predlogov in vprašanj.

„Mercator-Zarja“ Ormož, trgovsko podjetje na veliko in malo je predlagalo konkretno dopolnitev resolucije, ki ga je predlagatelj v celoti sprejel. Tako bodo v letošnjem letu končali z gradnjo trgovske hiše v Središču ob Dravi, gradili skladišča gradbenega materiala, odkupili in adaptirali trgovski prostor v najemu za prodajalno v Knežincu občina Varaždin, se vključili v zgraditev trgovskih prostorov ob gradnji stanovanjskega bloka pri Veliki Nedelji, če bodo z gradnjo začeli že v letošnjem letu in začeli s pripravi za zgraditev novih trgovskih prostorov in modernizacijo obsojnih pri Tomažu.

KS Podgorci je predlagala, da bi v letošnjem letu napeljali vodovod na relaciji Cvetkovci-Osluševci. KS Ivanjkovci je menila, da je predlog resolucije premalo konkreten. Zato so predlagali, da se naj turistična „pot v gorice“, bolj konkretizira skozi katere kraje bo potekala, da se naj telefonska centrala v KS poveča za 20 priključkov, da bi bilo potrebno zagotoviti 50 % sredstev za modernizacijo cest Ivanjkovci - Lahonci, Ivanjkovci - Veličane in del ceste Ključarčevci - Runec. Vrsto predlogov so dali tudi posameznim SIS, med drugim gradnjo stanovanj za zdravstva, zobozdravnika in za prosvetne delavce, ureditev lastninskega odnosa kulturnih prostorov in prednost zaposlovanja domačim kadrom.

Na večino pripomo in vprašanj so posamezne interesne skupnosti dale ustrezne odgovore, izvršni svet SO Ormož pa je vse predloge iz javne razprave, kolikor je največ bilo mogoče, upošteval v predlogu resolucije, o kateri bodo sklepali vsi trije zbori skupščine občine Ormož na seji 28. februarja 1979. -f

OBČINSKI ODBOR SINDIKATA DELAVCEV KMETIJSTVA IN ŽIVILSKE INDUSTRIJE OBČINE PTUJ

Podpora predloženim ukrepom

Na ponedeljkovi seji občinskega odbora sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije so med drugim govorili tudi o izvajanju sanacijskega programa v TOZD Petovia. Predstavniki te temeljne organizacije so prisotne seznanili z izvajanjem sanacijskega programa zadnjih let, ki že kaže bistven napredek. Tako je organizacija v lanskem letu bistveno zmanjšala izgubo; pričakovati pa je, da bo po sprejetju predloženih ukrepov, stanje v kratkem še boljše.

Posebno pozornost so namenili tudi razpravi o razvoju mlekarstva v občini in regiji. Ob tem je bilo rečeno, da sta obe mlekarne tako mariborska kot ptujska potrebni rekonstrukcije, vendar obstaja pri tem poglavitna naloga daljnosežnega in perspektivnega reševanja tega vprašanja. Nesmiselno bi bilo namreč postavljati dve novi mlekarne, zato prevladuje mnenje, da bi šli v skupno naložbo. Mariborčani že razpolagajo z lokacijo v Bohovi, v katero so vložili že nekaj sredstev; v ptujski občini pa se predlaga, da bi nova mlekarna stala na območju Slovenja vas—Zlatolčje, kjer že nekaj let stoji hladilnica mesa in kjer bi se naj v prihodnje koncentrirala živilska

industrija.

O tem vprašanju bi naj že v prihodnjem tednu razpravljala gospodarska zbornica. Odbor se je zavzel, da se o obeh predlogih objektivno razpravlja in doseže najugodnejšo rešitev. Nujno pa je zagotoviti ustrezen prostor mlekarstvu tudi v občini, saj predvidena urbanistična rešitev ne zagotavlja rešitve tega problema.

Pripravlja se tudi projekt razvoja agroživlstva v SV Sloveniji do leta 2000, v katerem bo nujno odgovoriti na vsa vprašanja okrog nerešenih lokacij in jih tudi začrtati tako, da bo jasna povezava primerne kmetijske proizvodnje prek predelovalcev, trgovine do potrošnikov.

Ob tej priložnosti so člani odbora razpravljali tudi o stališčih republiškega sveta ZS Slovenije o pridobivanju in razporejanju dohodka ter uveljavljanju načel delitve po delu in rezultatih dela. Dogovorili so se za potek razprave in soglašali, da je o tem vprašanju potrebno izredno odgovorno razpravljati. Predlagali so takšna merila za formiranje sredstev sklada skupne porabe kot veljajo za delitev osebnega dohodka. MG

O PRIPRAVI DRUŽBENEGA PLANA OBČINE PTUJ ZA RAZDOBJE 1981-1985

Z deli bo treba pričeti takoj

V letu 1980 se izteče izvajanje srednjeročnega družbenega plana za razdobje od leta 1976 do 1980, kar pomeni, da je treba do konca leta 1980 pripraviti in sprejeti družbeni plan občine Ptuj za naslednje petletno razdobje. V skladu z zakonom o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije in družbenega plana SR Slovenije je dana tudi pravna podlaga za predložitev odloka zborom občinske skupščine, kakor tudi za sprejetje sklepov drugih samoupravnih organizacij ali skupnosti o pripravi in sprejetju njihovih srednjeročnih planov za isto razdobje.

V pripravah in sprejemanju planov za naslednje srednjeročno plansko razdobje je treba zagotoviti dosledno izvajanje novega sistema družbenega planiranja, kar med drugim pomeni zahtevno samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter dogovorov in družbenih planov družbenopolitičnih skupnosti. To zahtevno razdobje bo potrebovalo več časa, zato je nujno treba pričeti s pripravami tudi za izdelavo občinskega srednjeročnega plana kot tudi srednjeročnih planov ostalih nosilcev v občini, v začetku leta 1979. S

predloženim odlokom občine so predvideni tudi roki, v katerih naj izvršni svet predloži skupščini občine smernice - izhodišča za pripravo družbenega plana občine Ptuj in za predlog dogovora o temeljih sistema družbenega plana občine Ptuj ter element za dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije.

S tem skupščina občine Ptuj v določeni meri opredeljuje časovni potek priprav družbenega plana občine Ptuj in se vključuje v enoten program dela SR Slovenije.

Delo na pripravi družbenega plana občine Ptuj in delo na pripravi planov samoupravnih organizacij (TOZD, DO, SOZD in drugi asociaciji), krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti s področja materialne in nematerialne proizvodnje bo moralo potekati medsebojno usklajeno in v skladu s programom Slovenije za isto razdobje.

Z odlokom se zagotovijo tudi posebna sredstva za raziskovalne naloge kot osnova za pripravo in izdelavo družbenega plana občine Ptuj. Njihov obseg in poraba bosta določena v občinskih proračunih za leti 1979 in 1980. Poraba teh sredstev bo

opredeljena s programom dela in to glede na povezanost strokovnih podlag za izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega plana, s skupnim programom potrebnih raziskovalnih del.

Nosilec aktivnosti pri pripravi in izdelavi srednjeročnega družbenega plana občine bo strokovna služba za planiranje občine, upravni organi skupščine občine in druge strokovne službe občine, samoupravne interesne skupnosti in druge raziskovalne institucije.

Takojšnji pričetek dela na pripravi srednjeročnega družbenega plana občine pomeni, da mora izvršni svet sprejeti program za pripravo tega plana. V skladu s tem programom morajo pričeti z ustreznimi aktivnostmi vse samoupravne organizacije (TOZD, DO, SOZD in druge asociacije), krajevnih skupnosti in samoupravne interesne skupnosti materialne in nematerialne proizvodnje v občini k čemer jih zavezuje odlok o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenija za razdobje od leta 1981 do 1985 in odlok, ki ga bo sprejela skupščina občine Ptuj.

Iz gradiva za sejo zborov SO Ptuj

SKUPŠČINA SAMOUPRAVNE KOMUNALNE SKUPNOSTI OBČINE PTUJ

Program in finančni načrt dela

Na jutrišnji seji skupščine komunalne skupnosti občine Ptuj bodo delegati skupščine najprej sklepali o zapisniku prejšnjega zasedanja, nato pa se bodo odločali o zaključnem računu skupnosti za prejšnje leto.

Finančni načrt skupnosti za leto 1978 je bil zaradi znanih vzrokov sprejet precej pozno, kljub temu pa je bil realiziran v višini 86 odstotkov načrtovanega. Finančni načrt je predvideval prihodke v višini 21.922.216,55 dinarjev in prav toliko odhodkov. Prihodki so bili realizirani v višini 22.909.517,95 dinarjev ali 105 odstotkov, odhodki pa v znesku 18.903.164,90 dinarjev ali 86 odstotkov. V precejšnji meri gre za izpad potrebnih sredstev za vodovod.

Kljub vsemu je potrebno poudariti, da bo delo skupnosti v tem letu lahko bolje steklo kot prejšnja obdobja, saj bosta pravočasno sprejeta program dela in finančni načrt. Seveda moramo dodati, da je rešeno tudi vprašanje financiranja vzdrževanja komunalnih objektov in naprav skupne rabe. Odlok je bil sprejet in velja od prvega februarja letos dalje. Prispevek pa se plačuje po stopnji 0,8 odstotka od bruto osebnega dohodka po zaposlenem v občini.

Program za letos je grajen v okvirih razpoložljivih sredstev, prav tako pa so urejeni oziroma usklajeni določeni viri sredstev, kajti doslej se je pojavljalo, da so se določena sredstva uporab-

ljala nenamensko, čeprav je s predpisi to konkretno določeno. Finančni načrt skupnosti za letos predvideva prihodke v višini 64.351.526,25 dinarjev in prav toliko odhodkov. Med pomembnimi viri financiranja je potrebno omeniti prispevek sredstev po aneksu k samoupravnemu sporazumu o razvoju vodovodne mreže v občini Ptuj v obdobju 1976-1980 v letu 1979. Ugotavlja se, da aneks ni v celoti podpisan. Tudi tu se skupnost srečuje še z ostanki stare prakse, ko se obveznosti ne plačuje po posameznih periodičnih obračunih, ampak po zaključnem računu. Tako so se v skupnosti odločili, da bodo počakali še na sprejem zaključnih računov, nato pa ugotovili končno stanje plačevanja prispevka po aneksu in po potrebi sklicali tudi skupen posvet s poslovnimi organi. Drugi večji vir v letošnjem letu je tudi dohodek iz nadomestila stavbnega zemljišča. V skupnosti pričakujejo, da bodo izterjani vsi dolгови iz prejšnjih let. Tako, da se bo teh sredstev zbralo okrog 14 milijonov dinarjev. Pomemben dohodek pa je tudi prispevek iz cene vode in kanalizacije.

Komunalno gospodarstvo pa se bo v letošnjem letu srečevalo tudi z veliko obvezo plačevanja anuitet, ki so povezane z gradnjo SD-11, ureditvijo parka, ostalih naprav, vodovodnega omrežja in drugega.

Program dela za letos obsega izgradnjo

vodovodne mreže skladno s sprejetimi srednjeročnimi programi: Dolane — Cirkulane (vodohram Bor), razdelilni vod Juršinci in vodohram Nova vas, medtem ko je bil program vodovoda Stojnci—Dolane realiziran že v preteklem letu. Za tem dokončanje že začelih del iz lanskega leta in zagotovitev potrebne dokumentacije za prihodnje leto. Poleg tega pa še vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe, razvoj vodovodne mreže, razvoj kanalizacijske mreže, izgradnjo komunalnih objektov in naprav individualne rabe v usmerjeni stanovanjski izgradnji.

Poleg tega se bo del sredstev porabil tudi za sofinanciranje nalog v manj razvitih krajevnih skupnostih občine. V ta namen je skupnost pripravila poseben vprašalnik, v katerem je spraševala za neurejena vprašanja s področja komunalnega gospodarstva. Odgovor je prišel le od KS Stoperce, vse ostale pa kažejo določeno nezainteresiranost. Zato bo v prihodnje potrebno tudi temu vprašanju posvetiti precej pozornosti. Program skupnosti zajema še skupne naloge v okviru občine in sicer na območjih KS Kidričevo, Hajdina, Majšperk, Rogoznica in na območju mesta Ptuj.

Podroben program dela skupnosti pa bo objavljen v eni izmed prihodnjih števk Tednika.

MG

Razprava o poslovnem poročilu

Jutri se bodo na redni seji sestali delegati konference članic poslovne enote Kreditne banke Maribor v Ptuj. V osrednji točki dnevnega reda bodo govorili o gradivu zaključnega računa, med drugim tudi o poročilu poslovanja poslovne enote v lanskem letu. Preostalo gradivo k omenjeni razpravi je še poročilo o uresničevanju srednjeročnega plana KB Maribor v letu 1978, predlog sklepa o potrditvi zaključnega računa KB Maribor za preteklo leto, predlog sklepa o ugotovitvi in razporeditvi skupnega dohodka in predlog sklepa o združevanju sredstev v sklade KB Maribor.

Poslovna enota v Ptuj je bila ustanovljena koncem leta 1977; upravljajo jo članice banke, ki v njej združujejo delo in sredstva. Bilančna vsota poslovne enote je konec leta 1978 dosegla 1.640 milijonov dinarjev, kar predstavlja 99 odstotkov vseh nartovanih sredstev. Čeprav ne izkazuje vseh zbranih sredstev z območja ptujske občine, je večja v primerjavi z letom poprej za 261 milijonov dinarjev. Tako povečanje pa je posledica porasta sredstev prebivalstva in tudi zaradi dviga sredstev OZD in TOZD.

Sredstva prebivalstva v bilančni vsoti so tako

zastopana z 32 odstotki. Dinarske hranilne vloge so ob koncu leta izkazovale 32 odstotni dvig v primerjavi z letom nazaj. V pionirskih in mladinskih hranilnicah varčuje skupno 6.334 varčevalcev, ki so privarčevali 740.000 dinarjev. Tudi devizne vloge beležijo določen porast, kljub temu, da zaposlovanje naših delavcev v tujini že nekaj let miruje.

Skupni prihodki poslovne enote so v lanskem letu znašali 85.497.101,07 dinarjev, kar je za en odstotek več kot v letu 1977. V minulem obdobju je poslovna enota namenila tudi določena sredstva za izboljšanje materialne podlage dela. Tako se je na novo uredila bivša stavba SDK za potrebe likvidatur.

Kreditni odbor poslovne enote je v preteklem letu odobril 52 investicijskih kreditov za osnovna in 9 kreditov za obratna sredstva; kratkoročnih kreditov pa je posebna komisija v enakem obdobju odobrila 84 za potrebe OZD in 57 zasebnim obrtnikom. Največ investicijskih kreditov je bilo usmerjeno na področje kmetijstva in sicer kar 56 odstotkov, od tega na področje družbenega sektorja 42 odstotkov, ostanek pa v zasebno kmetijstvo.

MG

RAZPRAVA O VARSTVU NARAVE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Naj odločijo delovni ljudje

V četrtek, 15. februarja 1979 je bila v Ljubljani razprava o predlogu za izdajo zakona o varstvu naravnih in kulturne dediščine, ki jo je organizirala republiška konferenca ZSMS. Razpravo sta vodila Željka Nardin, sekretar komisije za kulturo pri republiški konferenci ZSMS in Andrej Ujčič, član izvršnega sveta in predsednik republiškega komiteja za kulturo. Udeležili smo se je mladi, zaposleni v kulturi in kjer teh ni bilo, starejši. Vsi prisotni iz muzejev, galerij, zavodov za spomeniško varstvo, arhiva, akademije filozofske fakultete, društva arhitektov, turistične zveze Slovenije in Biroja 71 smo pozdravili prizadevanja za zakonsko opredelitev varstva naravnih in kulturne dediščine.

Celovit zakon je nujno potreben, kajti danes imamo nekaj zakonov za posamezne veje in področja, vendar so nekateri zastareli (zakon o varstvu spomenikov), drugi niso v skladu z ustavo (zakon o urbanističnem planiranju), pri nekaterih področjih pa se lahko naslonimo le na mednarodne konvencije. Predvsem bi naj novi zakon uzakonil v skladu z našim sistemom in ustavo možnost odločanja delovnih ljudi na področju varstva kulturne in naravnne dediščine,

kar pa bo seveda povezano z določnimi pravnimi in materialnimi posledicami.

Razprava udeležencev o osnutku predloga je bila predvsem v smeri konkretne problematike kot npr.: kako se bo dalo izvesti načelno organiziranost med službo in verifikacijskimi telesi, ki bodo razglasili nekaj za spomenik, ali so izdelana merila po katerih se bodo določali posebno pomembni in posebno značilni spomeniki, vprašanje spomenika, ki ga delovni ljudje ne bodo vključili v svoj plan, da bi potem bili odgovorni za njegovo vzdrževanje, kdo bo odgovoren za tak spomenik, zakaj bi se naj število spomenikov zmanjšalo, itd. Tovariš Ujčič je povdaril, da bo zakon uzakonil družbeno ekonomsko osnovo varstva kulturne in naravnne dediščine, predvsem gre za to, da bo baza po lastni presoji in odločitvi obdavčila samo sebe, da bo potem vzdrževala spomenik, ne pa, da bi delovnim ljudem drugi določali (doslej Zavod za spomeniško varstvo in urbanisti) spomenik, delovni ljudje morajo sami vključiti v sistem družbenega planiranja in bodo potem seveda materialno in pravno odgovorni zanj. Zakon bi naj bil verificiran še v tem letu.

KRISTINA ŠAMPERL

Razporeditev šolskega prostora v Ptuj

Gradnja novih prostorov za ptujski srednješolski zavod je v zaključni fazi, tako da bodo končani do začetka novega šolskega leta. Tako bomo pridobili 66 novih učilnic, kar bo zadoščalo za sedanjé potrebe srednjih šol v Ptuj. Ob tem se bodo sprostili prostori sedanje gimnazije in gospodarsko-upravnih šol.

Ze ob načrtovanju gradnje srednješolskega centra je bilo dogovorjeno, da bi sedanje prostore srednjih šol uporabili za izobraževanje osnovnošolske mladine. Prostore sedanjih gospodarsko-upravnih šol bi naj dobila osnovna šola dr. Ljudevita Pivka, ki sedaj dela v zelo neprimernih prostorih, tako po površini kot po opremljenosti.

Vemo, da so tudi ostale osnovne šole v Ptuj zelo napolnjene, saj delajo v popolnih dveh izmenah, grozi pa jim celo tretja izmena. Pri delitvi učilnic bi se ta težava precej omilila, tako da bi prešli na približno eno in pol izmeno, morda celo manj. Predlogov za organizacijo izobraževanja osnovnošolcev v prostorih gimnazije je več. Prvi je ta, da bi v gimnazijskih prostorih ustanovili novo osnovno šolo, ki bi imela okrog 18 oddelkov. Tako bi dobili novo zaključeno pedagoško enoto. Eden izmed predlogov je bil tudi, da bi bila šola podružnica ena izmed ptujskih osnovnih šol ali da bi bili v teh prostorih samo učenci višjih razredov osnovne šole.

Komisija, ki je ustanovljena pri izvršnem odboru občinske izobraževalne skupnosti Ptuj, se je sestala v ponedeljek. Pripravili so predlog, o katerem bo tekla razprava v krajevnih skupnostih in na zborih staršev. Menili so, da bi bilo najbolje ustanoviti v prostorih gimnazije novo osnovno šolo, ki bi razbremenila osnovno šolo Franc Osojnik in Tone Žnidarič, saj bi bila v vsakem razredu po dva oddelka.

Solski okoliš za osnovno šolo Franc Osojnik bi bil naslednji: del krajevné skupnosti Rogoznica, kot doslej, del Podvine, KS Franc Osojnik v celoti, KS dr. Jože Potrč do Gregorčičevega drevoreda.

Solski okoliš za osnovno šolo Tone Žnidarič zajema KS Tone Žnidarič, Budino—Brstje, del KS dr. Jože Potrč, delno KS Dušan Kveder in delno Spuhljo.

Krajevna skupnost Boris Zihel in Rabeljčja vas bi bili giblivi šolski okoliš.

Nova šola v Prešernovi ulici pa naj bi imela naslednji šolski okoliš: KS Olga Meglič, KS Bratje Reš, načelno KS Boris Zihel in naselja Mestni vrh, Krčevina, Štuki ter Placar.

Kot smo zapisali, se bodo o šolskih okoliših odločali starši in krajsani na zborih. Za dokončno odločitev pa ne ostaja dosti časa, saj bi se naj pouk v sedanjih prostorih gimnazije pričel to jesen, prostore pa bo potrebno tudi prilagoditi za osnovnošolski pouk.

N. D.

ORMOŽ

Obsežne naloge na področju zdravstva

Občinska zdravstvena skupnost Ormož si bo v letošnjem letu še posebej prizadevala, da bodo na ustrezní ravni zagotavljali zdravstveno varstvo delovnih ljudi in občanov, sočasno pa bodo reševali prostorske in materialne probleme delavcev, ki delajo v zdravstvu.

Pri uresničevanju prednostnih nalog iz srednjeročnega programa bodo v sodelovanju z Zdravstvenim centrom Ptuj—Ormož zlasti skrbeli za povečanje števila zdravnikov na območju občine Ormož, upoštevajoč pri tem zdravstvene normative. V določenih vejah medicine želijo preiti na dispanzerski način dela in razvijati specialistično dejavnost. Želijo tudi namestiti zdravnika, ki bo analiziral, planiral, usklajeval možnosti in potrebe zdravstvenega stanja prebivalstva, ob tem pa skrbeti za popolno izenačitev enotnega programa zdravstvenega varstva.

Občinska zdravstvena skupnost bo ob sodelovanju z Zdravstvenim centrom Ptuj—Ormož vplivala tudi na druge družbene dejavnike, pa tudi sama sodelovala, da se zagotovijo sredstva za stanovanja zdravstvenih delavcev, da se dokonča gradnja zdravstvenega doma Ormož in da se pristopi k uresničevanju sanacijskega načrta TOZD psihiatrični oddelke Ormož ob pogojih, da se doseže medregijski sporazum o financiranju.

Težili bodo tudi za tem, da se del delavcev skupnih služb, zaposlenih v Zdravstvenem centru Ptuj—Ormož, namensko dodeli ormoškemu zdravstvu, saj bodo s tem vsebinsko izpopolnili samoupravljanje v zdravstvu.

- f

OBVESTILO ESPERANTISTOM

V zadnji številki TEDNIKA, na 8. strani nam je ponagajal tiskarski škrt, kar popravljamo. Slavnostni govor profesorja dr. Ivota Lapenna, bomo poslušali v torek, 6. marca in ne v soboto, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Za esperantsko sekcijo: J. D.

SKUPŠČINA OBČINE PTUJ ODDELEK ZA GOSPODARSTVO IN URBANIZEM

OBVEŠČA

vse občane, ki nameravajo graditi na območju občine Ptuj kakršenkoli objekt, za katerega si morajo pridobiti lokacijsko in gradbeno dovoljenje, da od 1. marca 1979 dalje vlagajo vloge v sprejemni pisarni nad uprave Skupščine občine Ptuj, že pred izdelavo lokacijske dokumentacije in ne več tako kot doslej, po izdelavi lokacijske dokumentacije.

Zaradi hitrejšega reševanja postopka je to delo koordinirano s pooblaščenim organizacijo združenega dela Projekta inženiring Ptuj tako, da ta izdela lokacijsko dokumentacijo po pogojih, ki se ugotovijo na lokacijski obravnavi, pridobi soglasje Kmetijske zemljiške skupnosti in soglasje Komunalnega podjetja Ptuj.

Stranka sama si pridobi soglasje pristojne krajevne skupnosti in vodnogospodarsko soglasje, če je prizadet vodni režim.

Vsa ostala soglasja pridobi oddelek za gospodarstvo in urbanizem. Pismene informacije o poteku in seznamu listin, ki jih mora stranka priložiti k zahtevku za izdajo lokacijskega in gradbenega dovoljenja je občanu na razpolago v sprejemni pisarni uprave Skupščine občine Ptuj in sedežih krajevnih pisarn.

S SEJE SKUPŠČINE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI OBČINE PTUJ

Za raziskovalno dejavnost še vedno premalo posluha

Tudi zadnja seja skupščine raziskovalne skupnosti je pokazala na določeno neaktivnost na tem področju dela. Pomanjkljiva razprava, minimalna udeležba delegatov, saj se je od skupnega števila 75 delegatov, seje udeležilo le 41 delegatov ali 54,5 odstotka; dokazujejo nemaren odnos do raziskovalne in inventivne dejavnosti v ptujski občini. Tako se pogreša takih raziskovalnih nalog, ki prispevajo k reševanju določene problematike, tudi nalog s področja agroživilskega kompleksa, kovinsko-predelovalne industrije in barvne metalurgije pa tudi s področja družbenih dejavnosti. Tej dejavnosti posvečajo največ pozornosti v Kidričevem, AGIS-u, Tehnoservisu in Olgi Meglič; morda pa še kje.

Manjka tudi podatkov o vplivu raziskovalne

dejavnosti na dvig produktivnosti in povečanja, dohodka v določeni sredini; delovne organizacije tudi ne poročajo o svojih raziskovalnih nalogah, tako gre mnogo nalog mimo skupnosti; veliko pa je tudi takih, ki so premalo konstruktivne in tudi obetavne.

Vsa poročila, ki so bila posredovana na minuli skupščini, so bila sicer skrbno pripravljena, vendar po vsebinski plati izredno skopa, kar je tudi razumljivo glede na stanje v raziskovalni dejavnosti in njeno prisotnost v delu in življenju skupnosti. Žato bo skupnost, ki je zadoščena za vzpodbujanje te dejavnosti, morala temeljito analizirati stanje in na podlagi tega sprejeti tudi ustrezne ukrepe.

Posebej se ugotavlja, da manjka raziskovalnih nalog s področja kmetijstva in obrtne

dejavnosti. Morda bo k izboljšanju in k povečanju aktivnosti na področju inovacijske dejavnosti prispeval samoupravni sporazum o pospeševanju inovacijske dejavnosti v ptujski občini in pravilnik o podeljevanju nagrad in priznanj inovatorjem v občini Ptuj. Nagrade po pravilniku bodo zgolj simbolične, saj inovatorji dobe nagrade za svoje delo v skladu s pravilnikom lastne delovne sredine. Žato je tudi nerazumljivo, da so delegati na skupščini spraševali le o tem, zakaj se predvidevajo tako male nagrade inovatorjem.

Iz tega tudi izhaja, da bo morala skupnost napeti vse sile in najti poti, da bo raziskovalna dejavnost v resnici zaživela. Za to pa nosi odgovornost celotna družbena skupnost.

MG

PRVIČ NA LOČENIH SEJAH

V četrtek, 15. februarja dopoldne, sta prvič na ločenih sejah zasedala zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ptuj. To je med drugim zahtevala tudi sama vsebina dnevnega reda. Silva Gorjup, predsednica skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ptuj nam je o tem uvodoma povedala:

„Na tej seji smo razen potrditve sporazumov o menjavi dela z izvajalci zdravstvenega varstva v regiji za leto 1978 in praktično bi lahko rekla zraven analize naših preteklih napak, ko sporazume sprejemamo za pretečeno obdobje, obravnavali še vrsto drugih pomembnih stvari.

Z ozirom na odločitve sprejemanja aneksov v letu 1978 je bila situacija takšna, da drugače ni bilo mogoče, v zdravstvu nismo imeli dovolj sredstev. Gre za pokritje 95 odstotkov sprejetih izhodišč iz začetka leta. V mesecu novembru smo skupaj z dopolnilni za srednjeročno planiranje in financiranje srednjeročnega plana za obdobje 1979—80, predložili združenemu delu tudi dopolnila za dodatno financiranje v višini 10 milijonov dinarjev presežkov, ki bi se zbrali na račun višjih osebnih dohodkov v zdravstveni skupnosti. Zdrušeno delo je ta dopolnila v večini sprejelo; zato smo v decembru sklepali in obravnavali nova izhodišča, ki bi naj bila



Silva Gorjup, predsednica skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ptuj. Foto: M. Ozmeč

„Na tej seji smo razen potrditve sporazumov o menjavi dela z izvajalci zdravstvenega varstva v regiji za leto 1978 in praktično bi lahko rekla zraven analize naših preteklih napak, ko sporazume sprejemamo za pretečeno obdobje, obravnavali še vrsto drugih pomembnih stvari. Z ozirom na odločitve sprejemanja aneksov v letu 1978 je bila situacija takšna, da drugače ni bilo mogoče, v zdravstvu nismo imeli dovolj sredstev. Gre za pokritje 95 odstotkov sprejetih izhodišč iz začetka leta. V mesecu novembru smo skupaj z dopolnilni za srednjeročno planiranje in financiranje srednjeročnega plana za obdobje 1979—80, predložili združenemu delu tudi dopolnila za dodatno financiranje v višini 10 milijonov dinarjev presežkov, ki bi se zbrali na račun višjih osebnih dohodkov v zdravstveni skupnosti. Zdrušeno delo je ta dopolnila v večini sprejelo; zato smo v decembru sklepali in obravnavali nova izhodišča, ki bi naj bila

Verjetno je bila najbolj zanimi-

va razprava, ko so uporabniki sklepali o valorizaciji prispevkov k stroškom zdravstvenega varstva.

„To je bila gotovo ena izmed važnejših točk dnevnega reda. Lansko leto smo se s samoupravnim sporazumom o pravicah in obveznostih odločili, da vsak uporabnik — razen za pravice iz enotnega programa — prispeva delež k stroškom za zdravstveno varstvo ali takozvano participacijo. Omenjeni samoupravni sporazum določa, da se vsako leto participacija povečuje v odstotku glede na naraščanje stroškov za zdravstvene storitve v preteklem letu. Ugotovljeno je, da so stroški za zdravstveno varstvo v občinski zdravstveni skupnosti Ptuj porasli za 22 odstotkov. Na tej osnovi bi morala naša skupnost tudi valorizirati participacijo. Želeli pa smo, da se ti stroški poenotijo za celotno Slovenijo, zato smo zajeli povprečne stroške 20 odstotkov. Nekateri delegati so bili mnenja, da bi načeli postopek za razveljavitev člena, ki določa te spremembe ter so bili mnenja, da participacija ni umestna, čeprav so bile določene socialne kategorije posebej opredeljene, nekatere so oproščene participacije. Menim, da je minimalna participacija, ki smo jo na skupščini sprejeli s pretežno večino glasov pogojena tudi s solidarnostjo. Težko bi namreč odklonili participacijo v občini Ptuj, ko pa vemo, da vedno dobivamo določena solidarnostna sredstva za sofinanciranje enotnega programa. Tudi program je pogojen in občine, ki financirajo manj razvita območja, bi se težko sprijaznile s tem, da bi same plačevale solidarnost, občine, ki so te solidarnosti deležne pa ne bi dajale tistega minimalnega prispevka k stroškom za zdravstvene storitve. Sklep o valorizaciji participacije je pa bil sprejet pogojno, velja šele tedaj, ko bo v celotni republiki ta participacija sprejeta.“

Do kakšnih zaključkov ste prišli v razpravi o sprejemanju obračuna solidarnostnih sredstev za uresničevanje enotnega programa zdravstvenega varstva za leto 1978?

— OM

„Predvsem je bila podana analiza za realizacijo enotnega programa, ki smo ga v občinski zdravstveni skupnosti Ptuj realizirali za 102 odstotka, se pravi več, kot je bilo predvideno, na drugi strani pa tudi zagotovitev finančnih sredstev solidarnosti. V letu 1978 smo po programu imeli zagotovljenih 10 milijonov 500.000 din solidarnostnih sredstev za pokritje enotnega programa. Zaradi presežka pa smo dobili 100.000 din več od predvidenega. Nekateri občine, ki niso dosegle programa, pa so ta solidarnostna sredstva imele obutno znižana.“

Prav gotovo je bilo na ločeni seji nekaj zanimivih delegatskih vprašanj?

„Vsekakor, je prva ločena seja potekala zelo aktivno, verjetno tudi zato, ker so uporabniki zasedali samostojno. Delegatskih vprašanj je bilo tokrat izredno veliko. Eno izmed najzanimivejših je bilo, da uporabniki res zanimajo analize potrošnje, kjer je dejansko največ obolenosti, kakšne so te obolenosti in ali je naša zdravstvena služba sposobna združenemu delu te podatke predložiti. Ravno tako je bilo zanimivo, ko so se odločali o dodatnih sredstvih za stalno pripravljenost ekip, za popoldanski delovni čas zdravnikov, da bi manj trpelo delo in produktivnost ter istočasno tudi za urnik zdravstvenih delavcev v osnovni zdravstveni službi, ki doslej ni bil prisoten. Veliko pripomb je bilo, da zdravstveni delavci ne delajo polnega delovnega časa in da so velikokrat ambulantne prazne, zato je bila postavljena zahteva da se uredi urnik, od kdaj do kdaj ambulantna obratuje in točen čas, ki je določen za malico. Zanimivo je bilo tudi vprašanje, na koga naj se obrnejo uporabniki, če je bila kršena njihova pravica. Žato je bila dana pobuda, da pripravi izvršni odbor do naslednje seje predlog komisije, ki naj bo sestavljena iz uporabnikov in izvajalcev. Na to komisijo naj bi pozneje naslovljali svoje pritožbe uporabniki pa tudi izvajalci. Vsekakor je razčiščevanje vseh problemov v dobro tako enim kot drugim.“

— OM

Živahna dejavnost na področju socialnega skrbstva

Na področju socialnega skrbstva beležimo v preteklem letu zelo pomembno in živahno dejavnost. Ze ustaljena praksa, da je skupnost za vse programske in planske dokumente iskala odločitve v združenem delu, se je z volitvami v marcu preteklega leta prenesla na dosledno odločanje delegatov — v zbor uporabnikov, v katerem ima združeno delo 40 delegatskih mest in krajevne skupnosti 35. Zbor izvajalcev pa je bil spremenjen tako, da je delegatsko mesto pridobila strokovna služba skupnosti za zaposlovanje in dve delegatski mesti strokovna služba skupnosti socialnega skrbstva, ki je organizirana kot delovna skupnost. Dijaški dom v Ptuj in osnovna šola dr. Ljudevita Pivka je bila uvrščena med uporabnike.

Področje samoupravnega spoznavanja je bilo polno težav zaradi neusklajenosti planskih dokumentov, zamujanja rokov in nekaterih razlik v pristopu k sporazumevanju, ki so značilne za vsa področja družbenih dejavnosti v SR Sloveniji.

Svet za varstvo družine je obravnaval skupno 1535 zadev, od tega največ valorizacij preživetih, svetu za varstvo odraslih pa je bilo poslanih v razpravo 605 različnih prejšnjih, največ za dodelitev družbenih denarnih pomoči. Če primerjamo dejavnost z letom poprej

je število obravnavanih primerov zelo naraslo. K temu je pripomoglo tudi dejstvo, da je bilo v lanskem letu na novo urejeno usposabljanje za 111 otrok, ki jim skupnost zagotavlja plačilo stroškov usposabljanja namesto prejšnjih — izobraževalne ter skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Iniciativni odbor za pripravo tedna starejših občanov pri skupščini socialnega skrbstva je pod pokroviteljstvom SZDL pripravil dramsko predstavo in izlet, ki se ga je udeležilo 307 občanov, starih nad 70 let.

Financiranje skupnosti socialnega skrbstva je bilo urejeno s pris-

pevno stopnjo, s solidarnostnimi sredstvi in s prispevki uporabnikov — samoplačnikov.

V letu 1978 je po hudih neurjih s točo v Sloveniji stekla solidarnostna akcija, ki je je bila deležna tudi občina Ptuj in sicer v višini 846 tisoč dinarjev, ki so jih namenili družinam in občanom kot denarno pomoč v najnujnejših primerih.

Tako lahko rečemo, da je skupnost v preteklem letu delovala na večih področjih razgibano in dokaj uspešno, zlasti na področju samoupravnega spoznavanja in tudi pri usposabljanju in dograjevanju delegatskega sistema.

mš

Razprava o osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju

V sredo, 28. februarja se bodo na 5. redni seji skupščine sestali delegati zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine izobraževalne skupnosti občine Ptuj. Najprej bodo razpravljali o osnutku zakona o usmerjenem izobraževanju, ki je bil objavljen v prilogi št. 1. Poročevalca z dne 29. januar 1979, o predlogu za izdajo zakona o osnovni šoli in o predlogu za izdajo zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok.

Sledila bo razprava o poročilih o delu skupnosti z realizacijo finančnega načrta za leto 1978 in o izvajanju investicij, o delu skupnih služb SIS družbenih

dejavnosti in o poročilu samoupravne delavske kontrole IS Ptuj. Zatem se bodo delegati odločali o sprejemu predloga sklepa o podaljšanju začasnega financiranja skupnosti v tem letu, o predlogu investicijskega programa za gradnjo Doma učencev v Ptuj in o sprejemu samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in razporejanju prihodkov, skupnega dohodka in o združevanju skladov v kreditni banki Maribor združeni v Ljubljanski banki — Združeni banki.

Ob koncu bodo delegati posredovali še vprašanja delegacij.

N. D.

Skupščina Požarne skupnosti občine Ptuj

Delegati obeh zborov skupščine Požarne skupnosti se bodo sestali v sredo, 28. februarja, da bi najprej razpravljali in potrdili zaključni račun za leto 1978. Zatem bodo obravnavali predlog sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Požarne skupnosti in spremembe ter dopolnitve statuta. Delegati se bodo odločali o sprejemu predloga poslovnika skupščine in izvršilnega odbora ter o predlogu poslovnika za delo samoupravne delavske kontrole Požarne skupnosti. Ob koncu bodo posredovali še delegatska vprašanja.

N. D.

Samoupravljanje v učnem procesu

Skladno s pripravi na usmerjeno izobraževanje v srednjem šolstvu, že dalj časa poteka razvoj novih samoupravnih odnosov v učnem procesu.

Učitelj in učenec, ki sta povezana med seboj s prenosom informacij, tako od učitelja na učenca kot od učenca na učitelja; samoupravljanje v razredu, ki je temeljna delovna enota. Samoupravljanje uresničuje tako, da organizirata pouk oziroma učenje, pripravljata letni delovni program, razpravljata in odločata o učnem uspehu, pripravljata in vodita razredne konference.

Razredne konference ali oddelčne konference (ta izraz se je bolj udomačil) so nova oblika dela v šoli. Doslej smo bili navajeni, da smo o uspehih in neuspehih razpravljali le učitelji in to v zbornicah, v okolju, kjer se problemi niso rojevali. Pri razpravah je ponavadi sodeloval tudi razredni predstavnik, vendar je bilo to sodelovanje zgolj formalno. Učenci so sodelovali, niso pa odločali.

Oddelčna konferenca pa je zbor učencev in učiteljev, kjer vsi učenci in učitelji razpravljajo in odločajo o učnem uspehu, o načinu dela, pomoči sošolcem, o odnosih med učitelji in učenci, o delu razredne skupnosti. Na ta zbor povabimo delegate starše, večkrat pa kar vse starše. Oddelčne konference sprejmejo ustrezne sklepe, ki so obvezujoči za učence in učitelje. Učiteljskemu zboru je tako ostala samo vloga usmerjanja, usklajevanja in načrtovanja.

Na gospodarsko-upravnih šolah imamo oddelčne konference že tretje leto, vendar nekatere še niso začele tako kot bi morale. Zato se v letošnjem šolskem letu veliko več pogovarjamo o vlogi oddelčne konference, saj mora biti le-ta jasno opredeljena vsem učiteljem. Učenci oddelčne konference jemljejo z veliko resnostjo, saj v njih vidijo rešitev svojih problemov.

Kako izgleda takšna konferenca? Odbor razredne skupnosti pripravi skupaj z razrednikom ali sam dnevi red, določi delovno predstevstvo in zapisnikarja. Na konferenco povabijo starše ali delegate staršev, ravnatelja, učitelje, ki učijo v razredu, vzgojitelja v domu, v razrednih šol za prodajalce pa predstavnik ustrezne trgovske podjetja.

Na podano poročilo o uspehu, podaja ga razrednik, se običajno razvije izredno živahna razprava, ki

narekuje sprejem določenih sklepov.

Ob prvem polletju so učenci največkrat sprejemali sklepe o izboljšanju učnega uspeha. Na udaru pa so bili zlasti učenci z negativnimi ocenami. Tako so v nekaterih razredih tem učencem določili tudi pomoč pri učenju v času počitnic in tudi datume, do katerih morajo popraviti ocene. Za predmete, kjer je več negativnih ocen smo uvedli tudi dopolnilne ure, krožke, ki jih vodijo sami učenci. Sprejeli so se tudi sklepi glede podelitve pohval in vzgojnih ukrepov; ocenili svoje vedenje in vedenje svojih sošolcev.

Na vseh oddelčnih konferencah pišejo zapisnike, iz katerih je pozneje moči zaznati osnovno vsebino vseh razgovorov. Tako se je ugotovilo, da so učenci na teh konferencah ob polletju imeli nekaj pripomb tudi na delo učiteljev. Te pripombe so učitelji z učenci razrešili v tistih sredinah, kjer so se pojavili in obenem poskušali svoje delo tudi izboljšati.

V prihodnjem obdobju pa bo potrebno tudi sklepe konference tudi izpolniti. Tako je treba izboljšati učni uspeh.

Zavedamo se tudi, da so ti koraki, ki smo jih doslej naredili, šele začetni in da nas čaka še težka pot, da bo samoupravljanje v šolskih klopeh zaživelo v pravi meri in s polno odgovornostjo učencev in učiteljev.

M. Gojkovič

URESNIČEVANJE TITOVIH BESED V PRAKSI

SREČANJE BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA

Na seji Medobčinsko-medrepubliškega odbora občinskih svetov Zveze sindikatov Hrvatske in Zveze sindikatov Slovenije občin Čakovec, Koprivnica, Krapina, Maribor, Ormož, Pregrada, Ptuj, Slovenska Bistrica in Varaždin, ki je bila v Slovenski Bistrici 17. februarja 1979, so svečano zaključili 17. tradicionalna medrepubliška delavska srečanja bratstva in prijateljstva — Slovenska Bistrica '78. V sklepni politični oceni je ugotovljeno, da so bile vse naloge po programu medrepubliškega sodelovanja v letu 1978 uspešno uresničene. Program je izvajalo nad 5.000 aktivnih članov kulturnih in športnih društev, družbenopolitičnih organizacij, pripadnikov civilne zaštite, mladine in pionirjev. Kulturne, športne in druge prireditve si je ogledalo nad 25.000 ljudi.

Najbolj razgibana aktivnost se je odvijala na področju medrepubliške kulturne izmenjave, v kateri je aktivno sodelovalo nad 2.000 članov 34 pevskih zborov, tamburaških in pihalnih orkestror, ansamblov, likovnih in drugih kulturnih skupin, ki so s svojimi skrbno in kvalitetno pripravljenimi kulturnimi programi gostovali na območju SR Hrvatske in SR Slovenije. Močan odmev med prebivalstvom so imele skupne kulturne prireditve na katerih so sodelovale kulturne skupine sodelujočih občin obeh bratskih republik, in to: Razstava „Delavska likovna ustvarjalnost“, v Koprivnici; Revija kulturnih skupin ob Dnevu bratskih občin v okviru Tedna kajkavske kulture, v Krapini; Revija pihalnih orkestror, v Ptuj; Revija mladinskih pevskih zborov osnovnih šol in razstava pionirskih likovnih del, v Mariboru.

Med najuspešnejše akcije v letu 1978 se uvršča druga medrepubliška praktično reševalna vaja enot in štabov civilne zaštite „Bratstvo—enotnost—solidarnost—Ptuj '78“, v Ptuj, ki jo je izvajalo 1.100 pripadnikov civilne zaštite SR Hrvatske in SR Slovenije ob sodelovanju krajanov krajevnih skupnosti Jožeta Potrča Ptuj. Vajo si je ogledalo nad 4.000 ljudi

iz 74 občin SR Hrvatske in SR Slovenije. Na zboru udeležencev vaje je bil sprejet sklep o podpisu Listine o solidarnosti in sodelovanju enot in štabov civilne zaštite pri reševanju in zaščiti prebivalstva, kulturnih in drugih dobrin v vseh situacijah v miru ali vojni.

Tradicionalnega srečanja članov Zveze rezervnih vojaških starešin, v Vinici pri Varaždinu, se je udeležilo nad 100 članov, ki so se pomerili v šahu, v streljanju z polavtomatsko puško, poslušali predavanje generala Višnjiča in izmenjali izkušnje o delu ZRVS.

Druga mladinska delovna brigada SSOH in ZSMS „Bratstvo—prijateljstvo“ je dosegla odlične delovne uspehe na zvezni mladinski delovni akciji „Kozjansko '78“ ter se uvrstila med najboljše mladinske delovne brigade.

V Čakovcu je bilo posvetovanje o stanovanjski izgradnji in o uveljavljanju samoupravne stanovanjske politike v praksi. V Ptuj so se sestali novinarji organizacij združenega dela in lokalnih informativnih sredstev ter razpravljali o uveljavljanju vpliva združenega dela na sredstva javnega obveščanja. Obeh posvetovanj se je udeležilo nad 130 udeležencev, ki so se zavzeli, da se tudi v prihodnje izmenjujejo izkušnje preko dobro organiziranih posvetovanj.

Na Osankarici na kraju poslednjega boja Pohorskega bataljona se je srečalo nad 1.000 delavcev, mladine in borcev NOV SR Hrvatske in SR Slovenije. V Babinecu v občini Varaždin so se srečali prosvetni delavci in pionirji osnovne šole Babinec in osnovne šole Franc Osojnik Ptuj ter sprejeli in podpisali Listino o pobratenju obeh šol.

Na športnih in drugih tekmovanjih se je srečalo nad 1.000 delavcev, ki so se pomerili v športnih veščinah v Čakovcu, Koprivnici, Ptuj

in v Varaždinu. V tekmovanju so sodelovali tudi pionirji osnovne šole 8. Maj Varaždin in osnovne šole Toneta Žnidariča Ptuj, v Ptuj, ki so preiskusili svoje znanje in poznavanju cestno prometnih predpisov in v spretnostnih vožnjah z dvokolesom.

17. medrepubliška delavska Srečanja bratstva in prijateljstva ter doseženi uspehi so ponovno potrdili pravilnost odločitve občinskih svetov SSH in ZSS občin Čakovec, Ptuj in Varaždin, ko so 16. septembra 1961 na skupni seji v Ptuj sprejeli programsko usmeritev organiziranih oblik medrepubliškega sodelovanja. Praksa dokazuje, da se v uresničevanje programa medrepubliškega sodelovanja iz leta v leto vključuje vse več novih ljudi, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, šol, društev in organizacij. Pomembno vlogo pri razvijanju medrepubliškega sodelovanja opravljajo javna informativna sredstva, ki seznanjajo javnost o akcijah, ki se izvajajo po programu medrepubliških delavskih Srečanj bratstva in prijateljstva.

Uspehi medrepubliškega sodelovanja so še toliko bolj pomembni, ker akcije sodelovanja segajo v organizacije združenega dela med delavce, v krajevnih skupnosti med občane, v šole med pionirje in mladino, skratka v vsak kotiček, kjer dela in živi ustvarjalec in upravljalec naše družbe. Medrepubliško sodelovanje ni zaprti v forumske oblike dela, kajti skupno dogovorjene naloge zahtevajo konkretne akcije, ki jih v vsakodnevni praksi uresničujejo delavci, kmetje, mladina in pionirji.

Največja vrednota medrepubliškega sodelovanja se zrcali v nenehnem utrjevanju bratstva, enotnosti, prijateljstva in sodelovanja med narodi in narodnostmi socialistične Jugoslavije. Vredno je posebej poudariti, da vse akcije na področju medrepubliškega sodelovanja in doseženi uspehi skupnega dela v pravem pomenu besede pomenijo uresničevanje TITOVIH besed o bratstvu in enotnosti v vsakodnevni praksi.

FELIKS BAGAR

OB 35. LETNICI ORGANOV ZA NOTRANJE ZADEVE

PRIREDITVE SKOZI VSE LETO

35-letnico organov za notranje zadeve bodo delavci UJV Maribor letos obeležili še posebej slovesno, saj sovpadajo praznovanje tudi s 60-letnico SKOJ-a, z obletnico smrti Đura Đakovića in Nikole Hečimo- vića in 35-letnico prihoda XIV. divizije na Štajersko.

Številne prireditve in slovesnosti se bodo zvrstile skozi vse leto v vseh večjih središčih podravske in koroške regije, glavni namen pa je pri-

bližati in utrditi sodelovanje delavcev UJV z delovnimi ljudmi in občani ter tako okrepiti družbeno samozasčito in podružbljanje varnosti nasploh.

Program prireditev je razdeljen na tri dele, na kulturni, športni in pohodniški del.

Iz sporeda športnih prireditev je v nedeljo 18. februarja potekalo pri Partizanskem domu na Pohorju



tradicionalno tekmovanje v smučanju. Med seboj se je pomerilo prek 100 pripadnikov UJV, JLA in teritorialne obrambe.

V okviru kulturnih prireditev pa bo danes zvečer v veliki Unionski dvorani v Mariboru jubilejni koncert godbe milice iz Ljubljane. Hkrati so v avli dvorane pripravili razstavo fotografij ob 30 letnici delovanja godbe milice.

Delavci UJV Maribor pripravljajo zanimivo razstavo likovnih del upokojenih in aktivnih delavcev milice ter strokovno razstavo kriminalistično tehničnih pripomočkov in delovne opreme milice. Razstavo bodo pripravili v sodelovanju s kriminalističnim muzejem iz Ljubljane. Za tem, ko bodo obe razstavi predstavili mariborskemu občinstvu ju bodo prenesli še v Ravne na Koroškem in v Ptuj. V okviru Borštnikovega srečanja pa bodo delavci UJV organizirali gostovanje enega izmed ansamblov v Slovenj Gradcu.

Od športnih prireditev naj omenimo še tekmovanja v plavanju, ki bo marca potekalo v kopališču Pristan v Mariboru. Razen tega bodo delavci UJV pripravili še tekmovanja v kegljanju, v streljanju in tradicionalno tekmovanje za prehodni pokal UJV Maribor.

Največ prireditev bo ob tednu naravnih prireditev. Proslave bodo v vseh občinskih središčih, osrednja pa bo 13. maja na sam dan varnosti v Mariboru, kjer bodo najzaslužnejšim delavcem UJV podelili plakete samoupravljanja.

V okviru pohodnega programa bodo pripravili 26. in 27. maja pohod na Duh, ki se ga bodo udeležile tudi delegacije nekaterih krajevnih skupnosti ter skupina šolskega centra v Tacnu in miličnice šole v Mariboru. Razen tega bodo pripravili še vrsto izletov in pohodov k pomnikom NOB ter tovariško srečanje mladine z udeleženci pohoda XIV. divizije na Štajersko in druge prireditve. Celotno praznovanje in jubilejnim letu bodo delavci UJV zaključili s svečanostjo ob 29. novembru, dnevu republike.

Prav bi bilo, da se občani polnoštevilno udeležujemo vseh prireditev, v počastitev 35-letnice organov za notranje zadeve in drugih jubilejnih prireditev ter tako sami prispevamo k večjemu podružbljanju varnosti.

M. Ozmec

DR. FRAN BRUMEN

Problemi preprečevanja zanositve-kontracepcija

(4. nadaljevanje)

Toda takomenovana klientska napaka, ki jo povzroča PREMALO NATANČNA UPORABA, je dokaj pomembna. Napake so tri: 1) pozaba poiziti tableto ob pravem času; 2) izbira 5. dne kot začetek jemanja tablet v prvem ciklu uporabljanja in 3) prekinitev jemanja zaradi eventualnih nereditv in krvavitvah.

Kontraceptivno medicinsiranje je tako zelo množično, da bi moralo biti čim enostavnejše, lahko izvedljivo in bi moralo biti tudi primerno poceni. V civiliziranem svetu je to zadovoljivo urejeno. Toda tam, kjer bi bilo najbolj umestno, celo nujno, v revnih, nenaprednih in preobljudenih deželah, je IZ MATERIALNIH RAZLOGOV ZA NAJBOLJ POTREBNO VEČINO PRAKTIČNO NEDOSEGLJIVO.

Manj pomembna pomanjkljivost te metode je, da REVERZIBILNOST NI POPOLNOMA ZANESLJIVA, saj nastopajo nemotene ovulacije (izleženje ženskega spolnega jajčeca) po prekinitvi jemanja hormonske tablete v prvem mesecu komaj v 73 %. To se pravi, da 27 % žensk tudi po prekinitvi ostaja za nedoločen čas funkcionalno sterilnih. Skoraj vedno se prvo ponovno menstrualno obdobje podaljša na približno 35 dni. Včasih pa nastopi takomenovana postipularna amenoreja — izostanek mesečnega perila. Tako sekundarno prenehanje menstruiranja pa navadno ni direktna posledica antikoncepcije, temveč je pogojeno po konstitucionalni, vrojeni labilnosti nihajočega menstrualnega ciklusa. Isto se včasih pojavlja tudi pri tistih ženskah, ki so začele z zakasnelim začetkom menstruiranja.

Čim bolj zgodaj je menstruiranje pričelo in čim bolj redno se je nadaljevalo, tembolj redno se ponovno pojavi po prekinitvi antikoncepcije, pa čeprav bi ta trajala tudi več zaporednih let. Tako mora ženska, ki je začela z menstruacijo pozno okrog 17. leta starosti — in je nato zelo neredno menstruirala, pričakovati po prekinitvi kontracepcijske kure eventualno ustavitev menstruiranja, pa četudi bi poprej jemala hormonalno antikonceptivno sredstvo le nekaj mesecev.

V takih primerih ni umestno upajati običajnih prekinitev antikoncepcije, ker je praksa pokazala, da PRAV V TAKIH PRIMERIH ČESTO PRIHAJA DO NEZAŽELENIH ZANOSITEV.

Medicina ima sicer na razpolago sredstva, s katerimi lahko nezaželeno prekinitev menstruiranja znova spravi v tek.

Posebno poglavje pri kontracepciji so NEZAŽELJENI STRANSKI POJAVI VPLIVI, OZIROMA CELO ŠKODLJIVOSTI. Pogostnost in težina takih pojavov je zelo različna. Opažamo različnost delovanja po različnih narodnostih, individualna reagiranja od ženske do ženske, pa tudi psihična vplivnost osebnega zdravnikovega posvetovanja igra pomembno vlogo.

Hormonalna kontracepcija je na splošno pod pomembnim vplivom psihičnega stanja klientke in zaupanje v uspešnost te metode. Nastojenje obravnavane ženske pa je seveda pod direktnim vplivom zdravnika. Se pravi, da bi bilo najbolj idealno, da bi si posamezne ženske izbrale SEBI NAJBOLJ PRIMERNEGA IN ZAUPNEGA ZDRAVNIKA, s katerim bi bila takorekoč v prijateljskih in globoko zaupnih odnosih. Žal pa je to v vsakem primeru težko izvedljivo.

Še nekaj je vredno pojasniti, namreč to, da ni vedno mogoče zgolj s spreminjanjem doziranja antikonceptivnih sredstev direktno vplivati na stranske učinke.

Sledi 5. nadaljevanje in konec

80 let Krambergerjeve mame

V krogu svoje družine je minulo soboto proslavila svoj 80. rojstni dan Nežka Krambergerjeva iz Ptuja, nosilka spomenice 1941 in številnih odlikovanj, ki jih je za svoje delo sprejela v povojnem času. Tovarišica Nežka je kljub visokim letom še vedno čila in polna življenjskega optimizma, ki ga ni izgubila v njenih natežjih letih, polnih trpljenja in prestane- ga vojnega gorja.

Se danes se živo spominja predvojnih let, ko se je njen mož Franc Kramberger vključil v komunistično partijo Jugoslavije in ko je skupaj z njim pomagala pri težkem ilegalnem političnem delu. Njen dom je po vdoru okupatorja postal stalno zbirališče aktivistov iz vseh krajev in domala vsa družina je pomagala postavljati temelje Osvobodilni fronti v ptujskem okolišju. V hiši delavca v železniških delavnicah v Ptuj in komunista Franca Krambergerja ter njegove žene Nežke so

pripravljali tiskarno, širili ilegalni tisk, zbirali hrano in drugi material za partizane ter opravljali številne kurirske poti.

Okupator je kmalu izvedel za njihovo dejavnost in že decembra 1941 aretirale Nežko ter jo skupaj z mladoletnima hčerkama Štefko in Mileno odpeljal v zloglasno taborišče Rawensbruck. Ob aretaciji je možu Francu uspelo pobegniti in se je umaknil v ilegalo; kot borec Lackove čete je padel 8. avgusta 1942 leta v znanem poslednjem boju pri Mostju.

Nežka Krambergerjeva je aktivno politično delovala tudi v taborišču v katerem so si številne zavedne Slovenke zadale nalogo, da bodo kar največ sabotirale in pri tem tudi delno uspevale. Vendar v večjem številu ni bilo mogoče, ker so bile tudi med internirankami takšne, ki so vsak sumljiv postopek ovajale paznikom.

V dnevih in letih — polnih

trpljenja je bila tovarišica Nežka priča umorov tisočih otrok, žena in mater iz vseh koncev Evrope, ki jih je nacistem zaslužil in hotel iztrebiti. Vendar Nežka tudi v



Nežka Krambergerjeva

foto: mš

najtežjem času ni omagala. Trdo kmečko življenje, ki ga je bila vedno vajena, občutek moči ob največjih strahotah in vera v pravičnejši in lepši čas je Nežki dajalo tiste energije, ki ji je bila še potrebna, da je preživela in se po zlomu fašizma vrnila v svojo osvobodeno domovino skupaj s hčerkama Štefko in Mileno. Takoj se je vključila v obnovo in utrjevanje ljudske oblasti zakar je bila tudi večkrat odlikovana.

Kljub temu, da so strahote vojne, trpljenje v taborišču in trdo povojno delo pustili v Nežkinem zdravju marsikatero posledico, je 16. februarja letos dočakala svoj 80. rojstni dan h kateremu ji v imenu borcev in aktivistov NOV ter ostalih občanov in delovnih ljudi ptujске občine iskreno čestitamo!

mš



Tovarišica Nežka v krogu svojih pravnikov. Manjka najmlajši Vidko, ki se je zbal fotografskega aparata.

foto: mš

70 KAMENČKOV V MOZAIKU ŽIVLJENJA FRANCA IRGLA

Veterinar in še marsikaj

Franc Irgl je doma iz Ormoža, še vedno je krepak in prijazen možak. Najbrž ni človeka v Ormožu in njegovi okolici, ki bi ga ne poznal. Že lani v decembru je dodal mozaiku življenja 70. kamenček. Zakaj ima besedo prav veterinar in pozneje inšpektor Franc Irgl? Vzrokov za to je več. V njegovem življenju je bilo veliko zanimivosti in doživetij, v njegovem delu mnogo zamisli, idej in konkretnosti. Bil je kmečki sin in njegovo življenje je bilo že v rani mladosti povezano s kmečkim delom, opravič, k živino itd. Najbrž je to eden od razlogov, da se je kasneje posvetil zdravljenju živine. Ja, veliko mu je pomenilo zdravje, urejenost itd.

Takoj po vojni ste bili v Ormožu pobudnik kolektivnega zavarovanja živine in takrat ste tudi postavili prve trdne temelje za zdravljenje živine. Zakaj te pobude in želje?

„Pobude za kolektivno zavarovanje goved, konjev in drugih živali so pravzaprav nastale že v takratni Kmetijski zadrugi v Ormožu in Središču ob Dravi. Takrat je deževal Medzadružni živinorejski odbor, ki je to zavarovanje vodil in sprejemal razne predloge. Takoj po vojni je bila zavarovana samo rodovniška živina, kasneje so živinorejci iz okoliških vasi predlagali, da se naj kolektivno zavarujejo tudi ostale domače živali. Pogoj za kolektivno zavarovanje je bilo članstvo v kmetijski zadrugi. Prav tu so bile moje prve pobude. Mnogim kmetom sem predlagal članstvo in jim omenjal zavarovanje živine. Ko je takemu zavarovanju odprl zeleno luč še mariborski DOZ, ki je znižal premijo zavarovanja, smo v Ormožu pravzaprav začeli s kolektivnim zavarovanjem. K zavarovalnici živine sta del denarnih sredstev poleg DOZ-a prispevali tudi KZ Ormož in Središče.

Ko smo v občini nekako uredili kolektivno zavarovanje živine, reči

moram, da so kmetje takšno zamilsel zelo dobro sprejeli, smo začeli iskati odgovore na vprašanje o zdravljenju te živine. Zamisel je nastala, naj ne bo preveč smešno, v gostilni. Bili smo trije, predstavnik DOZ-a, mariborskega živinorejskega referata in jaz, ki smo nekako začeli postavljati temelje zdravljenja. Ker smo imeli v Ormožu zavarovano veliko število živine, smo dobili tudi sredstva za zdravljenje te živine. Prav to je bilo najvažnejše. Druga pomembnejša zadeva je bila brezplačno zdravljenje živine. Tudi tu smo uspeli. Brezplačno smo zdravili govedo in konje. Posledica vseh teh prizadevanj je bila, da smo dosegli obvezno zavarovanje živine v brezplačnem zdravljenju. V občini je bilo v začetku nekaj težav pri kolektivnem zavarovanju, kasneje jih je bilo vedno manj.

Danes je takšno zavarovanje normalno, nobenih težav ni. Kako so kmetje sprejemali te novosti?

„Zdi se mi, da so jih sprejemali dobro, le zdravljenje jim ni bilo povsem jasno. Lahko si predstavljate, kako je bilo kmetu in veterinarju pri srcu, ko je bilo treba ozdraviti kakšno ubogo kravico, edino v hlevu. Denarja ni bilo na pretek, kmet ni imel denarja za zdravila niti za veterinarja. Ko smo začeli uveljavljati brezplačno zdravljenje, se je stanje izboljšalo. Živinorejci so novosti osvajali hitro, skoraj brez besed. Šlo je namreč za življenje živine. Tudi poklic veterinarja je postal lažji.“

Reči je treba, da ste opravili kar precej pionirskih del. Zanimivo bi bili izvedeti, kod vas je vodila pot in s čim ste potovali?

„Po bregačah in dolinah, po slabih in blatnih poteh in stezah. Obiskal sem domala vse hribovske domačije v ormoški občini. In s kakšnimi prevoznimi sredstvi? Največ peš, no, prevažal pa sem se tudi s

kolesom, motorjem in z unimogovim vozilom. Nikoli ne bom pozabil koliko sem prepešal, kaj danes pomeni priti na Gomilo, Jeruzalem, Kog itd. Nič, a včasih, nimam besed.“

Ste bili sami, ali ste imeli kakšnega pomočnika?

„Od leta 1945 do 1958 sem bil sam. Pri delu mi je pomagal samo bolničar, leta 1958 je delo postalo nekoliko lažje, prišel je Jože Bešvir in delo sva si razdelila.“

Dogodkov ni bilo malo, se spomnite kakšnega posebnega?

„Kako da ne. Veliko je bilo pripetljajev v tem mojem mozaiku življenja. Vseh se ne morem spomniti. No, pa vseeno. Bilo je neke noči, jaz jo imenujem najzbučnejša in najvzmetirnejša noč mojega dela. Tako se je dogajalo: z Unimogom rinemo skozi blato, prebijamo se v Hermance, v neko viničarijo, da bi rešili tele in kravo. Ko se lotim dela, me kliče že človek iz Središča, kar sam je prišel k meni, medtem pa me je doma že iskal neki kmet, ki je ženi zatrjeval, da kobila ne more skotiti. Skratka, bilo je burno, delovno in napeto. Še najslabše se je godilo ženi doma. Tisti kmet jo je kar naprej nadlegoval, toda ne v slabem smislu besede in spraševal, če sem že doma. Proti jutru sem končno „priromal“ domov. Ko sem zlezal z Unimogom, se k meni najprej priplazi senca, potem človek, ki reče: „Pa ste res bili zunaj, žena ni lagala.“ Ko z vem, kaj je, se seveda odpravim k njemu in sem rešil še žrebčka. Dogajalo se je, da sem bil noč in dan na nogah. Delo ni bilo lahko, podobno mojemu življenju.“

Se beseda o umetnem osemenjevanju živine. Bili ste prvi v Severovzhodni Sloveniji in tretji v Sloveniji pri uveljavljanju umetnega osemenjevanja živine. Od kod te pobude?

„Pobudnik sem res bil, vendar to še ne pomeni uspeha. Od pobude ne bi bilo ničesar, če ne bi v akciji sodelovala kmetijska zadruga. V Ormožu smo si zelo želeli, da bi imeli lepo govedo. Za to nam je bilo potrebno pravo seme. Obiskali smo znanstveni veterinarski center v Ljubljani in tam videli zdrave, lepe in kvalitetne bike. Tudi mi smo si želeli takšnih. Dogovorili smo se, da bomo iz Ljubljane dobivali seme. Od takrat naprej smo seme dobivali trikrat tedensko. Uspeli smo, čeprav nas je marsikatero kmečko oko silno kritično gledalo.“

Kmalu se je živinorejec navadil tudi tega. Umetno osemenjevanje je moralo biti, če ga ne bi bilo, bi danes še vedno capljali v razvoju živinoreje. Danes smo lahko kar ponosni na tista leta od 1950 do 1960, ko smo začeli z osemenjevanjem in ga tudi popolnoma osvojili.“

Ze uvodoma ste omenili kmetijsko zadrugo, najbrž ne brez razloga. Pionirsko delo ste opravili tudi na področju zadrugištva. Kaj lahko rečete o tem?

„Zadrugištvo v Ormožu in Središču je bilo močno že pred vojno. Po vojni je bila naloga kmetijskih delavcev, da spet organizirajo kmetijske zadruge in oblike zadrugištva. Kmetijske zadruge so bile središče kmečkih dogajanj, pa ne samo to. V zadrugah so bili stroji, semena, literatura itd. To je združevalo kmete med seboj. K temu smo veterinarji dodali še skupinsko zavarovanje in brezplačno zdravljenje in zadruga je imela veliko možnosti, da k sodelovanju povabi kmete. Kmetje so ugovarili, da s takšno pomočjo postajajo močnejši in boljši živinorejci in poljedelci. Kmalu po vojni smo organizirali tudi odkup živine, začeli s raziskovanjem bolezni pri živini itd. To so torej osnovne oblike zadrugištva. Mislim, da smo na tem



Bil sem tudi veterinarski inšpektor pri občinski skupščini



Recept za dolgo življenje: delo! foto: zk

področju veliko konkretnega napravili.“

Kakšna so bila vaša prizadevanja pri zatiranju metljivosti, te hude živalske bolezni?

„Na ormoškem območju je bilo zaradi metljivosti veliko materialne škode. V letu 1955 sem izračunal, da je bilo v občini kar 300 milijonov škoda. To ni bilo malo.“

Najhujše je bilo spomladi. Živina je obležala, pomoči ni bilo. V 50 letih smo začeli z načrtnim delom.

Na ljubljanski veterinarski zavod smo poslali veliko vzorcev, vsi so bili pozitivni. Vzrok za to bolezen so močvirnata tla, poplavljenе doline itd. Metilj se razvija v malem blatnem poljku, kasneje se prilepi na travo in tako zaide med hrano živine. Zajemalci smo začeli zatirati ob pomoči in sodelovanju ljubljanskega veterinarskega zavoda in naše kmetijske zadruge ter zavarovalnica, ki je financirala zdravlila. Po nekaj letih smo uspeli. Škoda je bila vedno manjša, vedno več živine smo ohranili pri življenju in dobrem zdravju. Tudi danes se še pojavi metljivost, vendar v manjšem obsegu. Regulacija potokov, melioracija in drugo so danes zelo omejili pojave metljivosti.“

Seveda tukaj še ni konec prizadevanj in dela veterinarja Franca Irgla. Njegova prizadevanja so bila tudi nagajana. Poleg nekaterih ob-

činskih priznanj se v njegovih rokah skriva Red dela s srebrnim in zlatim vencem, odlikovanja, ki jih podeljuje predsednik republike.

Tudi za delo na strokovnem področju je bil nagrajen. Pred leti so mu izročili Zlato plaketo društva mariborskih in celjskih veterinarjev.

Franc Irgl se je rodil v Janežovcih, bilo je to leta 1908. Mladost je preživel tako kot tisoče drugih kmečkih sinov. Kot sam pravi, mu je hlev že od nekdaj bil všeč. Rad je gledal očeta, kaj počne tam pri kravah in telcih. Kar naprej je vtikal svoj nos med vrata hleva.

No, leta 1934. se mu je želja uresničila. Diplomiral je in postal veterinar, 1936 se je zaposlil v Veliki Gorici pri Zagrebu, potem je 3 leta delal v Makedoniji, pred vojno se je vrnil v Janežovce, med vojno pa je bil nekaj časa v Ormožu, potem tri leta v Avstriji. Konec vojne je dočkal v Ptuj, od tu pa v Ormož, kjer prijazen veterinar živi še danes. Kaj vse je še počel? Pel je v oktetu, igral na amaterskih odrih, telovadil itd. Skratka njegova življenjska pot je bila kot pot hudournika. Vzgoja je bila trda, neizprosna. „Vzgjalo me je samo življenje in me metalo sem ter tja in prav zaradi tega imam toliko življenjskih in delovnih moči,“ je še ob slovesu rekel.

zk

Širše o cestni problematiki v ptujski občini

Lokalna skupnost za ceste občine Ptuj je bila ustanovljena leta 1975. Ker je delo skupnosti kljub temu še malo znano, smo se odločili, da vam v današnjem in v prihodnjih številkih Tednika predstavimo delo skupnosti. Skušali bomo čim boljše osvetliti delo in probleme skupnosti. Danes posredujemo srednjeročni program vzdrževanja in izgradnje magistralnih, regionalnih in lokalnih cest v ptujski občini v obdobju 1976 — 1980 v letih 1976, 1977 in 1978. V prihodnji številki pa bomo govorili o uresničevanju zastavljenih ciljev razvoja. Prispevek je pripravil Jože Kolar, predsednik izvršilnega odbora lokalne skupnosti za ceste.

Program modernizacije kategoriziranih cest je opredeljen v srednjeročnem planu vzdrževanja in izgradnje republiških cest v SR Sloveniji za obdobje 1976 — 1980, ki ga je sprejela Republiška skupnost za ceste in v srednjeročnem planu lokalnih cest. Lokalne skupnosti za ceste občine Ptuj. Oba srednjeročna plana sta bila sprejeta s samoupravnimi sporazumi.

Osnova plana je pospešena modernizacija vseh kategoriziranih cest, predvsem na manj razvitih območjih Haloz in Slov. goric.

Pri tem je treba poudariti, da je omrežje kategoriziranih cest v občini Ptuj eno najgostejših v SR Sloveniji saj znaša gostota cestnega omrežja pri nas 1,04 km/100 ha površine med tem ko je republiško povprečje 0,64 km/100 ha. Razen gostote obremenjuje našo cestno gospodarstvo tudi tehnično stanje cest ter veliko število km makadamskega vozišča.

Leta 1975 to je pred pričetkom sedanega srednjeročnega planskega obdobja je bilo stanje moderniziranih cest v lokalni Ptuj naslednje:

	Skupna dolžina	Dolžina moder. modernizacije	%
Magistralne ceste	41,1	41,1	100
Regionalne ceste	125,7	48,4	38,5
Lokalne ceste	477,—	149,9	31,4
Skupaj:	643,8	239,4	37,2

Plan 1976 — 1980 ter njegovo izvajanje:

Za izvajanje srednjeročnega plana modernizacije in izgradnje kategoriziranih cest na območju občine Ptuj so predvidena naslednja sredstva:

Rep. skup. za ceste — redni plan	130.700.000
Lokalna skupnost za ceste	52.340.000
Rep. skup. za ceste iz sredstev več zbrance posojila na območju občine	11.000.000
Skupaj:	194.040.000

Z navedenimi sredstvi bi se moralo v obdobju 1976 — 1980 modernizirati naslednje število km cest ter zgraditi most pri Borlu na reki Dravi.

— magistralnih cest	13,75 km v vrednosti 22.100.000
— regionalnih cest	45,55 km v vrednosti 84.600.000
— lokalnih cest	86,60 km v vrednosti 52.340.000
— most Borl	v vrednosti 35.000.000

Ze ob sprejemanju srednjeročnega plana smo ugotovili nevsklajenost med fizičnim obsegom plana in predvidenimi sredstvi za njegovo izvajanje, saj so bila izračunana na podlagi cen iz maja 1975.

To je prikaz stanja celotnega cestnega omrežja

kategoriziranih cest v naši občini pred pričetkom izvajanja srednjeročnega programa. Bolj podrobno pa bi želel prikazati razvoj lokalnih cest v občini Ptuj za plansko obdobje 1976 — 1980.

V skladu s nalogami za katere je ustanovljena lokalna skupnost za ceste bodo v tem srednjeročnem obdobju realizirani naslednji cilji in naloge:

— Redno vzdrževanje makadamskih cest	326 km
— Redno vzdrževanje moderniziranih cest	150 km
— nabava signalizacije	
— Modernizacija lokalnih cest	78,6 km
— Modernizacija rep. cest	8 km

Za izvedbo programskih nalog v srednjeročnem obdobju 1976 — 1980 bo potrebno zagotoviti sredstva v skupnem znesku 90.340.000 ta sredstva pa bi se uporabljala za:

I.	
1. Funkcionalni izdatki	din 2.500.000
2. Vračilo kreditov in obresti iz preteklega obdobja	din 5.500.000
3. Sofinanciranje vzdrževanja križišč z železnico	din 2.000.000
4. Redno vzdrževanje lokalnih cest (makadamskih)	din 15.000.000
5. Vzdrževanje (položitev asfalta) na asfaltiranih lokalnih cest	din 11.000.000
6. Nabava signalizacije	din 2.000.000
7. Modernizacija lokalnih cest	din 47.540.000
8. Modernizacija regionalnih cest	din 4.800.000
Skupaj:	din 90.340.000

Sredstva za uresničitev ciljev bodo zagotovljena iz naslednjih virov:

II.	
1. Izvirni dohodki Lokalne skupnosti za ceste	din 45.440.000
2. Sredstva krajevnih skupnosti (samoprispevek)	din 16.200.000
3. Sredstva republiške skupnosti za ceste	din 2.200.000
4. Zdržena sredstva gospodarstva	din 21.000.000
5. Krediti	din 5.500.000
Skupaj:	din 90.340.000

Izvirni dohodki lokalne skupnosti za ceste predstavljajo v tem planskem obdobju 45.440.000 to so dosedanja dohodki skupnosti. Ta sredstva se bodo v glavnem upravljala za redno dejavnost skupnosti to je vzdrževanje cest za funkcionalne izdatke, poravnava zakonskih obveznosti, en del pa tudi za modernizacijo cest.

Krajevne skupnosti na območju katerih se bodo izvajale modernizacije cest pa bodo v srednjeročnem obdobju prispevale svoj delež v višini 16.200.000 din oziroma za modernizacijo posameznih odsekov cest kot je razvidno iz vsklajevalnega dokumenta Lokalna skupnost za ceste pa bo pri modernizaciji regionalnih cest pritegnila k sofinanciranju tudi republiško skupnost za ceste, ki ima v svojem srednjeročnem programu predvideno tudi takšno obliko delovanja. Sredstva iz gospodarstva v višini 21.000.000 se bodo uporabljala za modernizacijo.

Zaščitno cepljenje otrok proti nalezljivim boleznim

Za preprečevanje mnogih nalezljivih bolezni so cepljenja zaenkrat najvažnejši protiepidemiološki ukrep, ki nam omogoča, da nekatere nalezljive bolezni uspešno znižujemo.

Nalezljive bolezni zapuščajo pri človeku, ki jih je prebolel, krajšo ali daljšo, včasih pa tudi dosmrtno imunost ali odpornost. Medicinska znanost pa si je že od nekdaj prizadevala, da bi na umeten način dosegla to odpornost in se izognila vsemu tveganju, ki ga prizanaša z naravno okužbo pridobljena nalezljiva bolezen, ker se lahko konča s trajnimi okvarami ali celo smrtjo človeka.

Pridobivanje imunosti na umeten način imenujemo cepljenje. Cepljenje — imunizacija — je v bistvu umetna ali hotena okužba človeka ali živali. Izvedemo jo tako, da največkrat v podkožje ali mišico, redkeje tudi v samo kožo vbrizgamo bolezenske povzročitelje ali njihove izločke, ki so mrtvi, oslavljeni, ali tako spremenjeni, da ne morejo povzročiti bolezni. Vendar pa sprožijo stvarjanje protiteles, ki ostanejo v človekovi krvi več let in omogočijo pri kasnejši naravni okužbi uspešen odpor živega bitja proti polnomočnim istovrstnim mikroorganizmom ali njihovim strupov. Ker človek v tem primeru tvori protitelesa, govorimo o aktivnem cepljenju. S cepivom vnašamo torej v telo človeka snovi, ki sprožijo nastajanje protiteles, — ki nato organizem zavarujejo pred nalezljivimi boleznimi.

Po injekciji cepiva se prve zaščitne snovi t. j. protitelesa pojavijo v organizmu čez dva, tri tedne. Ena sama doza cepiva pri prvem cepljenju ne more pri človeku povzročiti zadostne tvorbe protiteles in s tem imunosti. Šele več zaporednih injekcij cepiva, ki si sledijo v časovnih presledkih od 4-6 tednov, usposobi organizem za hitro in zadostno odpornost. Še boljši uspeh dosežemo in v večji meri nastajajo zaščitne snovi v organizmu, če cepimo ponovno ali strokovno povedano revakciniramo. To ponovno cepljenje mora praviloma po enem ali dveh letih slediti prvemu, tako imenovanemu

bazičnemu ali osnovnemu cepljenju.

Znano je, da mora biti najmanj 85 % imunih ljudi, ker šele potem začne nalezljiva bolezen, za katero so ljudje tako visoko imuni, pomembne upadati. To pomeni, da moramo s cepljenjem zajeti najmanj tolikšen odstotek otrok, če želimo, da bi se nalezljiva bolezen, proti kateri cepimo v večji meri znižala.

V Sloveniji se po zakonskih predpisih vrši cepljenje otrok proti: davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, otroški paraliz, ošpicam, rdečkam. V letu 1979 pa se uvaja tudi cepljenje proti mumu ali parotitisu.

Kot prejšnja leta, se bo tudi v letošnjem letu pričelo na področju občine Ptuj in Ormož obvezno cepljenje otrok proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju t. j. s kombiniranim cepivom proti navedenim boleznim. To kombinirano cepivo, daje prednost v manjšem številu potrebnih injekcij in pa skladno kombinaciji nastajanja protiteles za čim zadovoljnejši učinek.

Cepivo dajemo trikrat s 6 tedenskimi presledki. Obvezniki za letošnje spomladansko cepljenje so otroci rojeni v letu 1978 in eventuelno starejši, če do sedaj še niso bili popolno — trikrat cepljeni v preje določenih presledkih. Ponovna cepljenja, ali revakcinacije sledijo v enem do treh letih po tretji dozi prvega cepljenja. Zato bodo k temu ponovnemu cepljenju pozvani otroci, ki so lani opravili trikratno cepljenje t. j. predvsem letnik 1977 in otroci, ki so pred dvema letoma že opravili prvo revakcinacijo — ali ponovitev, to so otroci stari 4-5 let. Istočasno cepimo otroke tudi proti otroški paraliz. Otrok popije z žličko sadnega soka ali sirupa dodano cepivo otroške paralize.

Vsa navedena cepljenja bodo od konca meseca februarja do konca meseca junija. Vsi obvezniki za posamezna cepljenja bodo pravosčasno prejeli pismena vabila z določenim datumom, uro in krajem cepljenja, dolžnost staršev pa je, da se vsi otroci poizkušajo odzovejo.

K. J.

SKUPŠČINA OBČINE PTUJ Komisija za volitve in imenovanja razpisuje

na podlagi 2. člena zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o srednjem šolstvu (Uradni list SRS št. 20/70) in na podlagi statuta srednješolskega zavoda Ptuj prosta dela in naloge

RAVNATELJA SREDNJEŠOLSKEGA ZAVODA PTUJ
Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka izobrazba
- pet let delovnih izkušenj pri pedagoškem delu,
- opravljen pedagoški strokovni izpit,
- ugotovljeni uspehi pri dosedanjem delu,
- moralno politične kvalitete.

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj določene pogoje naj pošljejo pismene priglasitve z dokazili v roku 21 dni po objavi tega razpisa komisiji za volitve in imenovanja Skupščine občine Ptuj, Srbski trg 1/1.

Komisija za volitve in imenovanja

TEDNIKOV POGOVOR Z ZVONKOM MASTENOM, SEKRETARJEM OK SZDL PTUJ

V krajevnih skupnostih največ materialnih, prostorskih in kadrovskih težav

Prostorski problemi in seveda v enaki meri kadrovske in materialne so v nekaterih krajevnih skupnostih ptujske občine zelo hudi. Sestanki nekaterih izvršilnih organov krajevnih samouprave, družbenopolitičnih organizacij in društev so celo v gostinskih prostorih. Na tem področju smo v občini že rešili veliko vovlov. Veliko je ostalo še neresenih. Ko pravimo, da je krajevna skupnost temeljna družbena skupnost, moramo misliti tudi na to, da tej skupnosti omogočimo dobre delovne pogoje. O tem seveda odločamo vsi, tako delavec v združenem delu, študent na univerzi, kmet, upokojenec, pionir in mladinec. Prav je, če tem problemom in težavam spet posvetimo nekaj prostora in besed.

Pred dnevi so predstavniki občinske konference SZDL in izvršnega sveta SO Ptuj končali z obiski v krajevnih skupnostih ptujske občine. Tovariši Masten bili ste v delegaciji, ki je obiskala vseh 35 KS, zakaj je bil obisk potreben in kakšna je vaša ocena obiskov?

„Na predsedstvu občinske konference SZDL Ptuj smo obravnavali kadrovske, materialne in prostorske probleme v krajevnih skupnostih. Sklenili smo, da na osnovi nastalih problemov skupno z izvršnim svetom (komisija za vsklajevanje razvoja in spremljanje delovanja KS) občinske skupščine obiščemo vse KS in z vprašalnikom ugotovimo trenutno stanje. Ob koncu obiska smo pripravili še oceno tega stanja, oziroma analizirali smo celotno delovanje krajevnih samouprave, družbenopolitičnih organizacij in društev. Ob razgovorih smo ugotovili, da so takšni obiski zelo dobrodošli. V KS so ljudje, ki so pripravljeno delati v organih samouprave, družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Temu dokaz je visok odstotek obiska na teh skupnih razgovorih. V oceni smo zapisali tudi to, da v KS obstajajo dokaj veliki prostorski in materialni problemi. Ugotovili smo, da je delovanje delegatov ponekod zelo slabo. Še najboljše delujejo in se povezujejo delegati za zbor KS pri občinski skupščini, najslabše stanje je pri delegacijah samoupravnih interesnih skupnosti. Dogaaja se, da predstavniki KS, družbenopolitičnih organizacij itd. sploh ne vedo kdo je kdo v delegacijah. No, ko že govorim o delu delegacij, moram poudariti

tudi to, da svet KS ne deluje tako kot bi moral, v mislih imam delo tako imenovanih gospodarskih SIS. Na osnovi teh ugotovitev, sklepamo, da bomo morali v prihodnosti opraviti veliko dela. Zanj smo odgovorni takorekoč vsi.“

Kakšne rešitve ste nakazali?

„Za boljše delo delegacij v KS, bomo interesnim skupnostim predlagali, da pošiljajo material vodjem delegacij posebej in KS posebej. V najkrajšem času bo



Zvone Masten: Z obiski po krajevnih skupnostih smo dosegli namen. foto: zk

potrebno rešiti vprašanja financiranja tega dela delegatskega sistema: podobno kot smo to rešili za družbenopolitično skupnost. Poleg tega so v krajevnih skupnostih obljubili, da bodo tem problemom posvetili več pozornosti.“

Največji problem v KS?

„Čeprav so ljudje pripravljeni delati, ugotavljamo, da v KS največji problem predstavljajo kadri. Rad bi izpostavil kadrovske probleme v društvih, tu so zares največji in najtežji. V nobeni krajevni skupnosti nismo ugotovili, da bi KS in DPO kadrovskim problemom društev posvetili večjo pozornost. V bodoče bi KK SZDL morale v program dela zajeti tudi delo društev, njihovo samoupravno organiziranost itd. K temu je potrebno dodati še ugotovitev, da so občani in delovni ljudje silno nezadovoljni z realizacijo srednjeročnih programov. Trdijo, da se ti kar naprej spreminjajo in tudi uresničujejo se ne. V KS

pričakujejo, da v srednjeročnem obdobju oziroma še pred njim dobijo ustrezne napotke za pripravo in izvedbo plana. Tudi o usklajevanju bi morali kaj reči.“

In drugo pomembnejše pripombe?

„V nekaterih krajevnih skupnostih ugotavljajo, da se mnogokrat zgodi cepljenje sil. Dogaaja se, da ni enotnih stališč in akcij. Veliko problemov je bilo prav sedaj v času volitev v krajevno samoupravo. Čeprav je to bila akcija in naloga SZDL, so se v volitve vključevali vsi, po nepotrebnem seveda. Predstavniki krajevnih dejavnikov so nas opozorili tudi na to, da KS kot temeljna skupnost težko prodre z kakšno svojo akcijo, to pa zato, ker prihaja preveč nalog „od zgoraj“ iz republike in občine. Veliko pregledov jim povzroča tudi področje ljudske obrambe, družbene samozaščite in civilne zaščite. Navodila se hitro spreminjajo, ustreznih kadrov ni itd.“

Najzanimivejše je področje materialnih pogojev. Kakšna je vaša ocena in kako ste jo razdelili?

„To področje smo razdelili na dva dela. V prvem delu smo zajeli delo in materialne pogoje v 24 KS, v drugem pa 11 mestnih KS. V 24 zunanjih KS je 18 krajevnih pisarn, 16 pisarn KS, 12 domov občanov, 18 gasilskih domov in 22 šol. Rekli bi, da je za uspešno delo krajevnih dejavnikov to dovolj, vendar pri podrobnejši analizi ugotovimo, da temu ni tako. Vse osnovne šole in gasilski domovi žal ne ustrezajo za delo in sestanek izvršilnih organov, služijo le za sklic zborov občanov ali kakšnih drugih množičnih razprav. Za te prostore namreč obstaja problem ogrevanja, plačevanja električne energije itd. Krajevni uradi tudi niso primerni za sestanke, kajti opremljeni so samo za potrebe delavca pisarne.“

Kje so najslabše možnosti delovanja?

„V KS Cirkulane, Dolena, Leskovec, Podlehnik, Polenšak, Ptujška gora, Stoperca in Trnovska vas. V Cirkulanah se občani lahko sestajajo samo v prostorih osnovne šole, tudi v Doleni obstaja možnost zbiranja v šoli, tudi v Leskovcu. V tej KS so možnosti še v domu občanov, ki pa žal ni opremljen, podobno stanje je v KS Podlehnik, na Polenškaku so poleg možnosti sestankovanja v šoli samo še v gostinskih prostorih, na

Ptujski gori imajo zelo tesne prostore, v Stopercah se zbirajo le v šoli, prav tako tudi v Trnovski vasi.“

In kje so boljše možnosti za delo krajevnih samouprave?

„Dobre pogoje za delo imajo v KS Cirkovce, kjer potrebujejo le večjo konferenčno mizo, v Grajeni je potrebna adaptacija prostorov, pri Lovrencu potrebujejo notranjo opremo, tudi v Vitomarcih je potrebna oprema, seveda pa morajo najprej rešiti problem kaj bo z objektom, v Zavrču bodo problem rešili tako, da bodo združili oziroma razporedili prostore in opremo, v krajevni skupnosti Zetale je potrebna oprema kot na primer stoli, mize itd. V drugih krajevnih skupnostih je stanje dokaj dobro. Na osnovi vprašalnika ugotavljamo, da bi na sedežih krajevnih skupnosti morala biti naslednja minimalna oprema: v 24 KS bi potrebovali 85 arhivskih omar, 16 konferenčnih miz, 13 razmnoževalnih strojev, 18 računskih strojev, 3 pisalne stroje, 9 pisalnih miz in okoli 360 stolov.“

V letu 1977 se je v Ptuj organiziralo in oblikovalo 11 novih krajevnih skupnosti, kakšni so problemi v teh?

„Tudi v mestnih krajevnih skupnostih je problematika podobna. Nič nenavadnega ni, če rečem, da so skoraj v vseh 11 KS materialne in prostorske težave. KS Boris Zihel gostuje v Domu upokojencev, tudi v KS Bratov Reš je podobna situacija. Sestanki so ponavadi v garaži, v KS Budina-Brstje sestankujejo v gostilniških prostorih, v KS Spuhlja se sestajajo v Domu gasilcev, sestanki v KS Tone Znidarič so v osnovni šoli. Za ostale krajevnih skupnosti je nekako urejeno.“

Na osnovi te analize v krajevnih skupnostih pričakujejo konkretno akcijo, kako ste jo zastavili?

„Analiza je izdelana pri občinski konferenci SZDL, pripravljena pa je tudi pri izvršnem svetu. O analizah bodo morali razpravljati člani občinske konference SZDL in o teh problemih zavzeti določene zaključke. Med temi bodo: v tem ali prihodnjem letu v vseh KS zagotoviti minimalne pogoje dela, kar pomeni, da je potrebna oprema, finančna sredstva in ustrezen prostor. To so tudi pogoji za dobro in kvalitetno delo organov krajevnih samouprave, družbenopolitičnih organizacij, društev in delegacij.“ zk

Problemi Vitomarčanov

Krajevna skupnost Vitomarci s 1300 prebivalci je na najbolj nerazvitem območju Slovenskih goric na SV meji ptujske občine. Tu prevladuje drobnolastniška kmetijska dejavnost. Najbližji industrijski obrati so oddaljeni najmanj 20 km (Ptuj, Lenart, Maribor). Občani se jezijo, da ni v ptujskem delu Slovenskih goric nobenega industrijskega obrata. Veliko moških in nekaj žensk se vsakodnevno vozi na delo.

Že 31. decembra 1978 se je v Vitomarcih iztekel prvi krajevni samopri-sevek. Največ denarja iz tega je šlo za ilovnate krajevne ceste: Okoli 1300 kubičnih metrov gramoza je to še zdaleč premalo, da bi bile vse vsaj za silo prevozne. Nekaj sredstev je dobilo tudi gasilsko društvo (45 članov) za dozidavo doma, nekaj mladina ... V novembru 1978 je začel delati odbor za pripravo referendum za drugi krajevni samopripravek, ker brez tega v nobeni KS ne gre. Zbori občanov so sprejeli predlog odbora in se odločili za: čas trajanja samopriprave 7 let — od 1979 do 1985; prispevne stopnje: 1 % od OD, 3 % od KD, 1 % od pokojnin in 500 din letno za zaposlene v tujini.

Odbor je pripravil tudi po predhodnih izračunih zbranih sredstev plan nalog, ki bi jih SOFINANCIRALI V 7 LETIH in ga tudi približno finančno ovrednotili:

1. vzdrževanje krajevnih cest v KS	530.000,00 din
2. popravilo ostrišja stare šole	150.000,00 din
3. razširitev telefonskega omrežja v krajevni skupnosti	50.000,00 din
4. izgradnja večnamenskega objekta	400.000,00 din
5. modernizacija ceste Vitomarci—Grlnici	100.000,00 din
6. dokončna ureditev gasilskega doma	50.000,00 din
7. ureditev mrliške vežice	30.000,00 din
8. delovanje krajevnih samouprave, DPO, ljudske obrambe, civilne in družbene samozaščite	50.000,00 din
9. nakup igrišča-travnatega	40.000,00 din
S k u p a j :	1400.000,00 din

S predloženim planom pa se vsi krajani niso strinjali, zlasti ne oni iz oddaljenejših vasi: Slavšine, Novinci ... ves samopripravek naj bi namenili za ceste! Posebno nepotreben se jim zdi večnamenski prostor. KS Vitomarci ima „center“ dejansko ob svojem zahodnem robu, meji. Zato so naselja Slavšina, Gibina Novinci ... oddaljena od „središča“ tudi 7 km.

Ljudje, ki se iz teh krajev vsakodnevno vozijo na delo in otroci, ki obiskujejo višje razrede OŠ in druge šole v Ptuj, morajo najprej peš do avto-busne postaje v „centru“ do 7 km in šele nato se peljejo pozimi premraženi še 20 km v Ptuj. Zato so krajani omenjenih vasi v letu 1978 zbrali 150.000 din in z Lokalno skupnostjo za ceste Ptuj sklenili pogodbo, da bo ta do 31. maja 1978 usposobila cesto Hvalčeti—Gibina—Slavšina—Novinci za podaljšanje avto-busne proge vsaj za delavce in šolarje. Pogodbe lokalna skupnost ni izvršila, krajani pa so svoj prispevek dali. Zato ni čudno, da so ti krajani nezadovoljni. Zaradi oddaljenosti se ta del prebivalstva naše



Na dan slovenskega kulturnega praznika, 8. februarja 1976 so v Vitomarcih odprli novo 5 razredno šolo, žal brez telovadnice, ki jim je nujno potrebna

KS v dovoljni meri ne vključuje v samoupravljanje, ne v gasilsko in ne v prosvetno društvo; prav tako zelo slabo obiskuje naše kulturne prireditve. Zato se prav v teh vaseh nekateri ne strinjajo, da je odbor 400.000 din namenil za gradnjo večnamenskega prostora. Nekateri menijo, da imajo njihovi otroci dovolj telovadbe že s potjo v šolo.

OŠ in prosvetno društvo Vitomarci pa se zavzemata, da bi ob novi pet razredni šoli, ki smo jo dobili po več kot 20 letnem čakanju brez sofinanciranja naše KS leta 1976 brez telovadnice, (ZOŠ predpisuje ob vsaki novozgrajeni šoli telovadnico!) zgradili večnamenski prostor. Ta bi služil za telesno vzgojo šolske in pošolske mladine, obenem pa bi to bila tudi kulturna dvorana z odrom. V pododruju pa bi bili prostori za dejavnost PD: glasbena soba, knjižnica, soba za dramske vaje ter shramba za živila, ki je nova šola nima.

Otroci naše šole imajo za pouk telesne vzgoje slabše pogoje kot v stari (pozimi in ob slabem vremenu), učilnice so manjše in natrpane z učili, shrambe za telovadne rekvizite pa ni. S telovadnico bi dobila šola pogoj za celodnevno šolo, kar bi ogromno pripomoglo h kulturno-izobraževalnemu napredku našega kraja.

PD Vitomarci pa bo, ko bo v letu 1980 zgrajena v Trnovski vasi nova šola in prav tako večnamenski prostor, edino v občini Ptuj, ki ne bo imelo lastnega prostora. Zdaj nastopa v nekdanji cerkveni „preši“, ki jo ima v najemu. Kljub temu pridno delajo 4 sekcije: Knjižnica, dramska sekcija (med boljšimi v občini), mladinski tamburaški orkester, mešani pevski zbor, skupaj 70 aktivnih članov (okrog 75 % pod 20 let), ki tedensko vadijo po štiri ure v premalo ogretyh prostorih.

Na iniciativo PD in OŠ smo poslali dopise ustreznim SIS in jih prosili, da načrtujejo ta naš večnamenski prostor v srednjeročnem obdobju 1981—85. Kulturna skupnost nam je obljubila najmanj 600.000 din, telesnokulturna prav tako enako vsoto, izobraževalna pa je odgovorila, da nas je evidentirala za razpravo ob sestavi novega srednjeročnega programa.

Vprašujemo:

— Ali bi bilo prav, da zato, ker lokalna skupnost ni izpolnila pogodbe in jo letos prav gotovo bo, propadejo vsa naša prizadevanja za kulturni dvoranj kraja za sedem let, saj doslej 34 let po osvoboditvi KS za ta namen ni dala niti dinarja?

— Ali bi s temi 400.000 din, ki smo jih planirali za večnamenski prostor, problem cest v kraju popolnoma rešili? To se najbrž še ne bo hitro zgodilo brez izdatnejše pomoči širše družbene skupnosti. Za vsako tako pomoč pa se bomo morali po svojih delegatih pošteno boriti.

V. T. predsednica PD, Občinska komisije za informativno dejavnost pri KS, članica pripravljalnega odbora za referendum

„V gorice“ na ormoškem območju

V okviru poslovne skupnosti za turizem je bila oktobra lani odprta turistična pot „v gorice“. Pot začne na mariborskem letališču, nato pa vodi skozi Koreno, Voličino, Zavrč, Lenart, Gradišče, čez Jančev vrh v Radgono, od tu na Kapelo, v Radenci, Ljutomer, skozi Železne dveri, na Jeruzalem in Mihalovci, skozi Litmerk do Ormožja.

Naloga poslovne skupnosti kot celote, organizacij združenega dela, ki so v tej skupnosti, predvsem pa krajevnih skupnosti skozi katere poteka ta pot, je da v letošnjem letu to pot opremijo s kazalci smeri, počivališči, da urejajo okoljia, naselja in opravijo druge naloge, ki so povezane s tem, da bo pot za turiste kar najbolj privlačna.

Glede na to, da precejšnji del poti „v gorice“ poteka na območju KS Ivanjкови, je skupščina občine Ormož posebej opozorila krajevne dejavnike, da se angažirajo na tem področju, saj bodo s tem krepko pospešili turizem na svojem območju.

Še o družbeni samozaščiti v krajevni skupnosti

Poročali smo že iz Rogoznice, da je bilo v januarju izvedeno kvalitetno predavanje na temo: družbena samozaščita v KS. Krajani naše KS, kot morda še ne veste, od lanskega novembra nosi ime po našem narodnem heroju Jožetu Lacku, smo z zanimanjem prisluhnili temu razgovoru. Nekaj o njem ste lahko prebrali že v eni od prejšnjih števil TEDNIKA, tokrat pa posredujem še drugi del, ki je tematsko bolj navezan na specifično področje DS.

Pred dvema letoma, na praznik dneva republike leta 1976 smo na svečani proslavi v domu Slovenskogoriske čete sprejeli samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti. Osnutek je bil v javni razpravi, toda ugotovili smo, da krajani o tem področju (morda celo najpomembnejšem, najboljšeje) zelo malo vedo. In prav zato smo se odločili za takšno najbolj neposredno obliko seznanjanja.

DS je prisotna v mnogih instancah družbenega življenja. V vseh možnih okoljih smo dolžni, da vsi, najširši sloji prebivalstva, branimo samoupravni družbeni sistem in v njem sami sebe. Vedno znova

moramo dojemati, da za to niso poklicane le enote teritorialne obrambe, vojske in milica. V KS in OZD so in morajo biti izdelani varnostni načrti, ki obrazlagajo vsa področja družbenega življenja: javni red, promet, čuvanje okolja pred požari in onesnaževanjem, kriminal... Tako vsako leto ocenjujemo varnostne razmere. Ugotavljamo, da so največkrat normalne. Ne da se nič nezaželjenega ne bi dogajalo, le iz leta v leto so na neki ustajali ravni. V Ptuj je vedno manj prestopkov s področja ustanovnosti. Največkrat so to le verbalni izpadi vinjenih ali mladoletnikov, ki jim je takšno obnašanje ena od že tako redkih poti za uveljavljanje.

Zavedati se moramo, da imamo zunanje in notranje sovražnike. Naše meje so na vse strani zelo odprte, kar gotovo povečuje možnost zunanjih vplivov. Po svetu še vedno rovarijo nasprotniki našega samoupravnega sistema in ob priložnosti mečejo polena pod noge. Naša dolžnost je, da se ob takšnih incidentih vedno prepričamo o resničnosti protijugoslovanske propagande. Močno vpliva na

nas tudi zahodna literatura. S temi dejavniki se danes ukvarjajo številni inštituti, ki skušajo čim hitreje razložiti in upravičiti aktivnost naših nasprotnikov. Lahko pa smo ponosni na to, da je z nami vse napredni svet. (Spominimo se samo preprečitve velike teroristične akcije v Sydneyu v prvi polovici februarja letos).

Pravico imamo, da pravočasno izvemmo za manjše artiklov v naši trgovini. Za kavo npr. gre velik del celotnega turističnega izkupička.

Zelo domače je pri nas nakupovanje v Italiji ali Avstriji. Morda so nekatere stvari potrebne kot dopolnilo, toda v glavnem kupujemo to, kar bi tudi pri nas dobili. Malokd pa se zaveda, da s tem močno slabi naše gospodarstvo.

Naši prijatelji v priložnostnih družbah včasih nasprotujejo našemu sistemu. V takih primerih so še skoraj vedno ugotovili, da je vzrok nevednost in zato večja možnost zmote. Pomembna je tudi ugotovitev, da političnih zapornikov pri nas skoraj ni.

Največ prestopkov v ptujski občini odpade poleg prometnih še na vaške veselice in „žalovanja“ ob

odhodu naših fantov v JLA. Žal smo priče tudi ubojem. (Vseeno kje, tudi na ulici v Ptuj, navadno pa v vinjenem stanju). Poleg odmerjene kazni pa kasneje neizbrisno obvisi na človeku madež, ki ga bolj ali manj spremlja vse življenje. Zato je potuha in takšnih primerih gotovo polnoma zgrešena!

Zaveznanost za varnostno kulturo je zavestno dejanje, saj se razumsko odločamo za vsa načela DS, spoštovanje predpisov, tujega dela itd.

Alojz Gojčič, sekretar MK ZKS Maribor, je na eni od razprav postavil tudi tole vprašanje: Ljudje so pripravljeno, da za pripravo svoje domovine, toda, ali so pripravljeno, da branijo svoj samoupravni socialistični sistem? Ljudi ocenimo najpristneje, če opazujemo najširše kroge samoupravljalcev. Zaradi strukture naše družbe sicer ne čutijo odtujenosti in si drugačnega položaj (slabši seveda) težko zamišljajo. Ko je delovni človek postavljen pred akcijo odlaga in se zanaša, ko pa je prizadet, kritizira.

Kaj pa obnašanje v prestopkih?

Mnoge reakcije še ostajajo iz navade. Marsikaj bi napravili drugače, če bi pozabili na ustaljeno misel: Kaj bodo pa drugi rekli? Vendar je kljub takšnim, tudi drugačnim veliki. Nekaterim ni več težko prijaviti prometnega prestopka. Vse lepo in prav, dokler ni to le maščevanje ali koristoljublje.

Te dejavnike moramo imeti vedno pred očmi, trezno prejemajo in kar najhitreje ukrepajmo! Dlakepci ne smemo biti. Vse probleme skušajmo preprečevati, če pa že enkrat nastopijo se jih lotimo preudarno. In družbena samozaščita je zato družbena, ker zaupa vsakemu človeku. Zakaj bi to zaupanju zapravili?

A. S.

G. F.

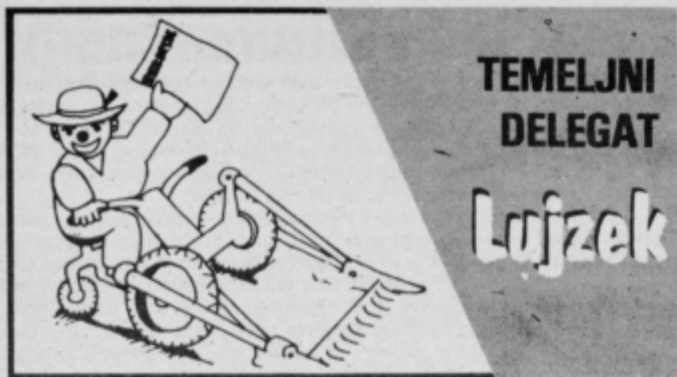
50 LET GD DESENCI

Gasilsko društvo Desenci v Slovenskih goricah je v soboto proslavilo 50. obletnico uspešnega delovanja. Kot so naglasili na tej jubilejni slovesnosti, je gasilsko društvo v vseh petdesetih letih aktivno delovalo in veliko prispevalo za požarno varnost v tem delu Slovenskih goric. Priča izredno hitremu razvoju društva pa so v zadnjih petih letih.

S prostovoljnimi delom in prispevki so krajani zgradili nov gasilski dom, nabavili potrebno opremo in orodje za gašenje požarov. Ob tem tudi niso pozabili na strokovno izpopolnjevanje. Skrbijo tudi za podmladek, saj imajo v Desencih v Slovenskih goricah

kar tri pionirske-mladinske desetine. Gasilsko društvo je dalo tudi velik prispevek k dvigu kulturnega življenja v tem koncu Slovenskih goric.

Na 50-jubilejnim občnem zboru so za predsednika društva ponovno izvolili Franca Rodeša, ki si že več let s srcem in dušo prizadeva za vsestransko delovanje društva. Naj še povejmo, da bodo gasilci v Desencih letos nadaljevali z deli pri gasilskem domu, nabavili bodo novo vozilo za gašenje, vso pozornost pa bodo namenili tudi uresničevanju nalog s področja civilne zaščite, DSZ in SLO.



Dober den, van vsen želin. Gnes gdo van jaz toto pismo pišen je vuni čista jesensko vremen. Dež rosi no po naših kloncih se blato cedi. Tak je pač novadno te gdo se pomlod gor na zimo sprovla. Odjuga nan je sneg pojela, malo toplejšo vremen pa nas je od kmečkih peči v gorice no na sodno drevje pregnalo. Je pač tak, — treski čokajo, da jin od lenke toče potučeno rozge obrežemo pa tudi sodno drevje terja, da ga malo sfriziramo no mo suhe no od kapara napodjene veje odrežemo. Lepo je pogledati tak prta pomlodi začne trsek oči odpirati, strašno hujdo pa je misliti, da bi se lahko tudi letos spomladanski mraz ponova...

Pa ne mislimo na hujdo. Rajši si kaj boj veselega porajtajmo. Fašenk, vseh norcov svetek nan na drevi trka. Drgoč mo si lorfe gor nateknoli no si svoje ksihte skrili. Če bi to delali samo ob fašenk, še to niti tak hujdo ne bi bilo. Malo hujše pa je to, da se večkrat ker krije za drugi ksiht, če glih je fašenk že do vno mina ali pa je še daleč od njega. Moja Mica me že droži: »Lubi možek fašenk se bliža no boš godovno proslova...« Jaz ali ne ven, zakaj bi glih možki mogli meti na fašenk godovno, če pa majo ženske svoj proznik 8. merc, ki se nan glih tak bliža no ga seveda možki boj praznuvemo, kak ženske. Jaz sen seveda za enakopravnost med možkimi in ženskimi, sen pa že sklena, da mo se vpiša v društvo 40 mučnikov, ki ga pre mojo v Bukovcih na Ptujskem polu ustanovljenega. Zanimle me, kejko je članarina no-kokšni so pogoji, da lahko član postoneš. Lepo bi prosa enega od članov tote moške bratovščine, da mi napiše pismo no razloži kak je s toto zadevo. Če je ker od pogojev, da moreš biti dober pivec no pevec te sen jaz takoj kandidat, če pa so potrebne tudi kokšne seksisentimentalne aktivnosti te pa bi bija samo še za podpornega člana sposoben.

Tejko za gnes. Vesele fašenkove proznike van želin, delavcom v podjetjih pa vošin uspešne zaključne račune.

Vaš Lujzek

KIDRIČEVO

Priprave na praznovanje dneva žena

V naslednjih dneh se bo na svoji prvi redni seji v novi mandatni dobi sestel izvršni odbor krajevnih konferenc SZDL Kidričevo in razpravljal o pripravah na praznovanje 8. marca — dneva žena, kar zahteva precej organizacijskega dela.

Pomembna razprava na seji bo stekla tudi o pripravah na praznovanje krajevnega praznika Kidričevega, ki bo v mesecu aprilu, v spomin na umrlega revolucionarja in narodnega heroja Borisa Kidriča po katerem je kraj tudi poimenovan. Ta program praznovanja bo treba uskladiti s skupščino in svetom KS ter z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti.

F. Meško

Ormoški Koraki

Koraki, tak naslov nosi glasilo ormoških mladincev. Prvo številko so pripravili v okviru centra za obveščanje in propagando pri občinski konferenci ZSMS, v uredniškem odboru pa zasledimo Branka Jovanoviča, Slavka Severja, Jožeta Boraka, Mirana Fišerja, Slavico Golubič, Vlada Gašpariča, Viktorja Soka in Blanko Žižek. Koraki so izšli sredi februarja, število pa prinaša, tako je tudi prav, celovit pregled akcijskega dela ormoške mladine v letošnjem letu.

V uvodu so mladi zapisali, da z glasilom hočejo doseči tri cilje: informirati mlade o vseh oblikah delovanja občinske organizacije ZSMS, slediti kulturnim dogajanjem in prizadevanjem mladih in reševanje aktualnih vprašanj osnovnih organizacij in aktivov. Prihodnja številka bo izšla v začetku marca, vsaj tako obljublja.

zk

NASTOP LJUDSKIH PEVCEV, GODCEV IN PLESALCEV

„Prav lušno je res na deželi“

Vsa izpoved ljudskih šeg, navad in običajev bo ponovno zaživela z jutrišnjim nastopom ljudskih pevcev, godcev in plesalcev. Pričetek revije, ki bo v ptujskem gledališču, je določen za 19. uro; organizator srečanja ljudskih pevcev, godcev in plesalcev je odbor za pripravo kurentovanja.

S pesmijo, plesom in glasbo nas bodo razveselili lukarice iz Zabovca, kosci iz Markovca, trgači iz Vidma, mlatici iz Lancove vasi, tamburaši iz Vidma, žanjice iz Cirkovca, ljudski godci iz Podlehnik, godci iz Brstja, pevke iz Stojnc, bratje Bezjak iz Vurberka in še drugi.

Nastop ljudskih pevcev, godcev in plesalcev bo pod naslovom: »Prav lušno je res na deželi«.

Obeta se zanimiv folklorni nastop; organizator vabi vse ljubitelje izvirne umetnosti, da si prireditev ogledajo.

MG

Občni zbor GD Apače

Člani gasilskega društva Apače na Dravskem polju so se zbrali na rednem občnem zboru. Navzočih je bilo veliko število članov vseh generacij, od najstarejših pa do najmlajših. Na občni zbor so povabili tudi predstavnike drugih gasilskih društev in predstavnike družbeno-političnih organizacij. V preteklem letu so bili gasilci v Apačah aktivni, saj so izvedli več gasilskih vaj, pomagali so v primerih požarov, napravili nova vhodna vrata pred svojim domom in še bi lahko naštevali.

Gasilci v Apačah imajo veliko željo — gasilski avtomobil, za katerega že dolgo časa štedijo denar. Člani plačujejo članarino, nekaj sredstev jim je dala KS Kidričevo, prodajali so koledarje, prirejali veselice. Na vse načine se borijo, da bi prihranili toliko, da bi si lahko nabavili gasilski avtomobil. Težko je namreč voziti gasilsko črpalko v osebni avtomobil ali pa celo na traktorju.

Velik problem predstavljajo obilne padavine, to pa zato, ker ni urejen odtočni kanal in voda večkrat prodre v prostore gasilskega društva. Pred gasilci iz Apač je še veliko nalog. Te pa bodo lahko izpeljali samo s sodelovanjem velikega števila svojega članstva, kakor tudi vseh organizacij v vasi Apače.

Danilo Klajnshek

„IZ VASI V VAS“ V KS PODLEHNIK



Danes lahko še redko slišimo orglice trstenke in haloško žveglo. Prijetne melodije sta iz teh dveh starih in doma narejenih instrumentov zvabila 74-letni Franc Laporšček in 57-letni Maks Hemec.

V nedeljo, 18. februarja je stekel novi krog priljubljene radijske oddaje IZ VASI V VAS, ki jo naše uredništvo po več kot 7-letnem premoru pripravlja že



Med muzikanti, ki še znajo zaigrati ta pravo staro sta tudi Andrej Klaneček — harmonika in Janez Sakelšek — bas.

tretje leto zapored. Tako smo doslej že predstavili številne kraje in krajevnih skupnosti od Slovenskih goric prek Dravskega in Ptujkega polja do Haloza.

Nesteto lepih spominov in vtisov je ostalo na dnu, ki jih je

naša skromna snemalna ekipa dveh ljudi preživela ob delu na terenu. Neizbrisna so srečanja s številnimi ljudmi vseh starosti in poklicev, ki so tako zavzeto pripovedovali o sebi in svojem življenju nekoč in danes, s tistimi, ki tako spoštljivo in zanosno govorijo o današnji stvarnosti, o življenju, ki jim v rani mladosti ni kazalo preveč rožnate prihodnosti, vendar so je v polni meri deležni v novi — Titovi Jugoslaviji.

Več sto pesmi, že skoraj pozabljenih, tistih, ki jih v svojem spominu hranijo le še najstarejši, je ostalo v radijskem arhivu kar predstavlja za današnji čas pravo narodno bogastvo. Ljudje nam pripovedujejo o starih običajih, se spominjajo svojih mladostnih let in spet za trenutek zaživijo v njih.

Lahko zapišemo, da je oddaja vseskozi naletela na izredno odmevnost in da skorajda ni občana, ki je vsaj enkrat ne bi slišal. To nas je tudi vodilo, da smo se je lotili še v tem letu. Tokrat smo se ustavili na območju krajevnih skupnosti Podlehnik, ki smo jo v prvem delu minulo nedeljo tudi nekoliko podrobneje spoznali, slišali pa smo tudi nekaj izvirnih glasbenih posnetkov in veliko tega je še pripravljeno za predvajanje. Drugemu delu oddaje prisluhnite v nedeljo, 4. marca ob 11. uri in 40 minut.



V »malem« podlehniškem ansamblu so se predstavili Izidor Cafuta, Maks Hemec, Jaka Dolinšek in Božo Šlehta (od desne proti levi).



Slišimo pa lahko tudi pevke Ljudmilo Jelen, Marijo Rodošek in Amalijo Grlica, vse doma iz Sedlaška.

Nastopilo bo 17 folklornih in večje število karnevalskih skupin

Priprave na 19. kurentovanje gredo h kraju. Odbor za pripravo kurentovanja je prejel prijave številnih skupin, od katerih naj omenimo novi skupini, ki letos prvič sodelujeta KOLEDARJI iz SR Srbije in PERCHTE iz Avstrije.

Želja odbora je, da bi Ptujčani množičneje kot doslej sodelovali v karnevalski povorki, prav tako, da bi »pustno našemili« tudi pročelja hiš, okna in podobno. Prav tako, da bi pridno kupovali vstopnice, ki veljajo 15 dinarjev za odrasle in 5 dinarjev za otroke. Namesto vstopnice bodo obiskovalci lahko kupili še značke po 20 dinarjev in si jih pripeli kot vstopnico.

Poleg tega je potrebno opozoriti, da bi stanovalci v predelih, kjer se bo vila povorka, ne parkirali avtomobilov in tako onemogočali normalen obhod pustnih šem.

V karnevalske prireditve se vključujejo tudi otroška maskarada, ki bo 26. februarja ob 15. uri v športni dvorani Mladika in mladinska maskarada, ki bo na pustni torek. Karnevalska povorka tega dne bo tekla po Krempljevi ulici, Miklošičevi, Srbskem trgu in Trstenjakovi; zaključila bo pot pred ptujskim hotelom, kjer bo tudi svečan pokop pusta.

Nedeljska prireditev bo potekala v dveh delih: ob 10. uri bodo na Titovem trgu nastopile folklorne skupine; karnevalski pa bo ob 14.30 uri. Obhodna pot povorke je enaka kot prejšnje leto in je razvidna iz programa prireditve, ki ga objavljamo na prvi strani.

MG



Koranti v Markovcih so zadnje tedne često trenirali, včasih pa tudi pozirali

Foto: S. Pičerko

CIRKOVCE

PRIPRAVLJAJO IZLET

Pred dnevi smo se mladi osnovne organizacije Cirkovce sestali na mladinskem sestanku. Najprej smo se dogovorili, da bomo ob 35. letnici pohoda XIV. divizije na Štajerske pogovabili enega od borcev. Namen tega povabila je, da bomo gostu zastavljali vprašanja iz vojnih časov. Spomini na te težke čase ne smejo nikoli zatoniti v pozabo. Srečanje bo 23. februarja.

Izvolili smo tudi naslednje komisije: kulturno, kadrovske, komisijo za ljudsko obrambo, družbeno samozaščito in civilno zaščito, komisijo za informiranje in propagando ter komisijo za delo s pionirji. V vsako smo izvolili dva člana in predsednika. Vsi trije so bili obveščeni o delu in nalogah, ki jih bodo opravljali. Naloga komisij je, da izdelajo načrt dela, ki jim bo osnovno vodilo za izvrševanje nalog.

Najzanimivejši je bil pogovor o izletu. Dogovorili smo se, da obišče-mo Bihač in Plitvička jezera. Po dolgem času se je tako mladim ponudila priložnost, da pojdemo na daljši izlet. Brez omahovanja smo bili vsi za to. Izlet bomo organizirali v maju. V nadaljevanju je bila beseda še o športnih udeleževanjih mladih. Kljub zimskemu času je v krajevni skupnosti Cirkovce poskrbljeno za šport in rekreacijo. To nam omogoča telovadnica v Domu krajanov. Tako pri TVD Partizanu delujeta košarkarski in rekreacijski krožek.

Med drugim smo govorili še o naši aktivnosti in udeležbi na sestankih. Želja vseh je bila, da nas bo naslednjič še več.

Ob koncu smo velik poudarek namenili še delovanju mladih, ki so izvoljeni v komisije. Njihove uspehe šele pričakujemo.

Metka Jerić

MEDVEDCE

GASILCI ZAKLJUČILI USPEŠNO

V soboto je bila v gasilskem domu Medvedce 28. redna letna konferenca gasilskega društva Medvedce. Na konferenci so pregledali delo v preteklem letu, za katerega lahko rečemo, da je bilo uspešno.

Društvo je v preteklem letu med drugim nabavilo novo gasilsko črpalko, nekaj gasilske opreme, ter osebno opremo. V kratkem pričakujejo še opremo za pionirje. Prav tako načrtujejo v prihodnje nabaviti tudi nove cevi. Kljub temu, da je nekatera oprema že zastarela, pa so gasilci uspešno nastopili v vseh primerih, ko je »rdeči petelin« ogrožal prebivalce. Društvo si med drugim prizadeva, da bi med svojimi člani imelo čim več mladih. Dokaz za to je, da so na konferenco povabili tudi pionirje. Uspešno sodelujejo tudi s številnimi gasilskimi društvi v občini, s katerimi so v dobrih medsebojnih odnosih.

Že nekaj časa pa se kaže uspešno sodelovanje med mladinskimi aktivnostmi Medvedce in gasilskim društvom. Ker se mladi v tem kraju srečujejo s prostorskimi težavami, so ta problem rešili tako, da koristijo prostore gasilskega doma. Sodelovanje se kaže na različnih področjih. Nov prispevek k nadaljnjemu sodelovanju pa je nedvomno to, da je društvo sprejelo žensko desetino iz vrst mladih. Ne smemo pozabiti na to, da je v mladih vedno večja želja, da v primeru elementarne nesreče pomagajo so-človeku, zato je medsebojno sodelovanje nujno.

V preteklem letu se je članska desetina pomerila tudi v gasilskih spretnostih v občinskem merilu. Pripravljajo pa se že na številna tekmovanja v tem letu.

V. T.

Uspešno delo kulturne skupnosti

Za skupno zasedanje vseh treh zborov SO Ormož je občinska kulturna skupnost pripravila obširno poročilo o delu v obdobju od leta 1974 do 1978. Izvršni svet skupščine občine Ormož je ocenil, da je bilo delo uspešno, kar je razvidno tudi iz skrbno pripravljene poročila.

Izvršni svet predlaga, da naj občinska skupščina poročilo potrdi, obenem pa priporoči, da naj občinska kulturna skupnost Ormož skupno z občinsko raziskovalno skupnostjo stori vse potrebno, da bo Raziskovalna skupnost Slovenije namenila del svojih sredstev za arheološke raziskave v Ormožu.

Občinska kulturna skupnost v Ormožu naj tudi vztraja, da Pokrajinski muzej v Ptuj po skrbni izdaji »kataloga arheoloških izkopavanj«.

Prav bi bilo tudi sprejeti predlog Zavoda za spomeniško varstvo Maribor glede odstranitve prizidka h gradu Velika Nedelja, ki je novejšega datuma in s svojim obstojem zmanjšuje spomeniško pričevalnost gradu.

Nadalje priporočajo, da je treba preučiti financiranje godbe v Ormožu, ki mora postati po kvaliteti in sestavi vsaj približno takšna kot je bila v prejšnjem obdobju. Prav tako bi bilo treba opozoriti krajevne skupnosti, da se bolj vključujejo v izvajanje investicijskih programov na področju kulture.

— f

Tri leta dela ptujske folklore

V mesecu decembru, leta 1975 je bila v okviru delavsko prosvetnega društva Svoboda v Ptuj ustanovljena folklorna sekcija, ki se je s svojim aktivnim de-

števile mlade ljubitelje tega narodnega bogastva in danes je v njihovem programu že splet belokranjskih, štajerskih, gorenjskih, prekmurskih,

hovo dejavnost in tudi folkloristi niso pri tem izvezti. Do nedavnega so gostovali v prostorih narodnega doma iz katerega so se zaradi prezasedenosti morali preseliti na oder gledališča. Ansambel je zelo mlad-tako po času delovanja kot po starosti članov in stalno ga spremlja odhajanje članov, prihajanje novih pesalcev in s tem povezano tudi težave v pripravljanju programa, ker kljub potrebnim osvežitvam skupina mora nekaj časa trdo delati, da lahko doseže željeno kvaliteto v predstavitvi bogatega folklornega izročila jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V minulem obdobju se lahko člani folklorne sekcije Ptuj pohvalijo s svojimi nastopi v organizacijah združenega dela. Tako so se predstavili v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, v kolektivih Olge Meglič, Mercator, pri graditeljih vodovoda na mladinski delovni akciji Slovenske gorice, v Leskovcu, v Ptuj in drugod.

Folklorna sekcija delavsko prosvetnega društva Svoboda v Ptuj bi pri svojem delu nujno potrebovala stalno glasbeno spremljavo in to je trenutno njihov največji problem, ki ga bo potrebno s skupnimi moči in sredstvi tudi hitro reševati. mš



lom vključila v dokaj razgibano kulturno življenje mesta. To je poleg markoške in cirkovske, tretja skupina folklornih pesalcev, ki je združila

šumadijskih in drugih plesov.

Na nedavnem obnem zboru ptujske Svobode je bila poudarjena prostorska problematika posameznih skupin za nji-

Želeli bi boljše pogoje za delo

Ptujska ljubiteljska gledališka skupina se je po dolgem času spet predstavila svojemu zvestemu občinstvu in sicer s tremi Servantesovimi medigrami v režiji Franja Potočnika o čimer smo v Tedniku že obširneje pisali. Z nekaterimi predstavniki in člani ptujskega gledališča smo se tudi pogovarjali o današnjem gledališkem trenutku v Ptuj in pri DPD Svoboda, o materialnih in kadrovskih pogojih dela. V zvezi s tem nam je tajnik gledališke sekcije Mirko Vaupotič dejal:

»O problematiki ptujskega gledališča govorimo že vse od njegove adaptacije v letu 1966. Menim, da nismo prišli nikamor, ampak smo celo na slabšem. Ostali smo brez poklicnega režiserja in to je eden izmed največjih problemov, ki jih trenutno imamo v ansamblu, saj je njegova rast lahko v največji meri odvisna in pogojena s kvaliteten delom režiserja, ki ga je dodobra spoznal in lahko ob njem raste tudi kvaliteta dela.

Nekako smo prebrodili težave v zvezi z zadostnim številom igralcev, predvsem mlajših in tako kadrovske nismo preveč okrnjeni. S tem pa seveda ni rečeno, da so zaprta vrata vsem tistim, ki želijo priti k nam in z nami ob večernih delati ter se na tak kulturni način udeleževati.

V zvezi z razpoložljivimi materialnimi sredstvi lahko rečem, da so težave kot povsod drugod. Če hočemo narediti dobro predstavo vemo, da ne smemo imeti prevelikih finančnih težav, ki se po navadi začnejo pri režiserju in končajo pri izdelavi scene, kostumov itd. Zaradi tega predstave zelo osiromašimo. Težko je reči kdaj bo boljše, vendar menim, da bi se morali resno zamisliti ne samo mi, ki delamo v ptujski

gledališki hiši, temveč še marsikdo v občinskem prostoru in izven njega — kdaj bomo začeli dajati za kulturo več sredstev in če si v Ptuj takšno gledališče želimo. Če si ga — kaj potem narediti za njega?

O pripravi same predstave in o njenem režiserju lahko rečem, da tovariša Potočnika poznam že od njegove prve predstavitve v ptujskem gledališču, ko je pripravil dramo LOV NA ČAROVNICE. Z njegovim delom smo bili zelo

nagrada za naše delo.

V dobri veri, da počenamo nekaj koristnega in da ptujsko gledališče ne sme prenehati z dejavnostjo smo že doslej iskali različne rešitve in se pogovarjali tudi z drugimi režiserji za sodelovanje. Vendar so bili postavljeni pogoji glede vaj, te bi morale biti predvsem ob sobotah in nedeljah, nesporemljivi in do sodelovanja ni moglo priti. Dejstvo pa je tudi, da nekateri režiserji ne kažejo volje, da bi delali z amater-

šču v Kranju kjer je ves tehnični del ansambla profesionalen, amaterji so samo igralci in zato ni čudno, da jim delo tako dobro uspeva in je tudi na precej visoki umetniški ravni. Torej so osnovni pogoji za delo eden izmed pomembnih elementov uspeha.

Dolgoletni igralec Lojze Matjašič je eden tistih, ki je ravno pod režiserskim vodstvom Franja Potočnika dosegel svoj največji igralski uspeh v naslovni vlogi Hlapca Jerneja (29 predstav) in je po predstavi izjavil:

»Delo s tovarišem Potočnikom je zelo prijetno in moram priznati, da me je novica o ponovnem sodelovanju močno razveselila. Že doslej sem nastopil v vseh njegovih predstavah v Ptuj in vedno se ob njem naučim tudi nekaj novega. Tudi ta predstava je novost za nas vse, ki v njej sodelujemo in za občinstvo. Na oder pridemo skozi dvorano in ob odprti sceni, ki jo nato sami postavimo. Upam, da smo dosegli vsaj nekaj tega kar si je režiser zamislil in kaj je hotel s tem delom povedati.«

Sonja Rogina sodi v mlajšo generacijo igralcev, ki se je v ptujski gledališki ansamblu vključila pred dobrima dvema letoma:

»Tudi mi mlajši člani gledališča smo z velikim zanimanjem pričakovali to režisersko osvežitev in v moram reči, da smo bili prijetno presenečeni z njegovim načinom dela. Z odprtimi očmi in rokami smo sprejeli to, kar nam je ta človek dajal.

Za mano je samo ena večja vloga v drami, tu pa igram v dveh medigramih in še to v komediji. Vse to pomeni zame veliko spremembo in so ostali tudi čudoviti vtisi, ki se jih bomo mi, mladi igralci, dolgo spominjali.«

mš



Utrinek s predstave, v spredju igralec Mišo DAMIS foto: Ozmec

zadovoljni, ker nam je zelo pri srcu njegova človeška vrlina — doslednost pri delu in točno določena pot od bralne vaje do premiere. Ve kaj hoče in to je amaterskemu igralcu v veliko pomoč. Ob njem se čuti zelo »sigurnega« na odru, kot mi temu rečemo in po svoje tudi močno uživa v delu, čeprav le-to teče dolgo v noč. Sicer pa smo na ptujskem gledališkem odru zato, da svoje vemo občinstvo razveselimo, kar pa je tudi največja

skimi skupinami, ki jih morajo pogosto učiti osnovne igralske abecede in drugih elementov. Tovariš Potočnik pa je eden izmed tistih, ki zna človeka voditi po odru in s tem lahko marsikaj pridobimo.

Ne bom povedal nič novega, če rečem, da si naš ansambel želi svojega režiserja, ki bi delo prevzel kot svojo stalno obvezo v ptujskem gledališču. Želeli pa bi vsaj podobne delovne pogoje kot jih imajo v Prešernovem gledali-

OTVORITEV RAZSTAVE OB 10. LETNICI FD PTUJ IN FOLKLORNE SEKCIJE MARKOVCI

Folklorna dejavnost v sliki in besedi

Neprecenljiv je delež folklornega društva Ptuj pri ohranjanju ljudskih šeg, navad in običajev, prav tako tudi ostalih folklornih sekcij v občini, ki so še starejše od ptujskega, je bilo med drugim poudarjeno na sobotni otvoritvi razstave ob 10-letnici FD Ptuj in 40-letnici folklorne sekcije Markovci.

Majhna skupina ljudi, ljubiteljev kulture, ki se je udeležila otvoritve, je lahko skozi pisano besedo in s pomočjo slike, v kratkem spoznal poslanstvo obeh. V spodnjem prostoru razstavnega prostora je prikaz dejavnosti FD Ptuj, v zgornjem pa tudi markovske sekcije.

V imenu FD Ptuj je udeležence otvoritve pozdravil predsednik Jože Strafela, ki je širše spregovoril o društvenem jubileju in se ob tej priložnosti zahvalil vsem vodjem folklornih sekcij, ki si izredno prizadevajo, da bi navade, šege in običaje obdržali pri življenju, poleg tega pa še prenesli na



Otvoritev razstave

(foto: OM)

mladi rod. Posebej pa se je zahvalil pokrajinskemu muzeju v Ptuj za strokovno pomoč pri ureditvi razstave.

Za tem je govorila še Marija Magdalenc, predsednica skupščine Kulturne skupnosti občine Ptuj, ki je zlasti poudarila pomen kulturnega snovanja v družbi in se osredotočila na dejavnost FD Ptuj in sekcije Markovci. Poleg tega je poudarila izredno pomembno vlogo, ki ga ima društvo v širšem družbenem prostoru in uspehi pri gostovanjih izven naših meja.

Majda Čehova iz Pokrajinskega muzeja pa je v kratkih črtah predstavila razstavljeno gradivo.

V okviru sobotne svečanosti so se Ptujčanom predstavili tudi halubajski zvončari iz Reke-Viškovo. Skupina podobna kurentom je vnesla novo nemir v deželo kurentov; maloštevilni občani, ki so jih pozdravili, so jim navdušeno prisluhnili. Žal ostali Ptujčani kot že velikokrat doslej za nastop zvončarjev niso vedeli.

Kljub vsemu pa smo lahko zadovoljni, saj je odboru za pripravo kurentovanja slednjič le uspelo prebiti led in pripraviti več prireditev že pred osrednjo karnevalsko prireditvijo. Razstava v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra bo odprta do 28. februarja in sicer: vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure; na pustno nedeljo pa bo odprta ves dan.

MG

Najbolj obiskana razstava

Pokrajinski muzej Ptuj, ki je pripravil razstavo Ptuj skozi arheološka obdobja je sporočil, da si je razstavo v desetih dneh ogledalo 2553 obiskovalcev. Najbrže pa je bilo med njimi tudi precej takih, ki se v knjigo obiskovalcev niso vpisali. Glede na veliko zanimanje med ptujskimi občani je pričakovati, da bomo te vrste razstav videli v Ptuj še večkrat, posebej še zato, ker je naše območje dovolj bogato »delovnišče« za arheologe.

Ob tem pa velja opozoriti na razstavo, ki je bila odprta v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra v soboto, 17. februarja. Tudi razstava o 10-letnem delovanju Folklornega društva Ptuj in 40-letnem delovanju sekcije Markovci je vredna pozornosti, saj si društvo in sekcija v svojem dolgoletnem delovanju neprestano prizadevata za ohranjanje ljudskih običajev, šeg in navad, seveda skupno z ostalimi sekcijami v okviru FD Ptuj.

N. D.

VIDA ROJIC UPORNE SLOVENSKE GORICE

(85. nadaljevanje)

MESTNI ODBOR OF PTUJ

Leta 1944 so ustanovili maja ali junija mestni odbor OF v Ptuj. Na ustanovnem sestanku so se zbrali v Koroševem mlinu na Bregu. Za sekretarja so izvolili Rudija LUTRA mladega nameščenca v gradbenem podjetju Nemca Dengga v Ptuj. Doma je bil v Prekmurju. Za člana odbora pa so izbrali Marka Strelca-Groma, ekonomista v Koroševem mlinu, nameščenca Leopolda Košenino-Poldeta, Kristino Kostanjeveč, gospodinjico, Vero Ošlovnikovo-Sonjo, uslužbenko, Alfreda Ribiča, puškarja in njegovo ženo, bivšo učiteljico ter bivšega šolskega upravitelja Iva Jančiča. Ustanovnega sestanka se je udeležil Tone Kimovec-Francoz, tedaj sekretar KP ptujskega okrožja.

Mlinar Marko Korošec, pri katerem je bil ustanovni sestanek mestnega odbora OF, je deloval v osvobodilnem gibanju od leta 1941. Z razvojem OF so potrebe za hrano ilegalcem OF in partizanom vedno bolj naraščale in Marko Korošec je zato podpiral OF z vedno izdatnejšimi količinami moke. Moko pa je Osvobodilni fronti dobavljala tudi hčerka lastnika drugega mlina v tedanji ptujski občini, Jožica Zorčič-Liza.

Ptujski mestni odbor OF se je septembra 1944 razširil z novimi člani. Takrat je odšel v partizane sekretar Rudi Luter. Na njegovo mesto so izvolili bivšega šolskega upravitelja Iva Jančiča, novi člani odbora so bili: Franc Stuplovšek, profesor; Marko Peklar zaposlen pri vodni upravi, dr. Alesander Poznik, sodnik; mizar Jože Sagadin, čevljarja Stanko Preac in Leopold Tušek, nameščenca Angela Lovrec; študentka kemije Jožica Zorčič in še nekateri.

Odbor se je shajal v dvorišni stavbi hiše dr. Kuharja v Trstenjako-



Dr. Franc Rakuša, zdravnik v ptujski bolnišnici do septembra 1944, sodelavec OF, nato partizan

Velena Osol (1924), dijakinja, kurirka, Nemci so jo ujeli in ustrelili leta 1945

vi ulici, v Koroševem mlinu na Bregu, pri Senčarjevih v Zabovcih in pri Igličevih na Bregu.

Odbor je imenoval dvanajst poverjenikov, ki so vzdrževali zvezo z odbori OF v ožji ptujski okolici, na pr. z budinskim odborom OF, ki ga poznamo že iz leta 1943.

Ptujski uporniki so nestrpnost čakali na konec vojne in osvoboditev domovine, Nemci pa so seveda budno opazovali nezanesljivost Slovence in merili njihove korake. Toda v tajnost zaviti osvobodilni boj niso mogli prodreti, kot so si to želeli. Žal pa je nekaj ovaduhov v službi okupatorja še odkrivalo sodelavce OF in povzročilo izgubo dragocenih članov OF.

Iz Ptuj so leta 1944 zaprli 16 sodelavcev OF, med njimi tri člane mestnega odbora OF: Marka Strelca-Groma (40) in Vero Ošlovnikovo (24), ki so ju prijeli 30. novembra ter Leopolda Košenino (30), ki so ga zaprli 6. decembra. Grom je umrl leta 1945 v taborišču.

PTUJSKA MLADINA V OF

V Ptuj sta posebno aktivno delovala v OF kot organizatorja ZSM RUDI LUTER, nameščenec in ŠTEFKA KOLARIČ-GOZDANA,

šiviljska pomočnica. V dokumentu iz tistih dni beremo, da sta žela lepe uspehe pri svojem delu.

Med mladimi moramo imenovati še VELENO OSOLETOVO, dijakinjo, ki je kot kurirka vzdrževala zvezo z Brežicami in izpolnjevala druge pomembne naloge. Toda Nemci so jo leta 1945 zaprli in ustrelili.

Smiljana Senjor, pravica, zaposlena pri nemškem trgovcu Scharnerju, je prinašala v Haloze zbrane potrebščine za partizane. Tudi njo je čakala smrt iz maščevalne roke okupatorja leta 1945.

Mlada nameščenka IRMA SEVER iz Nove vasi pri Ptuj je imela več sreče, kajti okupator ni odkril njenih poti za OF. Irma je skrila na svojem domu Švicarja Josega Gramota (33), ki so ga zaprli v ptujske zapore 9. julija 1944. Pri poizkusu bega je bil obstreljen v nogi in poslan v bolnišnico, kjer so mu dali noge v mavec. Iz bolnišnice ga je rešil 5. avgusta Rudi Luter. Nesel ga je do Irme Severjeve. Pozneje so ga sprejeli v oskrbo na Mestnem vrhu Domiterjevi.

Šiviljska pomočnica MILICA VUČAK je leta 1944 vzdrževala stike s 14. TV postajo. Zanj je opravljala zaupne kurirske poti. Pot jo je vodila tudi med partizane na Pohorje v zvezi z odhodom mobilizirancev v partizane. S kurirji se je shajala na njihovi postojanki pri Rozi Silakovi, kmetici v Strejcih v Slovenskih goricah, na rogozniškem pokopališču in za Lovrenčičovo hišo v Novi vasi pri Ptuj. Stanovala je v Štukih v Zavčevi hiši, kjer je, kot vemo, že leta 1942 sodelovala s partizani Slovenskogoriške čete.

Šiviljska pomočnica KATICA KOJC, članica budinskega odbora OF je prenašala zbrane potrebščine za 14. TV postajo na postojanko pri Kolaričevih v Novi vasi. Njena sestra Lojzka, ki se je vrnila januarja 1944 iz Osviencima pa se je povezala v Cerkvenjaku v Slovenskih goricah, kjer se je zaposlila v trgovini po prihodu iz taborišča.

V Osvobodilni fronti so v tedanji ptujski občini sodelovali še mnogi mladi ljudje, med njimi že omenjena študentka Jožica Zorčič, trgovski pomočnici Cilka Vnuč in Slava Plohl ter njena sestra Mara, Ida Peric, Milica Brezovčnik, Jožica in Justika Kolarič in drugi.

POPRAVEK

V84. nadaljevanju sestavka UPORNE SLOVENSKE GORICE je pravilno, da je bil JOŽE LAMPRET delegat Pokrajinskega odbora OF (natiskano IOOF). Tone Ulrih-Kristl pa je govoril na mitingu v imenu okrožnega odbora OF Maribor (natiskano — v imenu POOF).



Utrujeni korant

Foto: R

Terezija Matjašič

Pustna

Ko je že dobro pripravljen teren poseje on repo in vtakne koren.

Ptujčani kaj bi veselili ne bili saj rojstni dan kurenta bomo slavili

Veselo zavriska okrog se obrne spremstvo njegovo krog njega se zgrne.

Vsako leto za pustni ta čas on zmagoslavno pride med nas.

Medved na verigi rusa kamela to je njegova družba vesela.

Poslance ga svoje drugam razdeli sam se seveda doma veseli.

Po tem pa še druge skupine prleška gostija in pustne norčije.

Veliko gajžlo vzame v roko ko z bičem poča plug orje zemljo.

Kdor hoče videti zanimivega kaj obišče naj kurentov rojstni ta kraj.

Srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov v Gradišću

V Gradišću je bilo 10. februarja sedmo srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki je bilo posvečeno stoletnici rojstva Josipa Murna-Aleksandrova in stotridesetletnici smrti Franceta Prešerna.

V majhni dvorani kulturnega doma se je zjutraj v Gradišću začelo srečanje. Na praktikabilih v treh kotih dvorane so sedele skupine mladih pesnikov in pisateljev. Po uvodni glasbi in diapozitivu je vodja Milan Krapež razložil namen teh srečanj. Takoj za njim je tov. Hvalica že predstavil prvo skupino. Po krajši glasbi in diapozitivih iz Celja in Murske Sobotice sta nam svojo poezijo predstavila Nenad Lončar iz Žalca in Slavica Bratuša iz Sp. Ivanje. Nenad nam je prebral svojo pesem »Pri Janezu doma«, ki se spusti v problem osamljenega, lačnega človeka. Slavica je v svoji pesmi »V tvojih očeh« obujala spomine na minulo ljubezen, ki umira.

Sledil je krajši premor ob glasbi in diapozitivih, ki so predstavljali mesta, od koder so prišli pesniki in pisatelji druge skupine. To skupino nam je predstavila tovarišica Cvetka Bufolinova. Prva se nam je predstavila Lidija Gračnik iz Mime. Prebrala je odlomek iz »Zgodbe o iskanju svetlobe«. Razmišljala je o razdvojenosti človeka, smrti in večnosti. Iz Trsta je na srečanje prišel Milan Bufan. Odlomek iz »Ponočnjaka« nam je prikazal življenje v pristanišču — otroke, golobe, smrad, lačnega starca. Ob vsej tej pisani množici v pristanišču se spomni svoje ljubezni, ki je minila. Vida Mokrin iz Nove Gorice nam je prebrala dve pesmi »Jezdec«, ki govori o morju in »Peščeno sliko«.

Prvi del srečanja je bil tako končan. Plesno sceno skupina iz Ptujja je predstavila izrazni ples. Skupino je vodila Mira Mijačević. Z njo pa sta zaplesali še dve dekleti.

Po tov. Krapežu, ki nam je povedal nekaj o plesu je dobil besedo Doro Hvalica, ki je uvedel tretji vogal. Prva je bila na vrsti Irena Pintarič iz Dobove. Njena proza »Oče naš« ali »Pri nas se pod večer skoraj nikoli kaj dosti ne dogaja« nam je prikazala tih večer v družini. Ljudje so si tuji, vsak je zatopljen v svoje misli in le prostor, ter tiha molitev stare mame jih povezuje med seboj. Breda Trinkaš iz Zg. Kungote nam je prebrala svojo pesem »Tipaje se mi približuje« sodelovala je na področnem srečanju na Ptujju. Zanimiva je tudi proza Vladimirja Verdника iz Črne na Koroškem. Prebral nam je odlomek iz »Gebuncae«. Na področnem srečanju v Ptujju smo za srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov izbrali tudi Branka Ciglar. Njegovi pesmi »Hotel sem biti poete« in »V rosie« je prebrala Nevenka Gerl, ker Branko ne bere rad.

V četrti skupini sta bila France Fajdiga iz Ljubljane in Matjaž Hribar iz Kamnika. France Fajdiga nam je prebral odlomek iz »Katarze«, Matjaž Hribar pa svojo pesem »Potem napišem svoj portret«.

Po glasbi je Milan Krapež zaključil srečanje. Dela mladih pesnikov in pisateljev so bila zelo zanimiva. Tudi organizacija je bila dobra. Škoda pa je bilo, ker predvsem poezije niso brali recitatorji in je bilo zaradi tega težko razumeti vsebine pesmi.

Naslednji dan je bilo samo delovno srečanje, zaradi žalovanja ob smrti tovariša Edvarda Kardelja. Vsi udeleženci so dobili priznanje ZKOS in plaketo revije Antena; dobili so tudi knjižne nagrade RK ZSMS in časopisa Kmečki glas.

Vsi, ki smo zadovoljni zapustili Gradišće, smo mladim začetnikom želeli uspešno delo. Upam, da se bomo čim prej spet slišali.

Nina Kodela

Zavarovati in zaščititi redke ptice

Zapis Bojana Rodeta v zadnji številki Tednika in nekaj tednov prej objavljena novica, da je neodgovoren lovec v Markovcih ustrelil laboda me je spodbudil, da napišem nekaj besed v obrambo in zaščito teh ptic, čudovitega okrasa naše narave.

Primer na Dravi pri Bresternici ob mariborskem jezeru, zadnji primer v Markovcih in še kje nas resno opozarja, da moramo prav vsi varovati te redke ptice, saj je marsikje katera že končala zaradi brezbržnosti posameznikov ali lakomnosti. Dolžni smo tem pa tudi drugim okrasnim in koristnim živalim pomagati v stiski za hrano, posebno pa še takrat, kadar jim grozi nevarnost, žal prav od človeka.

France Meško



Labod se hitro privadi na bližino človeka....

Foto: K. Zorec

Ali bo tudi letos tako?



Najmlajši stanovalci Kidričevega so vedno radi sodelovali na pustnih prireditvah.

Foto: K. Zorec

Enako kot povsod drugod se pustnega časa veselijo tudi v Kidričevem, saj so prav tu pred leti znali pustne prireditve dobro organizirati. Predvsem veselo je bilo vsako leto na pustni maškardi, posebno pristrni pa so vedno najmlajši, ne le za starše, ljubee mamice, temveč tudi za druge občane.

Glede na to, da se v zadnjem času na območju Kidričevega vse bolj ukinjajo razne, nekoč izredno uspele prireditve, želim s tem kratkim zapisom in sliko opozoriti, da z malo truda in dobre volje letos ne pozabimo na prireditve v veselje naših najmlajših pa tudi odraslih.

F. Meško

Umrli je Edvard Kardelj

Edvard Kardelj se je rodil 27. januarja 1910 v Ljubljani. Že s šestnajstimi leti je postal član SKOJ-a (Savez komunistične omladine Jugoslavije). Znal je več jezikov in je mnogo potoval (Moskva, Pariz in druga mesta) in se povezoval s komunisti raznih dežel.

Na Čebinah je bil med ustanovitelji KP Slovenije. Bil je tudi na ustanovnem sestanku OF, na Kočevskem zboru, na II. zasedanju AVNOJ-a v Jajcu. Zraven Borisa Kidriča-Petra, je Edvard Kardelj-Krištof bil ožji svetovalec tovarišu TITU.

Po osvoboditvi je bil Edvard Kardelj na mnogih najodgovornejših položajih, med drugim član predsedstva SFRJ in CK ZKJ.

Tovariš Kardelj je bil že 5 let bolan. Kljub temu je

vedno delal. Še pred smrtjo je zapisoval zadnje vrstice....

Truplo tovariša Kardelja so upepelili. Žara s pepelom je položena v grobnico narodnih herojev v Ljubljani. Z njim smo Slovenci izgubili svojega najpomembnejšega človeka.

Edita Kostanjevec,
4. razred OŠ Vitomarci

Večer besede in glasbe

V Klubu mladih je bil 7. februarja 1979 zvečer literarni večer v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Predstavili so se recitatorji gimnazije D. Kveder, ki pa so tokrat delali brez mentorja, torej je bila to njihova lastna predstava.

Velik plakat z naslovom: Večer besede in glasbe, je privabil v Klub mladih mnogo gledalcev. Prižgani reflektorji, kitara ob stolu, scena narejena iz balonov. Prijetno vzdušje.

Izhodišče recitala so bili naši slovenski klasiki: Prešeren, Zupančič, Kosovel. Toda njihov namen je bil prikazati sedanjost, moderno poezijo. Predstavili so nam recitale sodobnih pesnikov. V njih opisujejo odnos družbe do pesnikov in literatorov nasploh. Obsojajo današnjo družbo, da je nesvobodna, vklepana v sivi beton in astronomske številke. Ljudje postajajo sužnji civilizacije, ki jih uničuje. Ne znajo misliti, njihovi možgani so pretrujeni od hrupa motorjev in strojev. Želijo si poezije polne humorja, norčevanja, ki naj ne bi klečala pred tipi, ki se imenujejo kritiki, saj jih že kolena bolijo od samega klečanja pred tako zlorabljeno tradicijo.

Zaključek recitala so besede: Utešeni krik, In protest. Nihče nas ne sliši. Nihče ne posluša. Mi. Sami. Reflektorji ugasnejo. Zvoki kitare zamrejo. Aplayz...

Večer je uspel. Čeprav so se lotili prireditve takorekoč „goroloroki“, so jo izpeljali brez večjih napak. Zlasti pohvalno je, da je ideja o večeru prišla povsem spontano iz vrst gimnazijcev.

SANJA BOGDANOVIČ

SKUPINA GRIF V PTUJU

Pet mladih, nadarjenih glasbenikov si je od nekdaj želelo zabavati mlade v klubu. Vendar to ni bilo enostavno, kajti mladi v Ptujju so zelo kritični in ker je

— kitara — vokal (Vulkan, Grif) Konrad Peter — bobni (Dlan, Grif) Milan Vučković — klavijatura — vokal (Trileks, Grif) Borut Sešek — kongi — solo vokalist



mariborska skupina GRIF bolj ali manj zasedena, to zares ni bilo mogoče. Sicer pa ustreči mladim, ki se jim zdi trideset dinarjev preveč za zabavo je bolj ali manj težko, povzru pa še pridejo v zelo malem številu poslušat glasbo, ki jo je skupina GRIF izbrala za pujsko mladino.

Vodja skupine je Milan Pristan

(Dlan, Grif) Branko Potočnik — bas kitara — vokal (Grif in v drugih rock ter komercialnih skupinah).

Skupina GRIF obstaja že od leta 1975 in od takrat je skupina menjala več članov. Kot pravijo fantje se prilagajajo mladim, to pa so tudi dokazali v Klubu mladih. Igrali so bolj ali manj

disco glasbo s katero so Ptujčani obsedeni. Fantje sicer igrajo rock, vendar v posebnem stilu, ki ga pa žal ni imelo smisla igrati, kajti rock glasbo je treba razumeti, šele potem kritizirati. Fantje so zares glasbeniki z rutino ter kvaliteto in nenazadnje uspešni študentje.

Skupina GRIF je trenutno najboljša rock skupina na Štajerskem, ki se res ne more pohvaliti na tem področju, zato pa bi bilo pametno negovati tisto kar imamo. V Mariboru so potrkali na prava vrata in se obrnili k pravim ljudem. V mislih imam Radio Maribor za katerega so posneli 10 lastnih skladb. Želje in misli so pa še pri RTV Ljubljana in pri Jugotonu ali Helidonu. Zanimivo je slišati Grife tudi takrat kadar se jim pridruži profesionalni Miroslav Mah, ki je pred kratkim prišel iz Nemčije in je skupini dal neki novi sond in s saksofonom popestril že tako bogat repertoar.

Mladi so bili zadovoljni, sprašujem pa se zakaj vsaka dva meseca pri nas gostuje kakšna skupina, zakaj ne večkrat. Le tako mladi in tisti, ki se počutijo mladi bomo lahko imeli tisto kar imamo radi. Jugoslovanska rock glasba se razvija v srednje razviti občini Ptuj, tega pa ni opaziti.

Drago Purg

Kurentovanje naj bo odsev etnografske kulture

PUST, PUST, KRIVIH UST

Se tri dni nas loči od letošnje, največje etnografske — kulturne prireditve — kurentovanja. Kot prejšnja leta tako bodo tudi letos v povorki kurenti nekakšni osrednji liki ptujškega kurentovanja, so kot nekakšni demoni, ki so nekdanj po ljudskem verovanju preganjali starko zimo in prinašali na polja, kmetije dobro letino, srečo. Ljudje so vanje verovali, jih zato obdarovali, ko so prišli k hiši. Na kmetih je tedaj bil nekakšen praznik, ki so mu in mu še danes pravijo „fašenk“.

Kot smo zvedeli, se na letošnje že 19. kurentovanje pripravljajo kurenti, posamezniki kot tudi skupine s podeželja in tudi v delovnih organizacijah. V nekaterih delovnih organizacijah so za ideje, izvirnosti razpisali celo posebne nagrade. Vse to je torej znak, da bo Ptuj na pustno nedeljo živel v nekakšnem veselju

razporejenju. Skupaj z občani pa seveda na tisoče obiskovalcev, ki bodo prišli, da si to pustno prireditev ogledajo iz raznih krajev Slovenije, Hrvaške pa tudi iz zamejstva.

Pri vsem tem pa bi radi pravočasno opozorili na to, da je zaželeno, da naj bodo maske in sploh skupine, ki želijo prikazati res nekaj izvirnega, domišljnega kar se da dostojno opremljene, naše mlade. Proč torej s starimi capami, umazanimi vozovi, glodanjem nekakšnih kosti. Vsaka maska se naj na ulici, med povorko vede res kulturno. To velja tudi za večje skupine, zlasti tiste, ki bodo nastopile s podeželja, iz delovnih kolektivov. Menimo, da na naše res

starodavne ulice že zdavnaj več ne spadajo liki ciganov, ki jim pravilno pravimo tudi Romi. To je nacionalne etnične skupine in ne pustni lik. Ali ni to sramotenje njih dostojanstva? Spomnimo se tudi za leto dni nazaj, ko je neka skupina na dokaj nehuman in nekulturen način prikazala nekakšne domače kolone.

Na kurentovanje so pripeljali zajetnega pujska ter ga neke pod gradom, na Prešernovi cesti klali, da je njegovo cvilenje in hroptenje odmevalo daleč naokoli, in v ušesih gledalcev. Pri tem pa so se „mesarji“ veselo smejali, se zalivali z nekakšno tekočino, ki bi naj bila žganje.

Vse to in še kaj res ne spada na kurentovanje, ker to pač ni in ne

more biti nobena etnografsko-kulturna zanimivost, pa čeravno se je kdo izmed gledalcev tem prizorom prvi trenutek le nasmajal. Prav zato bi kazalo, da bi bili prireditelji in reditelji v tem pogledu res nepopustljivi ter bi takšnim skupinam onemogočili nastop po mestnih ulicah.

Pust naj torej ima kriva usta, kot pravi neka otroška pesem. Naj s svojo masko zabava staro in mlado. Naj ljudje ugibajo, kdo se pod masko skriva. Naj bo res nekaj lepega. Naj res predstavlja neko posebnost, pa četudi dimnikarja, le da bo „kostim“ res lep, da mu pristaja, da na njem ne bodo le nekakšne krpe. V tem primeru se nam res ne bo treba sramovati naše res največje etnografsko-kulturne prireditve, ki v naše mesto prav gotovo privabi vsako leto največ ljudi.

JOH

ZIMSKO PRVENSTVO V ROKOMETU ZA PIONIRKE

OBETAVEN NARAŠČAJ

Občinska zveza za telesno kulturo Ptuj in rokometni klub Drava sta preteklo soboto izvedla zimsko občinsko prvenstvo v rokometu za pionirke. Tekmovanja, ki je potekalo v športni dvorani, se je udeležilo šest ekip. Razdeljene so bile v dve skupini. V predtekovanju so bili doseženi naslednji izidi: skupina A: Hajdina—Gorišnica 11:19 (8:7), F. Osojnik—Hajdina 14:7 (6:3) in Gorišnica—F. Osojnik 11:11 (3:6); skupina B: T. Žnidarič—Cirkulane 21:5 (12:3), Juršič—Cirkulane 16:6 (10:2) in T. Žnidarič—Juršini 8:8 (5:5). V finale sta se po boljši razliki v zadetkih uvrstile ekipe osnovnih šol Tone Žnidarič in Franc Osojnik. Za tretje mesto sta se pomerili ekipi Juršini in Gorišnice. Igralke iz Gorišnice so bile boljše in zmagale s 24:15 (11:8). Finalni obračun je bil izredno razburljiv in zanimiv. Igralke OŠ Tone Žnidarič so bile zanesljivejšje in ob koncu slavile. Rezultat je bil 12:11 (7:5) za OŠ T. Žnidarič. Zmagovalna ekipa je nastopila v naslednji postavi: Kokol, Vršič, Bašl, Indjič, Kmetec, Domiter, Sankovič, Galun, Dokl, Lebar, Tukovič, Štalcer in Hvalec, vodil pa jo je Ljubo Gajzer.

Ob koncu so najuspešnejšim ekipam podelili medalje in priznanje. Najboljša strelka je bila Snežana Lipin iz Gorišnice, najboljša vratarka pa Bernarda Cafuk s Hajdine. Najboljša igralka tekmovala pa je bila Ingrid Kmetec iz OŠ Tone Žnidarič Ptuj.

Tekmovanje je pokazalo, da

imamo v rokometu obilico nadarjenih igralk.

L.k.



Prizor s finalnega srečanja — foto M. Ozmec



Razglasitev najboljših — foto M. Ozmec

Drava— Železničar 1:5

Na igrišču NK Aluminija v Kidričevem sta se v prijateljskem nogometnem srečanju pomerili selekciji ptujske Drave in mariborskega Železničarja. V prvem polčasu smo bili priča dinamični igri na obeh straneh. Igralci obeh ekip so se dokaj dobro gibali po delno zasneženem terenu. Povedli so gostje, nato pa so igralci Drave rezultat izenačili z zadetkom Emeršiča. Gostje so nato po dveh enostavnih kombinacijah rezultat povečali.

Tudi v drugem polčasu so igralci Drave poskušali z akcijami po sredini igrišča, vendar jim to ni uspelo. Gostje pa so izvedeli veliko preprostih kombinacij v sredini igrišča in igrali veliko preko obeh kril.

Igralcem Drave se pozna, da imajo za seboj naporne priprave. V četrtek so odigrali prijateljsko tekmo s Steklarjem (Rogaška Slatina), v petek so trenirali, v soboto pa se tekma z močnim nasprotnikom. Zato poraz ne sme delovati negativno na igralce in vodstvo, ampak kot opozorilo, da morajo še bolje delati in biti bolj zagrizeni v igri. Boljše je, da doživijo poraz v prijateljski tekmi, kot pa na prvenstvu. Pri Dravi se dobro dela, zato se bodo rezultati dela pokazali v bližajočem se prvenstvu.

Danilo Klajnšek

AMD Ptuj — pomemben družbeni dejavnik

Ob prisotnosti precejšnjega števila članov in predstavnikov AMZ Slovenije in sosednjih društev so člani AMD Ptuj svoje delo v preteklih štirih letih ocenili kot uspešno, saj so povečali število članov za 80 odstotkov (kljub temu je v društvo vključenih le 35 odstotkov »motoriziranih« občanov ptujske občine), razširili dejavnost, povečali materialno osnovo, precej pozornosti posvetili vzgoji in varnosti v cestnem prometu, razširili šolsko dejavnost ter dosegli pomembne športne rezultate. Kljub temu pa jih na vseh teh področjih v prihodnje čakajo še velike in odgovorne naloge, pomembne tudi za naš širši razvoj, zlasti na področju večje varnosti v cestnem prometu, kjer smo še premalo naredili. Na športnem področju jih tarejo finančne težave in uvozne omejitve kljub temu, da so po rezultatih v vrhu jugoslovanskega moto športa.

Z dosežanim delom so ustvarili trdno osnovo uspešni izvedbi prihodnjih nalog. Zato so se zahvalili dosežanemu vodstvu za uspešno delo in izvolili nove organe društva. Ob koncu so zaslužnim članom podelili zlate častne znake AMZS, priznanja in odlikovanja. Bronasto je prejel Rudi Novak, srebrno Janez Bel-

šak in zlato Viktor Kranjc. Jubilejno zlato medaljo za več kot 30 letno uspešno delo so podelili Petru Seguli. Nato pa so predvajali film Lahka konjenica, ki



Viktor Kranjc — dosežani predsednik AMD Ptuj — foto B. Rode

prikazuje vse vrste moto športa v eni tekmovalni sezoni.

O posameznih dejavnostih društva bomo podrobneje poročali v prihodnjih številkih Tednika.

I. kotar



Peter Šegula prejema jubilejno zlato medaljo

— foto B. Rode

Priprave za novo sezono

Nogometaši Aluminija iz Kidričevega so se zbrali na uvodnem sestanku pred novo sezono. Tako člani vodstva kot nogometaši so se dogovorili za potek treningov, o prijateljskih tekmah in ostalih stvareh. Nogometaši Aluminija bodo trenirali trikrat tedensko, odigrali pa bodo tudi eno prijateljsko tekmo v tednu.

Program je res natrpan za rekreativce, pa vseeno bodo mladi nogometaši delali kot da niso rekreativci. Bolj kot hrvenstvena srečanja bodo zanimiva prijateljska nogometna srečanja, to pa zaradi tega, ker bodo na stadionu Aluminija gostovali izredno močni nasprotniki. Za ljubitelje nogometa v Kidričevem se tako obeta bogata nogometna sezona.

Danilo Klajnšek

Občinsko ligaško tekmovalje osnovnih šol 79

Rezultati II. kola — starejši pionirji:
Tone Žnidarič — Franc Osojnik 57:37
Majšperk — Dornava 44:30
Kidričevo — Podlehnik 105:26

Rezultati II. kola — starejše pionirke
Tone Žnidarič — Franc Osojnik 28:22
Majšperk — Dornava 22:30
Kidričevo — Podlehnik 39:16

Lestvica po II. kolu — starejši pionirji:

Lestvica po II. kolu — starejše pionirke:

1. Kidričevo	2 2 0 4
2. Majšperk	2 2 0 4
3. T. Žnidarič	2 1 1 2
4. F. Osojnik	2 1 1 2
5. Dornava	2 0 2 0
6. Podlehnik	2 0 2 0

1. Kidričevo	2 2 0 4
2. Dornava	2 2 0 4
3. T. Žnidarič	2 1 1 2
4. Podlehnik	2 1 1 2
5. F. Osojnik	2 0 2 0
6. Majšperk	2 0 2 0

MG

Planinci o svojem delu

Ptujsko planinsko društvo je imelo v ponedeljek 12. februarja 1979 svojo 11. sejo organov Planinskega društva Ptuj.

Pred sporedom dnevnega reda, smo se poklonili spomenu našega velikega revolucionarja Edvarda Kardelja. Pokojnik je bil tudi ljubitelj narave. Slava njegovemu spomenu!



Predsednik PD Ptuj, Maks Žmauc je najprej spregovoril o življenjski poti tovariša Kardelja.

Za tem smo na seji razpravljali o pripravi društvene konference. Naslednja točka. Akcija: »Kredarica je stekla!« In zadnja točka, določitev posameznih članov za udeležbo raznih izobraževalnih seminarjev, predvsem za mlajše člane društva.

Foto in tekst: R. R.

ZAVZETO PRED NADALJEVANJEM

PRIPRAVE NOGOMETNE SELEKCIJE

Do začetka nadaljevanja tekmovalja v obeh skupinah republiške nogometne lige je ostalo še zelo malo časa, z ozirom na vremenske razmere pa tudi dobrih pogojev za kvalitetne priprave, ki so pogoj za kasnejše dobre igre in ustrezne rezultate. Prvo kolo nadaljevanja bo 11. marca. Igralci pete selekcije Drave iz Ptuja, v katero so vključeni igralci iz vseh območij ptujske občine in občine Slovenska Bistrica, sedaj zavzeto

vadijo štirikrat na teden. Prvi del priprav vodstvo ocenjuje kot uspešen. V tem času so največ pozornosti namenili fizični pripravljenosti igralcev. Sedanje priprave so razširjene na tehnični in taktični del, kar dosegajo tudi z odigravanjem prijateljskih srečanj. Vadbo bi s prijateljskimi

srečanj tako lahko razširili še za en dan v tednu. Trener Marjan Lenartič ima na voljo 22 igralcev, ki so kandidati za prvo moštvo.

Obisk na treningih je z ozirom na službene in šolske obveznosti igralcev zelo dober, saj se jih zbere tudi po 20. Od pete selekcije

Medobčinske nogometne zveze z ozirom na igralski kader in spremljajoče pogoje velikih rezultatov še ne moremo pričakovati. Možnosti v sedanjem prvenstvu za uvrstitev v takimenovano super ligo so še vedno, vendar ne bi začeli s prevelikimi željami, čeprav tudi ta cilj ni nedosegljiv. O tem bo veliko več znanega že po prvem srečanju nadaljevanja, ko Drava gostuje v Lendavi.

I. kotar



S prijateljskega srečanja z Železničarjem — foto B. Rode



Kandidati za prvo moštvo — foto B. Rode

V LETOŠNJEM LETU ŠE AKTIVNEJŠI

BRODARSKO DRUŠTVO RANCA PTUJ

zlasti veslanja. Tudi jadrnanje se je z lanskim letom začelo uspešno razvijati.



Evgen Cafuta, tajnik brodarškega društva Ranca Ptuj
Foto: M. Ozmec

Kako pa je drugače s članstvom, kakšna je struktura in kakšni so pogoji za vstop v brodarško društvo?

»Struktura naših članov je izredno pestra. Razni poklici so

zajeti, žal pa je v naših vrstah razmeroma malo mladine. To praznino želimo v letošnjem letu zapolniti. Sicer pa se zavedamo, da mladim članom nismo pravzaprav ničesar nudili, ker je bilo delo društva omejeno le na motonavtika. Tudi pa se, v to zvrst športne čolne vključuje, to je nabava in oprema za čolne izredno draga. Ko bomo imeli svoje športne čolne na vesla, bomo lahko mladini nudili mnogo več možnosti za aktivnost. V delo društva se lahko vključi vsakdo, vpisni omejen za nikogar, želimo da se v bodoče vsi ljubitelji in privrženci vodnih športov še raje vključujejo v naše vrste.

Predvidevate v letošnjem letu kakšno posebno akcijo?

»Tudi letos bomo največ pozornosti namenili brodarški štafeti mladosti, ki bo sredi maja združena z lokalno štafeto, ki se bo priključila zvezni štafeti mladosti. Razen tega pripravljamo seminar za opravljanje izpitov za voditelje motornih čolnov. Ti izpiti predstavljajo del našega izobraževalnega programa, potekali bodo v mesecu marcu. Seveda predstavljajo del našega izobraževalnega programa in predvidevamo, da se bo prijavilo prek

50 kandidatov. Precej jih že imamo, vabimo pa še ostale, da se prijavijo k opravljanju izpitov za voditelje motornih čolnov. Prijave sprejemajo na športnem oddelku blagovnice v Ptuj, do prvega marca letos. Vsem prijaviteljem bomo po pošti poslali ustrezno literaturo, izpiti sami pa bodo 24. marca.

Čemu boste po programu dela v letošnjem letu še namenili pozornost?

»Ja, največ dela bomo morali nameniti našemu pristanišču na desni obali Drave v Ptuj. Namestimo si urediti pontonske splave, investitor HE SD II nam bo asfaltiral še dostopno cesto, z našimi sredstvi pa bomo uredili okolico in parkirni prostor. Zasadili bomo okrasna drevesa in morda še kaj, če bomo imeli na voljo denar.

V letošnjem letu bomo v sodelovanju z oddelkom za ljudsko obrambo pri SO Ptuj pripravili vajo na Dravi, priredili pa bomo še nekaj tekmovalj, vendar še program ni v celoti izdelan, ker ga moramo vskladiti s programom tekmovalj v republiki. Program dela bo potrdila skupščina našega društva 2. marca, nakar bomo seveda takoj pristopili k realizaciji zastavljenih nalog.

M. Ozmec

SKUPŠČINA OBČINE PTUJ
Komisija za volitve in imenovanja

razpisuje

na podlagi 14. člena zakona o vzgojnovarstveni dejavnosti za predšolske otroke (Uradni list SRS št. 28/71) prosta dela in naloge

RAVNATELJA VZGOJNOVARSTVENEGA
ZAVODA PTUJ

- Kandidati morajo izpolnjevati pogoje določene s 13. in 28. členom zakona o vzgojnovarstveni dejavnosti za predšolske otroke (Uradni list SRS št. 28/71);
- ter biti družbenopolitično aktivni in moralno politično neoporečni.

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj določene pogoje naj pošljejo pismene prijavitve z dokazili v roku 21 dni po objavi tega razpisa komisiji za volitve in imenovanja Skupščine občine Ptuj, Srbski trg 1/I.

Komisija za volitve
in imenovanja

POSEBNA ZAHVALA

Ob nenadni smrti

Marije Duh

se posebej zahvaljujejo JANEZU ČUČKU, zidarju iz Dragoviča, ki je bil navzoč pri njeni nagli smrti in je nudil vso možno pomoč.

Neutolajljivi sestra in nečakinje

RADIO PTUJ

ČETRTEK, 22. februarja: 16,00 Poročila in obvestila, 16,15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16,30 Pionirji zdravo v OŠ Zavre, 16,45 Pesmi iz Argentine, 17,00 Novice, 17,05 Kulturna panorama — pred srečanjem folklornih skupin ter ljudskih pevcev in godcev, 17,20 Jugoslovanski solisti zabavne glasbe, 17,35 Delo folklornih skupin, 17,50 Ljubljanski jazz ansambel.

PETEK, 23. februarja: 16,00 Poročila in obvestila, 16,15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16,30 Krajevna skupnost Dornava, 16,40 Slovenski oktet, 17,00 Novice, 17,05 Mladi danes v Dornavi, 17,35 Igramo za razvedrilo.

SOBOTA, 24. februarja: 16,00 Poročila in obvestila, 16,15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16,30 V soboto popoldne — magnetofonski zapisi, navodila in nasveti za letošnje kurentovanje, vmes popularna glasba.

NEDELJA, 25. februarja: 11,00 Tedenski pregled dogajanj in obvestila, 11,25 Zabavna glasba, vmes EPP, 11,30 Ljudski pustni običaji s Ptujkega polja, 12,15 Obvestila in navodila za karnevalski del kurentovanja, 12,30 Čestitke poslušalcev, 13,00 Kmetijska oddaja, 13,15 Čestitke poslušalcev II. del.

PONEDELJEK, 26. februarja: 16,00 Poročila in obvestila, 16,15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16,30 Šport in društva, 16,45 Zabaval vas bo orkester in zbor Henry Manciny, 17,00 Novice in EPP, 17,10 Iz stare diskoteke, 17,30 Ocena kurentovanja '79, 17,40 Filmske melodije.

TOREK, 27. februarja ne bomo imeli sporeda.

SREDA, 28. februarja: 8,05 Dobro jutro, pogovori v živo in magnetofonski zapisi s pustovanja, 8,30 Poročila, obvestila in EPP, 8,45 Cicibani, dober dan, 8,58 Povzetek in odpoved oddaje.

V ostalem času prenašamo prvi radijski program RTV Ljubljana.

kino

PTUJ

Četrtek, 22. februarja: EL MEXICANO meh. barv. CS film; Petek, 23. februarja: ČRNI ŠČIT FALWORTHOV am. barv. CS film; Sobota, 24. in nedelja 25. februarja: L'ANI-

MAL fr. barv. CS pustolovka, v nedeljo ob 16,18. in ob 20. uri; Torek, 27. in sredo, 28. februarja: Noč čednosti v javni hiši — madž. barv. film, v sredo ob 20. uri bo am. barv. vstav film VSI PREDSEDNIKOVI MOŽJE;

Dežurstvo
prehrambenih
trgovin:

SOBOTA,
24. februarja,
prodajalna
POVRTNINA,
Rimska 10
(ob Mariborski
cesti)

SOBOTA,
3. marca 1979,
prodajalna
ŽIVILA,
Potrčeva, Ptuj

mali oglasi

ODDAM sobo dekletu v Ptuj. Naslov v upravi.

MENJAM večje stanovanje za manjšega v Ptuj. Ogled možen od 14. ure. Naslov v upravi.

PRODAM dobro ohranjen ZAPOROŽEC, letnik 1974, prevoženih 55000 km, po uradni precenitvi, župnijski urad Dornava, Moškanjci.

PREKLICUJEM spričevali 2 letnika in zaključno spričevalo Trgovske šole v Ptuj iz leta 1963 na ime Janez HORVAT, Kvedrova 4, Ptuj.

PRODAM stavbeno parcelo v Zabovcih 12. Franc Bezjak, Bukovci 76.

PRODAM kombiniran mizarški stroj — žaganje, skobljenje, vrtnje — domače izdelave in nov električni ročni skobeljič, cena 3000,— din. Ogled možen po 15. uri, Franc Benko, Sp. Velovlak 24, Ptuj.

15 arov vinograda na lepi legi na Strmcu pri Ormožu dam v najem brez obveznosti. Naslov v upravi.

TAKOJ ZAPOSIM KV in priučeno natakario. Vse ostalo po dogovoru, gostilna Premzl Beno, Starše 90.

PRODAM semenski krompir sorta SAKS, Terezija Ules, Hajdoše 15.

PRODAM zmrzovalno skrinjo. Kmetec Dragica, Slovenja vas 43.

TRSENE CEPLJENKE in sadne sadike, zajamčene kvalitete in po ugodnih cenah vam nudi Mesoprodukt Varaždin, Ul. Milice Pavlič 22 a (pri železniški kurilnici). Informacije dobite v dopoldanskem času na tel. 46-587 in popoldanskem času na tel. 44-503. Sadike lahko dobite tudi v soboto in nedeljo od 9. do 12. ure.

SKORAJ NOV ROČNI stroj MAČEK za obdelovanje vinogradov z priključki prodam, Janez Solina, Stonjci 70.

PRODAM 6 let staro vozno kobilu. Vinko Kocmut, Ločič 24, Trnovska vas.

UGODNO PRODAM ovaljni rezervoar za kurilno olje 2000 l, tel. 771-682.

KMETIJSKA ZADRUGA PTUJ
RAZPISUJE JAVNO PRODAJO

DVOOSNE PRIKOLICE TAM 4500 v nevoznem stanju.

Javna prodaja bo v ponedeljek, 26. februarja 1979 ob 8. uri pred centralnim skladiščem Kmetijske zadruge Ptuj, Rogozniška cesta 27.

PRODAM 5 tisoč kg sladkega sena. Stanko Zajc, Jurovci 13, Videm pri Ptuj.

POSTENEGA najditelja dokumentov, ki so bili izgubljeni na Magistratu prosim, da jih vrne na naslov. Venčislav Kmetec, Jurovci 24, Videm pri Ptuj.

PRODAM seno in otavo v večji količini. Mijo Saver, Gradis, delovno mesto pri Športni hali.

PRODAM dvostanovanjsko hišo z 28 ari zemlje, 5 minut od avtobusne postaje, Podložje 38.

PRODAM gradbeno parcelo, možnost odplačila s čekom za gradbeni material, Ptujka gora 1.

PRODAM črno-beli televizor. Angela Vidovič, Tomšičeva 18, Ptuj.

PREKLICUJEM zaključno spričevalo Poklicne živilske šole Maribor, na ime Viktor Kmetec, Lesje 38, Majšperk.

PRODAM lažji gumivoz. Vprašajte v Bukovcih 28.

PRODAM dve mladi kravi — dobri mlekarici in kabino za traktor ferguson 35 KM. Martin Veršič, Krčevina 76 pri Vurberku.

OPOZARJAM vsakogar, da naj ne kupuje od Otilije Pinterič iz Vintaroc 74 pri Destniku nobenih premičnin in nepremičnin, sicer bom sodno postopal, ker sem solastnik. Jože Pinterič, Vintaroc 74, Desternik.

IŠČEM varstvo za tri leta starega otroka. Prešernova 4, Ptuj.

PRODAM dobro ohranjeno dnevno sobo. Fridl, Jadranska 10, Ptuj.

PRODAM gumivoz železne konstrukcije. Franc Draškovič, Starošince 34.

KUPIM stajico za otroka. Štefan Ferčec, Njiverce 27 A.

POCENI PRODAM otroško kolo TOMOS BRIONI-FIRST CLASS. Vprašajte pri vratarju bolnišnice Ptuj.

Brodarsko društvo RANCA iz Ptuja vam omogoča da opravite IZPIT ZA VODITELJA MOTORNEGA ČOLNA. Izpiti bodo dne 24. marca 1979. Prijavite se lahko v športnem odelku blagovnice Pano-nija do 1. marca.

Nepričakovano nas je zapustila naša sodelavka

Danica Cimprič

knjižničarka v mladinskem oddelku

Od pokojnice smo se poslovili v sredo, 21. februarja 1979 na novem ptujskem pokopališču.

Marljivo in vestno sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu.

Ptuj, 22. februarja 1979

Delavci Ljudske in študijske knjižnice ter OO sindikata knjižnice in arhiva Ptuj

ZAHVALA

Po dolgi in mučni boleznih
nas je za vedno zapustila draga
mama, stara mama in babica

IVANA VUK

roj. Zdravec



Vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali cvetje se lepo zahvaljujemo, enako kolektivoma Tiskarna Ptuj in Intes, ter tov. Glušiču za tolažilne besede ob odprtem grobu. Lepa hvala tudi zdravniškemu osebju Zdravstvenega doma Ptuj za pomoč in lajšanje bolečin.

Žalujoči: hčerka Kristina z družino, hčerka Milica z otrokoma in sin Rajko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

Petra Sakelška

Ob Studenčnici št. 6



se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so mi v najtežjih trenutkih nudili nesebično pomoč, možu darovali cvetje in vence in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekam tudi govorniku Alojzu Čehu za poslovilne besede, pevcem in g. duhovniku za opravljen obred in poslovilne besede.

Žalujoča: žena Jerica

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame, tašče, sestre, tete in botre

Jerčke Mlakar

roj. Bele



Se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in znancem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, ter ji darovali vence in cvetje. Prav posebno se zahvaljujemo DSSS Perutnina Ptuj, kolektivu Lekarne Ptuj, DL Krka Novo mesto, TOZD Vodovod Komunalno podjetje Ptuj, DU Hajdina za vsestransko pomoč sosedom posebno g. Hostnik, komornemu zboru Ptuj za odpete žalostinke, govorniku KS Hajdina za poslovilne besede pri odprtem grobu, g. duhovniku za opravljeni obred, ter vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam izrazili pismeno ali ustno sožalje. Še enkrat hvala!

Hajdina, 19. februar 1979

Vsi njeni!



Odšla si ni te več,
praznina, bolečina je ostala
vsi pridemo za teboj
in ne boš več sama

Pomlad na vrt bo tvoj prišla
in čakala da prideš ti
in sedla bo na rožna tla
in jokala ker tebe ni

ZAHVALA

Pretrseni ob kruti resnici, da smo za vedno izgubili našo najdražjo in skrbno sestro, botro in teto

MARIJO DUH

iz Kukave

Zahvaljujemo se vsem, ki so omogočili, da je bilo njeno slovo tako iskreno kot je bila ona sama. Prisrčna hvala sosedom, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih: Soštaričevi, Cigulovi, Čehovi, Hrgovi in Slodnjakovi. Zahvalo smo dolžni tudi Marjetki HOJNIK iz Dogoš, ki jo je večkrat obiskala in bila v pomoč, ter tolažbo v času bolezni. Hvala tudi družini Novak iz Gabernika, č. g. duhovniku za poslovilne besede in opravljen obred, pevcem za petje žalostnik, predstavniku KS Juršinci Ignacu HRGU za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu. Še enkrat prav prisrčna hvala vsem, ki ste jo imeli radi, da ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Hvala vsem!

Globoko žalujoči: vsi njeni

Pred skupščino skupnosti otroškega varstva

V ponedeljek, 26. februarja se bodo v dvanajstih narodnih domovih v Ptujju zbrali delegati obeh zborov skupščine skupnosti otroškega varstva občine Ptuj, da bi v osrednji točki dnevnega reda govorili predvsem o dejavnosti in finančnih vprašanjih za minulo in letošnje leto.

V prvem polletju lanskega leta je bilo vključenih v varstvo v 51. oddelkih 1065 otrok, z usposobitvijo vrtca na Hajdini pa v 57. oddelkih skupno 1185 otrok. Prvega septembra pa je bil začasno ukinjen oddelk vrtca v Vitomarcu zaradi premajhnega števila vpisanih otrok, znatno pa je upadlo tudi število vpisanih otrok v vseh zunanjih vrtcih na osnovi česar ugotavljamo, da je število vpisanih otrok, brez upoštevanja vrtca na Hajdini, nižje za 7 %, oziroma ob upoštevanju tega vrtca višje za 4 %, če primerjamo dejanske zmogljivosti v vzgojno-

varstvenih ustanovah je 7 % otrok zajetih nad pedagoško zdravstvenimi normativi. In še en podatek — ob koncu preteklega leta smo imeli v ptujski občini vključenih v varstvo 14 % vseh predšolskih otrok, oziroma 2 % več kot leto poprej.

V 80-urni vzgojni program ali tako imenovano cibernovo šolo je bilo vključenih 500 otrok ali kar 360 več kot leta 1977. Ob koncu preteklega leta pa smo imeli organizirano tudi varstvo pri eni družini za šest otrok starih do tri leta.

Za subvencioniranje cene je bilo lani obravnavanih 38 vlog in kar 35 jih je komisija ugodno rešila za 39 otrok, ki jim je bila priznana nižja cena in s tem pomoč naše družbene skupnosti. Za otroški kmečki dodatek pa je posebna komisija obravnavala

1384 otrok iz 680 družin. V kmečkih družinah s katastrskim dohodkom do 2.000 dinarjev ali 600 dinarjev na družinskega člana je bilo zajetih 1036 otrok, v družinah, ki presegajo to mejo pa so ugotovili slabše socialno stanje in odobrili izplačilo otroškega dodatka za 212 otrok. V 68. družinah brez katastrskega dohodka pa je prejemalec kmečki otroški dodatek 136 otrok, 314 pa posebni dodatek v 226 družinah in sicer v 208 družinah z ednim hranilcem v katerih je 295 otrok in 18 družin s težjo telesno ali duševno okvaro.

Kmečkim in drugim družinam prizadetim po toči so bile izplačane tudi enkratne denarne pomoči in sicer za 194 otrok v 104 družinah v KS Cirkulanec, Leskovec in Destrnik v znesku 400 dinarjev.

mš

OBISK IZ REPUBLIŠKE KONFERENCE ZSMS

Jože Poglajen in Dušan Najdič med mladimi ptujske občine

V ponedeljek, 19. februarja je bila v delavskem domu Franc Kramberger v Ptujju skupna seja političnega aktivna SO Ptuj in predsedstva občinske konference ZSMS Ptuj, na kateri je sodeloval tudi Jože Poglajen, predsednik centra za obveščanje in propagando pri RK ZSMS in član sekretariata RK ZSMS. Mladi so skupaj s člani političnega aktivna razpravljali o realizaciji programa v preteklih mesecih in ocenili svoje delo po komisijah in področnih konferencah.

Jože Poglajen je nato skupaj z Dušanom Najdičem predsednikom medobčinskega sveta ZSMS in občinske konference ZSMS Maribor ter s člani sekretariata predsedstva občinske konference ZSMS Ptuj obiskal koordinacijski svet ZSMS v TGA Boris Kidrič v Kidričevem. Z mladimi delavci so se pogovarjali o problematiki, ki je prisotna pri njihovem delu in je značilna za večino delovnih organizacij na območju ptujske občine. Zato so se dogovorili, da bodo vso podobno proble-

matiko reševali enotno preko konference mladih delavcev pri OK ZSMS Ptuj.

Isto popoldne je v enaki sestavi sledil razgovor gostov z dijaki gimnazije Dušana Kvedra v Ptujju, kjer je v zadnjem času mladina vse aktivnejša. Razgovor je stekel o problematiki samoupravljanja na srednjih šolah, o usmerjenem izobraževanju in nasploh o problemih, ki so prisotni med gimnazijci.

Zvečer je sledil podoben razgovor z mladinskim aktivom v Rogoznici, ki sodi med najaktivnejše na območju OK ZSMS Ptuj. Gostje so sodelovali na sestanku aktivna, kjer so med drugim razpravljali o predlogu za reorganizacijo mladih na območju KS Rogoznica. Do sedaj deluje v okviru osnovne organizacije ZSMS Rogoznica več aktivov, ki jih bi v skladu z novim statutom ZSMS reorganizirali. Tako naj bi v okviru KS Rogoznica ustanovili krajevni svet ZSMS, vanj pa bi naj bile vključene vse osnovne



Jože Poglajen, Dušan Najdič in člani sekretariata predsedstva OK ZSMS Ptuj v razgovoru z dijaki ptujske gimnazije. Foto: M. Ozmeč

organizacije, ki sedaj delujejo še kot aktivni, v krajevni svet naj bi vključili tudi mlade iz Opekarne Ptuj. Skupna ugotovitev ob koncu

sestanka je bila, da je delo mladih v Rogoznici izredno razgibano in pestro, lahko je za vzgled marsikomu. — OM

TRČIL V PEŠČA

Huda prometna nesreča se je zgodila v soboto, 17. februarja ob 19.45 na magistralni cesti v Borovcih. Do nezgode je prišlo, ko je voznik osebnega avtomobila Stanislav Vinkovič iz Gajevca vozil iz smeri Ormoža proti Ptujju. Iz nasprotni smeri je po levi strani prihajal pešec Franc Petek iz Borovca. Zaradi neenakomerne hoje po cestišču je voznik zadel Petka in ga zbil. Pri tem je dobil Petek hude poškodbe, odrejen pa je bil od vzem krvi, zaradi suma, da je bil pod vplivom alkohola.

ČRNA KRONIKA

V dneh od 5. do vključno 19. februarja so miličniki postaje milice Ptuj in njenih oddelkov posredovali v 8 prometnih nesrečah. Smrtnih žrtev ni bilo, 3 osebe so dobile hude, 6 pa lažje telesne poškodbe. Med vzroki nesreč je tokrat na prvem mestu neprimerna hitrost glede na stanje cestišča, na drugem mestu je neprevidna vožnja s kolesi, na tretjem pa nepravilna stran vožnje.

Skupna materialna škoda na vseh vozilih znaša tokrat okoli 190.000 din.

PADLA ZARADI POSOD Z MLEKOM

Večkrat se zgodi, da je vzrok tej ali oni prometni ne-

sreči dokaj nenavaden. Tako je bilo tudi v nedeljo, 18. februarja ob 7.45 na magistralni cesti v Moškanjcih. Kolesarka K. M.

(otrok) iz Moškanje se je peljala iz smeri Ptujja proti Ormožu. Na kolesu je imela dve večji posodi za mleko, kar jo je pri vožnji oviralo in zmanjšalo stabilnost, tako, da je padla in pri tem udarila z roko po osebnem avtomobilu, ki je tisti trenutek pripeljal mimo. Pri tem se je hudo poškodovala.

Zoper otrokove starše bodo ukrepali, zaradi tega, ker so odredili otroku naj vozi kolo z neprimernim tovorom ter ga tako spravili v neposredno nevarnost, ki bi se lahko končala še bolj tragično. — OM

Družbena samozaščita in sodelovanje organov

milice

V petek 16. februarja 1979 ob 18. uri je lastnik osebnega avtomobila ZASTAVA 101 pred hotelom PETOVJE Ptuj parkirali svoje vozilo direktno na zelenici preko lepoticnega grmičevja. Na pobudo občana je direktor hotela takoj o tem obvestil postajo milice v Ptujju. Ker pa dežurni miličnik vse do 19. ure ni ukrenil ničesar, sem se s svojim prijateljem napotil na postajo milice zadevo urgirati. Pričakovano sem, da bo dežurni miličnik hvaležen za sodelovanje pri odkrivanju prekrška, kot nam to nalaga zakon o družbeni samozaščiti. Na moje veliko presenečenje pa me je navedeni miličnik vprašal: „kaj pa bi sploh radi“, s pripombo, da bi v konkretnem primeru morala ukrepati narodna zaščita. Poskušal sem mu pojasniti, da v konkretnem primeru ne gre za dejanje, zaradi katerega bi morala nastopiti narodna zaščita, pa tega nikakor ni razumel in ni hotel razumeti. Postal mi je jasno, da dežurnemu miličniku še vedno ni jasno, kaj so naloge narodne zaščite, pa sem odnehal.

Sprašujem se, kako se naj občani aktivno vključujejo v naloge družbene samozaščite, ko pa pri tem v Ptujju ne najdemo ustreznega sodelovanja z organi milice? V bodoče bo nujno, da bodo organi milice v Ptujju morali spremeniti odnos do tega vprašanja, sicer ni pričakovati, da bo družbena samozaščita med občani zaživel.

Posebej bi želel nakazati na problem prometa in parkiranja v

tem mestu, ki že predstavlja pravo anarhijo. Znano je sicer, da v Ptujju še vedno nismo rešili velikega problema parkirnih prostorov, pa je zato razumljivo, da organi milice ne kaznujejo vsakogar, ki nepravilno parkira. Nujno pa bi bilo, da energično intervenirajo v primeru, ko brezvestni vozniki svoja vozila parkirajo na pločnikih, kot je to pogosto primer pred trgovino TEHNIKA na Ulici heroja Lacka in v Trstenjakovi ulici pred lekarno. Iz varnostnih razlogov pa bi morali tudi prepovedati parkiranje pred poslojnim bank in službe družbenega knjigovodstva.

Adi Sarman

vreme

do nedelje, 4. marca 1979
Maj bo v ponedeljek, 26. februarja.

Napoved: Sneg, ki bo zapadel te dni bo držal še približno do 10. marca, ko bo deževalo. V času, ko bo v višjih legah snežilo bo pri nas, zlasti v opoldanskem času deževalo. Zato lahko pričakujemo več poledice kot pa snega. Do 1. ali 2. marca se spremenljivo, nato se bo ustalilo. V primerjavi z drugimi kraji nam na našem območju letos vreme še kar prizanaša, saj nismo imeli večjih poplav in ne snežnih zametov tako kot v mnogih drugih krajih.

Alojz Cestnik

109. LETNA KONFERENCA PTUJSKIH GASILCEV

Prvič v novem domu

Člani gasilskega društva Ptuj so se skupaj s številnimi gosti in predstavniki drugih gasilskih društev sestali v petek 16. februarja na 109. redni letni konferenci, prvi v novem domu gasilcev Ptuj.

V lanskem letu je ptujsko gasilsko društvo doživelo zgodovinsko prekretnico, saj se je končno preselilo v nov sodoben dom. Stari dom je dotrajal in v njem ni bilo več mogoče varno delati. Selitev v novi dom je gasilec vzel precej časa in dela. Kljub temu v lanskem letu niso bistveno odstopali od zastavljenega plana operative. Na tekmovalnem področju so se najbolje odrezali mlajši člani.

Da so operative naloge lahko uspešno izvajali so se med letom redno usposabljali na tedenskih vajah, v zimskem času pa na predavanjih in tečajih za mlade člane. Naj povdarimo tesno sodelovanje gasilcev s civilno zaščito, s pomočjo katere je v preteklem letu opravil tečaj poseben specializiran vod reševanja. Sicer pa so naloge gasilcev iz dneva v dan zahtevnejše in za to je potrebna moderna oprema in sposobnost samih članov. Kljub zadovoljivi opremljenosti ptujskega društva bodo v tem letu nabavili novo specializirano vozilo FAP, opremljeno s topofo, peno in prahom, takorekro univerzalno vozilo, namenjeno predvsem gašenju večjih požarov. Vozilo bo s pomočjo Požarne skupnosti občine Ptuj in nekaterih delovnih organizacij dobavljeno še letos.

V GD Ptuj je trenutno včlanjenih 99 gasilcev, od tega veliko mladih, kljub temu pa nenehno stremijo za tem, da bi v svoje vrste privabili še druge. Tudi v lanskem letu so po šolah organizirali in izvedli številna predavanja ter omogočili 1200 učencem, da so si pridobili gasilska priznanja in značke pionir-gasilcev.

Od skupno 84 akcij v občini Ptuj je operativna enota GD Ptuj sodelovala v 81 akcijah, bodisi gašenja ali reševanja premoženja. Pri vseh intervencijah je sodelovalo 2224 gasilcev, za akcije pa so porabili 6415 ur. Skupna materialna škoda pri vseh požarih je ocenjena na okoli 14.228.000 din, kolikšen je del preprečene škode zaradi pravočasne intervencije gasilcev je težko oceniti, gotovo pa je ta delež ogromen.

Naj sedaj opozorimo še na nekaj problemov, ki tarejo gasilce po vselitvi v novi dom ob Natašini poti. Pri izvozu na Rogozniško cesto bi namreč bilo nujno postaviti semaforje, kužno znamenje pa bi bilo treba prestaviti kam drugam, ker je velika ovira pri izvozu na glavno cesto. Resno pa bo treba razmisliti o izgradnji novega mostu oziroma nadvoza čez progno na Natašini poti, kjer je nekoč že stal. Tako bi skrajšali pot do industrijskega predela čez progno, hkrati pa bi razbremenili tudi obstoječi železniški prehod na Ormoški cesti.

Na letni konferenci so ptujski gasilci za svojega predsednika ponovno izvolili Marjana Berliča, ki to dolžnost opravlja že vrsto let, za podpredsednika so izvolili Martina Slana, za tajnika pa ponovno Antona Beleta. Poveljnik društva je še naprej Ivan Grahl, gospodar Albin Duh, vodja mladine pa Anton Brmež.

Najzaslužnejšim in vztrajnim gasilec so podelili priznanja in značke za 10, 20, 30 in 40-letno delo.

Naj zaključimo z željo, da bi v tem letu bilo čim manj požarov, da bi imeli gasilci čim manj dela, da ne bi bilo nepotrebne škode in gorja. Seveda je sama želja zdaleč premalo, vsi se obnašajmo bolj varno in bodimo previdni z ognjem.

M. Ozmeč

osebna kronika

RODILE SO:

Verica Požega, Bišečki vrh 30 — deklko; Kristina Mlakar, Markovci 56 — Andreja; Zdenka Kostanjevec, Fraso 3 — Mateja; Jerica Marin, Vrtnarska pot 4 — dečka; Elizabeta Brodnjak, Mali Okič 16 — dečka; Simona Dolinar, Ptujška 16, Ormož — Marka; Boža Novak, Kidričevo 38 — deklko; Olga Roškar, Prvenci 26 — deklko; Ana Lozinšek, Podlehnik 53 — dečka; Marija Kuharič, Loperšice 19 — dečka; Marica Kodrič, Trubarjeva 11 — Aljoša; Danica Žižek, Potrčeva 32 — Doroteja; Elizabeta Ber, Doklece 28 — dečka; Marjeta Strelec, Placarovi 8 — Tanjo; Danica Kogej, Murkova 4 — Janjo; Veronika Sirec, Tržec 20 — deklko; Matilda Trafela, Pobrežje 118/b — dva dečka; Ana Kolednik, Pohorje 35 — dečka; Danica Blažič, Hajdoše 107 — Katjo; Marjana Samec, Budina 66/b — dečka; Dragica Gojčič, Zlatoličje 37 — Dejana; Pavla Vivola, Dobrina 42 — dečka; Vlasta Toplak, Mostje 8 — dečka; Nada Vujasin, Dolenjska cesta 48, Ljubljana — Mitja; Antonija Plohl, Rucmanci 3 — dečka; Silva Korže, Kajuhova 1 — Vesno; Irena Pungrčič, Goričak 5 — Boruta; Terezija Raulš, Savci 35 — Natašo; Ivica Ličen, Zihervoda ploščad 7 — Miha; Jelka Knaus, Kidričevo 15 — Majo; Marija Petrovič, Cirkulane 45 — dečka; Marija Toplak, Kukava 69 — deklko; Helena Kosi, Sp. Ključarovi 33 — Roberta; Angela Perhag, Placar 14 — dečka; Marija Kline, Budina 66/b — Ksenijo; Majda Kozel, Miklošičeva 2 — dečka; Ana Salamun, Podvinci 118 — deklko.

POROKE:

Franc Kobale, Zg. Poljskava 8/a in Jožica Škrjanec, Zg. Poljskava 8/a; Branko Butolen, Cermožiče 23 in Jožica Farkaš, Kajuhova 3; Franc Leskovec, Kidričevo 60 in Marija Fric, Kungota pri Ptujju 29; Anton Bolčević, Maribor, Radovanova 17 in Anastazija Götz, Maribor, Radovanova 17; Janez Hazimali, Stojinci 23 in Majda Leben, Formin 15/b; Miroslav Zelenik, Spuhlja 138 in Danica Bedjanič, Selci 6; Jožef Zavec, Mala Varnica 8 in Ana Krajnc, Sp. Leskovec 4; Danilo Zupanič, Sp. Hajdina 57 in Angela Malek, Sp. Hajdina 50; Anton Habjanič, Njiverce n. h. in Marija Rotvein, Popovci 30; Milan Herga, Drstlja

29 in Dragica Rebernik, Mestni vrh 42; Alojz Pleterski, Mihovce 49 in Darinka Kocijan, Sp. Poljskava 131; Franc Kaisersberger, Gerečja vas 2/d in Nada Vogrinec, Gerečja vas 95; Ivan Koren, Pletenje 62 in Marica Toš, Drbetinci 52; Franc Jurgec, Bukovci 133 in Marija Kostanjevec, Bukovci 119; Alojz Satler, Pobrežje 148 in Majda Karnekar, Vespazianova 9; Vlado Žnidarič, Cesta Olge Meglič 12 in Silva Kopp, Bezena 49; Franc Lah, Sodinci 36 in Franciška Vajda, Muretinci 47; Vladimir Salamun, Lešje 24 in Emilija Zafonič, Zupčja vas 53; Stanislav Bobnar, Maribor, Miklavška 12 in Viktorija Slana, Moškanjci 43/b; Janez Bezjak, Bukovci 37 in Ivanka Vrtačnik, Nova vas pri Markovcih 4; Franc Čelan, Sp. Gorica 36 in Marija Kovačič, Sestrže 13; Janez Galun, Podvinci 71 in Marija Prelog, Mala vas 2; Dušan Petek, Celje, Gubčeva 10 in Cvetka Zagode, Celje, Goriška 6; Srečko Horvat, Pobrežje 31 in Darinka Kaučič, Barislovci 10; Marjan Kelc, Stojinci 53 in Milena Žnidarič, Stojinci 106; Franc Golob, Brstje 9 in Štefka Krajnc, Apače 230.

UMRLI SO:

Rozalija Kovačič, Preša 3, roj. 1905, umrla 13. februarja 1979; Ivana Vuk, Mlinska 11, roj. 1897, umrla 15. februarja 1979; Daniel Virag, Sakušak 66, roj. 1907, umrl 14. februarja 1979; Peter Sakelšek, Ob Studenčnici 6, roj. 1900, umrl 10. februarja 1979.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji za vodo, direktor in glavni urednik MIHAEL GOBEČ, odgovorni urednik FRANC FIDERSEK. Uredništvo in uprava Radio-Tednika telefon (062) 771-079 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 200 dinarjev, za tujino 300 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiskna CGP Mariborski tisk. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu spada TEDNIK med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

krvodajalci

Dolena — Sela, 8. februarja 1979:

Jože Cebek, Zg. Pristava 10; Martina Beranič, Sela 6/a; Henrik Potočnik, Sela 30; Alojz Mlakar, Sela 25; Maks Čoh, Barislovci 22; Roman Božičko, Zg. Pristava 42; Elizabeta Emeršič, Barislovci 24; Jakob Sitar, Barislovci 6; Štefka Repec, Zg. Pristava 37; Ida Vek, Zg. Pristava 21; Jakob Cebek, Zg. Pristava 10; Ivan Cebek, Zg. Pristava 10; Viktor Mlakar, Popovci 9; Franc Angel, Bolečka vas 3; Stanko Vaupotič, Popovci 15; Marija Venšek, Popovci 9; Rozalija Vek, Zg. Pristava 14; Franc Potočnik, Popovci 2.

TGA Kidričevo, 13. februarja 1979:

Franjo Petek, Središče 6; Franc Dokša, Obrež 124/a; Drago Švagan, Majšperk 57; Edvard Dobnik, Sp. Hajdina 46; Ivan Furman, Kidričevo 19; Franc Gašperšič, Draženci 39; Miran Kelenc, Cunkovci 12; Ivan Žnidarič, Njiverce 40/b; Danijel Nahberger, Gerečja vas n. h.; Janko Letič, Popovci 21; Slavko Princ, Kidričevo 13; Franc Smolinger, Lovrenc 81; Vida Resnik, Šikole

79; Ladislav Fajt, Potrčeva 48; Jože Cafuta, Kidričevo 13/a; Anton Kmetec, Slovenja vas 22; Franc Žlaus, Kidričevo 62; Miran Cafuta, Kidričevo 68; Marjan Vrabl, Zg. Hajdina 36; Franc Selišek, Trstenjakova 16; Alojz Strelec, Bukovci 62; Drago Arnuš, Kidričevo 10; Jože Bauman, Mihovce 17/a; Franc Bratušek, Šturmovce 28; Franc Jazbec, Podlože 121; Štefan Vogrinec, Popovci 17; Franc Zajc, Kidričevo 29; Ivan Kelenc, Formin 30; Štefan Krapše, Beograjska 45; Maribor; Štefan Petek, Hajdoše 12/a; Mirko Štrulc, Njiverce 13; Marko Mihelič, Kidričevo 4; Janko Krapša, Potrčeva 46; Alojzija Bogdan, Kidričevo 30; Lucija Cafuta, Skorba 57; Anica Semrl, B. Kreigherja 13; Štefan Hadler, Potrčeva 50; Milan Slavinec, Strma ul. 11; Franc Tašner, Mestni vrh 89; Jože Bratušek, Prvenci 71/d; Danijel Koletnik, Kajuhova 1; Janez Pišek, Lovrenc 106; Branko Mohorko, Kungota 20; Janez Marinič, Zg. Pristava 12; Anton Medved, Ptujška gora 141; Franc Nahberger, Sela 46; Janez Serdinšek, Lovrenc 65; Mirko Kuhar, Spuhlja 3/a.

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD PTUJ

Odbor za medsebojna razmerja objavlja

prosta dela in naloge varuhinje otrok na domu, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo, zahtevamo od kandidata: — šolo za varuhinje oziroma osnovno šolo — primerno stanovanje po določenih tehničnih in zdravstvenih normativih.

Kandidati naj pošljejo pismene priglasitve z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjskim Odboru za medsebojna razmerja Vzgojno varstvenega zavoda Ptuj, Potrčeva 9a, v 15 dneh od objave.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 20 dneh po objavi.

DOMAČA RAST

PRILOGA TEDNIKA,
PTUJ,
26. JULIJ 1979
LETO II.
ŠTEVILKA 7

Jakob Emeršič

Anton Slodnjak in mi

/Misli ob 80 letnici rojstva/

Ko sem se lotil tega sestavka oziroma jubilejnega zapisa o našem rojaku iz Slovenskih goric Antonu Slodnjaku, se mi je nehote vrnila misel na komentatorje komentarjev o starih indijskih filozofskih in religioznih Vedah. Zdelo se mi je namreč malo tvegano pisati o možu, o pisatelju, ki je vse svoje življenje posvetil življenju in delu slovenskih pesnikov in pisateljev. In vendar je v tem njegovem delovanju malo več kot preprosto ugotavljanje golih faktografskih podatkov, suho označevanje in opisovanje dela.

nje literarnega dela je podobno razumevanju nekega pastirja za atomski reaktor. 'Res je sicer,' da lahko kritik, oziroma literarni zgodovinar, ki je sicer tudi kritik, čeprav ga mora preseči, prikaže umetnino skozi svoje oči, včasih celo enostransko, jo vendar obogati na ta ali drugačen način in je zlasti kritičnemu bralcu dragocen vir in pripomoček v doumevanju stvaritve. Če je umetnik ustvarjalec, je literarni zgodovinar poustvarjalec, medij, ki hoče umetnino postaviti v konkreten svet. In vsem pozitivnim oz-

ravno zanima ta stran Slodnjakovega raziskovanja. Saj Slovenske gorice, kjer je rojen Slodnja, niso samo po imenu slovenske, temveč tudi po svojem značaju, po imenih vasi in zlasti po ljudeh, ki so dali naši slovenski kulturni zakladnici obilo darov, saj ni slovenske pokrajine, ki bi bila po osebnostih tako bogata, kot ta vinorodni košček naše dežele.

Osebnosti, ki so se tukaj rodile, delovale, je toliko, da bi le golo naštevavanje imen zahtevalo več prostora, kot ta članek. Vendar omenimo važnejše može kot so pesniki Leopold Volkmer, Štefan Modrinjak, Stanko Vraz, Radoslav Razlag, Jakob Gomilšak, Božidar Flegerič, Fran Ks. Meško, Josip Freunsfeld, Ivan Vuk, Fran Mohorič, France Borko, Leopold Stanek, Ivan Klobasa, Peter Skuhala, Edvard Kocbek, Manko Golar, Stanko Janžič, Tone Kuntner, Miroslav Slana..., pisatelji in dramatik F. K. Meško, Stanko Cajnkar, Ivan Potrč, Bratko Kreft, Vekoslav Špindler, Jože Kerenčič, Karolina Kolmanič, Ignac Koprivec, Manica Lobnik, Milena Mohorič, Janez Švajncer...; narodni preporoditelji, zgodovinarji in slovničarji kot so kajkavec Anton Vramec iz 16. stol., Peter Dajnko, Anton Kreml, Anton Murko, Fran Miklošič, Jožef Muršec, Davorin Trstenjak, Božidar Raič, Ivan Macun, Jurij Caf, Štefan Kočevar, Matija Prelog, Matej Slovko, Fran Ilešič, Fran Kovačič, Anton Trstenjak, Marija Murko, Jakob Klemena, Ivan Dečko, Alojzij Trstenjak, Rudolf Kolarič, Rudolf Drogenik, Janko Jurančič, Viktor Vrbnjak, Franček in Slavko Bohanec, Ivo Brnčič, Joža Glonar, Lavoslav Gregorec, Emilijan Lilek, Matija Ljubša, Franc Simonič, Franc Slavič...; psihologi in filozofi Anton Trstenjak, Franco Veber...; pedagogi in znani šolniki Henrik Schreiner, Anton Kosi, Karl Ozvald, Vladimir Cvetko, Davorin Trstenjak; glasbeniki kot so Slavko Osterc, Dragotin Cvetko; slikarji in kiparji Roman Fekonja, Ivan Kos, Ivan Žabota, Ante Trstenjak, Kovačič, Gabrijel Kolbič; teološki pisci kot so Ivan Križanič, Vekoslav Grmič, Janez Janžekovič, kardinal Jakob Missia; zdravnik Andrej Perlachius iz 15. stol.; izumitelj kolesa Janez Puh, astrofizik Vlado Ribarič; igralci Zlatko

Resničen literarni zgodovinar bo uporabil te zunanje podatke kot mrežo, kot kosti, katere bo napolnil z mesom, z bistvom, z duhom. Njegova naloga bo v prvi vrsti obuditi ideje, ustvarjalno silo umetnika in to prenesti, približati novim rodovom. Naloga literarnega zgodovinarja — osebnosti bo dviganje narodnega ponosa, prenašanje pomena in smisla ustvarjanja med široke množice in vendar ostati z močjo in lepoto literarnega dela na višini, ki si jo je zamislil in ustvaril umetnik. Končno je tudi njegova naloga, da posreduje, preda umetnino tudi v mednarodne vode, pokaže svetu bisere, ki se skrivajo v majhnem narodu in s tem posredno predstavi svetu svoj rod in njegove ustvarjalce. S tem se kaže plemenit in zvišen poklic literarnega zgodovinarja, ki se odpove sebi, ki stopi v službo višjih vrednot, ki z navidez nepomembnih podatkov, s suhoparnih listin, z zaprašenih knjig časopisov, črpa bogastvo, ki ga tako radi spregledamo.

Mnogo ljudi bere knjige, ne da bi jih zanimalo, kdo je pisatelj ali pesnik, ne da bi prebrali uvodno besedo ali besedo o avtorju, saj se jim to zdi nepotrebno. Tako so prikrajšani za celo vrsto pogledov na umetnino in njihovo razumeva-



FOTOGRAFIJA MESECA



Na natečaju za Fotografijo meseca so člani FKK Ptuj za mesec julij izbrali fotografijo Večer na mostu, avtorja Alfreda Bradača. Sodelovalo je 6 avtorjev z 18. deli. FKK

Ančka Šumenjak

Mlinska kolesa

Mlinska kolesa se več ne vrtijo, stara, strohnela ob mlinih ležijo. Ta stara kolesa nekoč so živela, mnogo žita kmetom so zmlela.

Kmetje s hribov v mlin so nosili, dolinski so s konji zrnje vozili. Mlinska kolesa dan so in noč mlela za kruh, za potico, za moč.

Ajdo so mlela v moko sladko, so stope obdelale drobno proso. Kdor kruha in kaše dovolj je imel, je s svojo družino zadovoljen živel.

Zdaj mlinska kolesa ob vodi trohniijo, mlini pa stari skrivnostno molčijo. Na njivah še vedno zrnje gre v kvas, le mline in stope melje zdaj čas.

Večerni svet

„Sonce se je že nagnilo nad goro, zlate žarke nam razlilo je v slovo.

Rado bi še poljubilo ta večerni svet, ko v mavrične je barvne žarke ves odel.

In potem bo zagrnila zemljo temna noč, lepoto v nič bo spremenila, za vso dolgo noč.

Dež

Tudi dež mora rositi in napajati zemljo, brez dežja ne more vzkliti ne rastlina, ne drevo.

Brez sonca roža ne zacvete, sad brez sonca ne zori, brez solz človek ne živi, ko v ljubezni sreče ni.

Brez dežja, ljubezni sonca vse umre, se posuši, le ljubezen je brez konca, pa čeprav srce boli.

Zemlja

Še veš kako sva si želela košček svoje zemljice Po lastni hiši hrepenela, kjer najino bilo bi vse.

Zemljo kmalu sva dobila, oba garala sva na njej. Da bi kaj večje dokupila, da otroci bi na zemlji tej živeli lepše kot midva.

Da vsega bi dovolj imeli in z zemljo dalje bi živeli, da zanje svet bi bil svetel.

Nobeden ni doma ostal, da bi napredni kmet postal, kmet kot jaz, ko ti. Po svetu so otroci šli in midva delava kot

Zdaj zemlja nama še rodi, a izpila nama bo moči, kdo bo potem na zemlji tej? Če veš, moj dragi mi povej.

Danica Petrovič

Dih

V valove bede, nezmogljive besede, in strašne noči priplujejo bele ptice. Plahe, na pobeg pripravljene trepeteje ob meni in čarajo svetlobo. Najbolj bela ptica si ti.

Vstajenje

Črna blaznost izziva zalive zavesti v žarečem nebu vstaja silhueta visokega bitja s temnoožarjenim svodom rok kot mavrico razpetim žarki toplih barv seme sanjske želje onemogle duše.

Ulica

Srebrno moder tok reke par mrtvih golobov na tlaku planine meščanske hiše včasih v temno zašlo sonce čez nekaj bisernih trenutkov pobegu sočen glas žarek mehkega neba svetla senca makovga strupa čez zadnje otrple sohe temnih barv.

Šugman, Franjo Vičar, politiki Boris Kraigher, Ivan Kreft, Ljudevit Pivko, narodni heroji Jože Lacko, Dušan Kveder, Jože Kerenčič, Vinko Megla idr. S to nametanostjo še zdaleč nismo izčrpali šte-

te vinorodne pokrajine in tudi Anton Slodnjak ni mogel in tudi ni hotel iti mimo njih, saj jih je razumel, razumel njihovo delovanje in napore ob vsej štajerski provincialnosti in po krivični prezrtosti v osrednjem kulturnem kro-

gu. In za nas je tudi v tem velik Slodnjakov pomen, da je znal biti pravi Prlek, a obenem Slovenec v najčistejšem pomenu besede. To nam dokazuje njegovo življensko delo in tudi on sam — pisatelj in človek.

Ivan Cimerman

Doma pa spite v listju

Sonce oblikne od na novo popleskane ograje s platinastim nadhim, da me za hip oslepne, počemi me skoz možgane, nekam na zatilje, da z roko presekam to žarkost. Začudenje mi obsede misel za hip pozneje, ko zadaj, kjer so ostali prizidki za kokoši in svinjak in košček pašnika, ko torej tam, kjer je bilo pred desetletjem srce kmetstva, glave štirinožne živine — užalijo moja ušesa neki rezki, parajoči zvoki, med katere se prikrade tu in tam pravilno naglašena slovenska beseda. Da je ta goltna sikajoča rezkost švicarskega izvora, mi pove registrska tablica na BMWjeju, tem srebrnosivem lepote, ki se z barvo domače ograje domala sklada, kot da je bil med zetom — zdomcem in doma čemešimi starfi nekak telepatski, brezžičen dogovor. Na nekakšnih premakljivih, zložljivih in vzdvižnih sedežih sedijo. Tista srebrnokovinska mizica je obložena s švicarskimi dobrotami in obkrožena s tujimi pijanci, da so domače, suhe klobase, pa slivovica, pa mošt — tisti iz Bolcarovega kota, kjer peče sonce vse dni — odrinjeni v travo, na bel prtiček, da po njih lazijo mravlje in muhe.

Težka izabela dehti v moje nosnice, ponjo sem prišel, z očetom sem hotel pokramljati; nekaj klebih, sočnih, domačih besed sem hotel izmenjati z njim; da me preneha peči v duši, da mu odleže od neštetihi laži in potvorb resnic in besed in dejanj. Takim kot zdaj tu sedijo, sem hotel uiti, pa so me še v tem zatočišču zalezli.

Butnem mednje. Nejevoljno kotaliknejo oči po meni. Jezorito se okrene, da med sunkom pomete tiste kemične zlahtnosti z mize, da se čaša prekucne — Marija, moj porušen oltar. Pod sroem nosi drugaga. Prvi se je zaril v pesek in ko njena roka malce delj povasuje v moji, jo udari s plastično lopatico po nogah: „Muti, Muti mache en Haus, ti tudi mache en Haus; kommm, kommm,plidi, ces?!“

2.

Oči so ji ostale, drugo je vse šlo, ko grejo oblaki tja nazaj, kjer sva se nekoč lovila med žitom in sva med iskanjem plavic, modriša, čisto pozabila, da to niso trave, da je klasje, težko, nabito, za kruh in v peč in mlinarja dozorelo; kako sva naletela na mladičke prepelice, ki so se pravkar kobacali iz lupinic neznansko majhnih jajčec; kako je kuknila njena ženskost izza letnega krila, da sem začuden pokleknil ob njej — nisem še vedel, kakšen oltar je ženska in kaj vse žrtvujejo žreci nanj, da bi dobili svojo drobtino nazaj.

Njeno telo je zdaj njiva. Tisti, ki seje po njem, prihaja od BMWjeja sem in nosi velikansko stensko uro; pravi, da je na elektronski pogon, da gre sto let in da samo sebi obnavlja izvor energije in da ima v svojem srcu nekakšno mini-atomsko centralo, s koščkom urana v svinčeni postelji.

Koščene roke me zgrabijo za goltanec in sajasta, naša „gvihterica“, ki udarja že dve stoletji pod nizkimi tramovi, je v hipu zlata, in ne bi je dal, niti za tisto srebrno štiridesetmilijonsko žival tam zunaj, ki je taka, kot da bi priletela z drugega planeta in vnaša med nas nekaj mrzlega, kovinskega, neprijaznega. Vsa zaporedja dogajanj so porušena. Tista zatajena vaška obrednost, ki se je nekoč začenjala s kruhom in soljo, je vržena s tečajem in v ljudi, zbegane, preplašene in vžičene od nekega blagostanja tam daleč, za katerim so se izselile cele vasi ob tej pohlevni, mirni starki Dravi — tisti običaji, da si gospodar, kadar stopi gost v tvojo hišo in gospodar tudi ostaneš, dokler je ne zapusti, pa naj prinaša dobro ali zlo — tisti občutek trdnosti kleca in izginja v nekakšno brezhrbtenično gomazeno. Ne trešči več moška, žuljava roka po trdno hrastovi mizi in pribije: TAKO MISLIM JAZ, TONČ BRMEŽOV iz Brstja, če pa ti, ZELENIKOV FRANC iz Podovine misliš drugače, udari, lopni po mizi, da bomo vedeli, da si med ljudmi, da si vreden imena svojega očeta, bog mu daj dobro pod rušo!

Če boš povedal tako, kot povedo možje in če bo v tvojih besedah najširša modrost in korist, prikimali ti bojo, in ta ali oni bo storil kot si rekel. Če pa bojo tvoje besede pleve, boš ostal pleve med zrnjem; možje — zrna bojo sedli skupaj in vse tvoje nadaljnje besede bojo obvisle v zraku kot dim nad strehami, za katerega se nihče ne zmeni, samo sove, ki za dimnikom iščejo toplino za svoj zarod.

Kretnje so ji tudi ostale, Mariji. Prav tako vrže glavo vznak kot takrat, ko sva se kopala v Jelševih ribnikih. Le da so se priplazile neke sence na njen vrat, le da se je tisti lok, ki gre od levega na desno rame in je pri ženskah tako lep in blag in nežen — malce povetil, da bolj ohlapien je postal, ni več pod njem tiste sočne nabitosti, ki se skriva v mladem, pravkar pokosenem senu. Kadar stopi, je nekaj srne v njej! Kadar se obrne, je nekaj deklice, ki se ozira, če je TISTO VELIKO RES PRIŠLO, IN JE ZDAJ NA VARNEM, IN JE ZAŠČITENA, IN SE JI JE VSE TISTO, KAR JE SKRIVALA POD TEŽKE DEKLIČINE BLAZINE, IZPOLNILO, ali pa je prišla tako blizu tistega, da si ne upa drugam v strahu, da še tega ne bi izgubila, v bojazni, da je onkraj tega, kar zdaj ima, večina tema večna tema in da je vsak korak vreden premisleka modrecev, ne pa ženske pri sedemindesetih. Saj to je tako, kot da bi zbežala koruza, ki ima že mlečno klasje, ki je že pravi oblik in za katero kmetje že vedo, kaj obeta — kot da bi torej ta koruza ponoči zbežala na drugo njivo in se tam zakoreninila. Zgodilo pa bi se, da ne bi našla vseh tistih sokov, ki jih je potrebovala do te višine, bujne in zavisti vredne, te, ki jo ima sedaj — nekaj bi ji umajkalo, in ne bi mogla dozoreti do prave trdote, do tiste mlevne zgoščenosti, ki spravlja mlinarja v radost in peka k denarju, ko taplja zlatorumene hlebčke, in si vmes brunda hrustljave, lepo zapečene pesmi.

Tudi v stasu je Mariji ostalo nekaj, kar ne bom več nikoli dotipal. Tisti žlebiček, ki se začne pri labodjem vratu in se neha neke pri bokih, ki jih je zdaj materinstvo preobličilo in predru-gačilo. In se zalotim med besedami, ki mi jih porojuje žuborenje pogovora — med njimi sedim ves ta čas in vsi so vžičeni nad atomsko uro in še mnogo reči je v dnevi sobi in še mnogo reči, modernih, superatomskih je, ki si jih želim oče in mati, z vonjem po hčerki, z vonjem po neznansko uspelem zetu.

Tudi med besedami je ostal, Marija, glagol zame. Izbiram si jih, te glagole (ko si dobila nezadostno in glagolov, sva se jih učila na vratnikih naših njiv), da mi božajo dušo in keksi, pa čokolada pa nekaki kemični spreški iz švicarskega paketa tam na mizi, mi škripljejo med zobmi kot pesek iz našega peskokopa, ko sva z očetom nakladala kubik za kubikom in ga je zanesel veter med besede, med trepalnice in med zobe, ki so hrustnili v ajdovo pogačo, ko je bila kripa polna.

Zdaj govorim in vsaka tretja beseda je komaj podobna slovenski. Trdi R se sablja s sičniki in šumniki in goltniki in samoglasniki, in ni in ni nobenih soglasnikov, ki bi pompenili sozvenenje z vsem, kar je ostalo tu in kljubuje in gradi vrtnice in ceste in šole in svoj drugačni jutri; kljub vsemu, kljub vsemu.

V besede tvojega moža, Marija, so se priplazili gadi. O vsem, kar vidi tu, doma, od koder je, in kjer išče svoje korenine, govori omalovažujoče.

„Ph, to bedno cestico ste asfaltirali! Ph, saj nimate niti človeškega igrišča, kjer bi igral tenis! Ph, ta tovarnica pa ne more proizvajati drugega kot manšetne gumbe, Hooo, Ho, ho, takšne traktorje so imeli PRI NAS (in pri tem misli Švico) že pred tridesetimi leti!!!“

Oče postajajo nekako iztirjeno kipeče nestrpni. Mirno vstanejo in grejo k zetu. S koščeno resnobo, ki ne trpi ugovora, ga primejo pod pazduho in ga odpeljejo k svinjaku. Ta se mu hoče izviti in z roko zaokroži vrh, nad glavo. Toda klešče ga pribije v mirno dostojanstvenost, ki jo preblisnejo modre, jeklene oči.

Vstanemo in mu sledimo. Zetu uhajajo neke tuje, golčave besede. Tu in tam skoti slovensko spačenko in jo vrže med ploho tujih. Oče pridejo do svinjske staje in odprejo vrata. Pujsa s svojimi osmimi mladički prihrka bliže. Zeta primejo za desno roko in ga prisilijo, da poboža svinjsko mater, ki se je pred neznanci na vse štiri ustopila in mladički kot roj čebel gnezdiijo neke med njenimi zadnjimi nogami.

Zetova roka trdno drsi po svinjskem hrbtu, do klavajnih ušes, pa nazaj do svedrastega repa. Nekajkrat ga oče prisilijo na isto.

Nato se zravnajo, ga odsunejo od sebe in vprašajo: „Kakšna raz-

lika je med svinjskimi hrbti pri nas doma in v Švici?!“

Zet umolkne in nagrbanci nos s pozlačenim ščipalnikom. Tišina, ki je zavladovala, je neznanska, velika in pradačna in nekaj preroškega se naseli v nas, ki ju gledamo: naše gore list in sivolasega starca, ki je doživel svoje in zdaj drugim išče korenine. Ker ne dočaka odgovora, pribije sam:

„Nobene razlike ni! Ta svinja je kupljena v Švici, pa še vedno kruli po svoje, čeprav ima pri nas že tretje leto mladiče!“

Zetu uide slovanskošvicarska kletvica. Odsune z mizice umetni kruh, umetne smokve in breskov sok, da se znajde v travi, ob belem prtičku, kjer čakajo klobase pa ajdov kruh. Mizico otrese drobtin in jo trešči v prtižnik.

Mrzlo in zlovoljno pošviga po nas izza pozlačenih očal. Otroke Marija obero očisti, jim otrese pesek s hlač, se nekako opravičujoče ozre po vseh nas, osuplih, in jih stlači na zadnje sedeže.

Mati, ki se komaj zavedajo zadnjih očetovih besed, se prestrašijo. Dvignejo roke in jih vse vabijo nazaj.

Kot zapuščeni prerok stojijo na cesti, ki jo sekajo gume, da cvili in rolni kot da bi šla divja jaga, ki je prišla mimo našega kraja kot nenapovedana toča.

3.

„Ti hujdiš, ti!“ siknejo oče, „na mojem dvorišču mi nihče ne bo govoril s tujimi usti, pa čeprav je zapeljal mojo kri!“

Pa še on stopi k ograji, pozno je že, nihče več ga ne sliši, le jaz, ki

sem prišel po nekaj preprostih besed k njemu: „DOMA SI PA SPAL V LISTJU, IZRODEK, ZDAJ PA SE OBNAŠAŠ KOT KRALJEVIČ...! In zažuga za njim s koščeno pestjo, da mu izstopijo žile med kitami, ki so rojevale stotere udarce v drob sveta.

Mati vso tisto baharijo poberejo s tal in jo vsujejo v svinjak. Pujsa z rilcem nekaj pobrkla, požre pa nič.

Nato sedemo v kuhinjo. Porine-mo roke noter med ajdov kruh in suhe klobase. „Kdo nas bo učil zdaj voziti, ko si kupujemo že svoje konje?“ pribijejo oče.

Nato mi pokažejo na DOMAČE MODROSTI, KI JIH IMAJO IZ-PISANE OB KOLEDARJU: KDOR LAHKO Z VEDROM ZAJEMA, NE VPRAŠA PO KORCU. Pojdi k mravlji, lenuh, pogled njena pota in postani moder! in čisto na koncu zadnja: ČASTNA OBLEKA SRAMOTE NE POKRIVA.

Nekje med jagodami se oglasi čriček. Nebo razpara reaktivce, da netopirji preplašeni huškajo s svojimi radarji v krilih in ne vedo, ali se naj poskrijejo nazaj v svoje dupline. Morda že letijo kovinska sporočila in kožnata krila, ki ne poznajo njihove abecede. Morda se že srečujejo z abecedo, ki jo ne morejo razvozlati?

Oče pa še ne dajo mira. Zdaj za-žugajo proti sosednji hiši, od koder je ta ponarejeni Švicar doma: KAKŠNA GOSPODA — DOMA PA SPITE V LISTJU! tuli tja prek ograj, da bi se lahko od ognja v njegovih srditih besedah vnela zeto-va slamnata koča.

Meta

Mimo otroštva

„Ne smem jokati. Ne, saj ne jočem. Samo, da zaspim. Zaspim in pozabim. Omamno je pozabiti. Ljubi bog, daj da zaspim! Saj ne bom jokala. Obljubila sem, da ne bom.“

Bolnišnica. Oddelek. Ime oddelka je napisano čisto drobno, kot da bi se spomnili kasneje, da je treba napisati ime. Kot bi hoteli vse to skriti pred normalnimi ljudmi. Toda kdo je sploh normalen?! Vi gospod z okroglim trebuškom in kravatno? Ali pa gospa? Morda pa ti, Helena, ki živiš nekje v Prekmurju?

Soba 4. Belina in rešetke na oknih. Šest bolnikov. Šest usod. Večer je. Vseh šest sanjari. Strmijo v strop. Utrujeni so že od pogovorov, večnih vprašanj: Kdaj grem domov? Čez nekaj časa vse spi. Samo Helena se premetava in ne more spati. Le kaj ji ne prinese spanca? Morda misel na njene do-

ma? Sanja o kravah in hlevu, majhnih prašičih. Dosti bolje se počuti med njimi kot v bolnišnici: „Moja bolnica je boljša od sester!“ pravi. In zopet sanja in prepeva čisto na tih: „Prišla bo pomlad... Zima, zima bela...“ Ti dve pesmi Helena zna. Velika je že. Stara je 13 let in je v 6. razredu. Sanja in sanja o travi, o bolnišnici, o domu. Dom? Kako lepo: domov...

„V sobi 4 hrepenimo po domu brez rešetk, brez vonja po sirupih in razkužilih. Po domu, kjer se nihče ne zdrzne ob pogledu na napis NEVROLOŠKI ODDELEK.“

Noč. Spanec. Omama. Pozaba. V sobi 4 je tišina. Samo dihanje speh.

Nekje v prvi sobi nekdo tuli. Ne, to ni jok. Noben otrok ni to, ki bi jokal po domu. Le Mitja, to ubogo bitje, tuli. Pa ne ve zakaj. Helena ve zakaj, želi si domov. „Doma je boljše,“ pravi. Mitja pa tuli in tolče po mreži. Znotraj mreže je njegov svet.

Svet, ki ga ne pozna in on njega ne.

Tudi zunaj rešetk nikogar ne pozna. Nekateri poznajo njega, to ubogo bitje brez otroštva.

Noč. Tuljenje v tišini.

Oddelek v bolnišnici.

Nina Mrak

Nedokončana zgodba

Zdi se mi, kakor bi naju nikoli ne bilo. Zdi se mi. Dopovedujem si. Glasno. V sobi odmeva. Sama sebe prepričujem. Glasno. Bila sva...

Nikoli nisi iskal srečanj z menoj in vendar, kadarkoli sem te

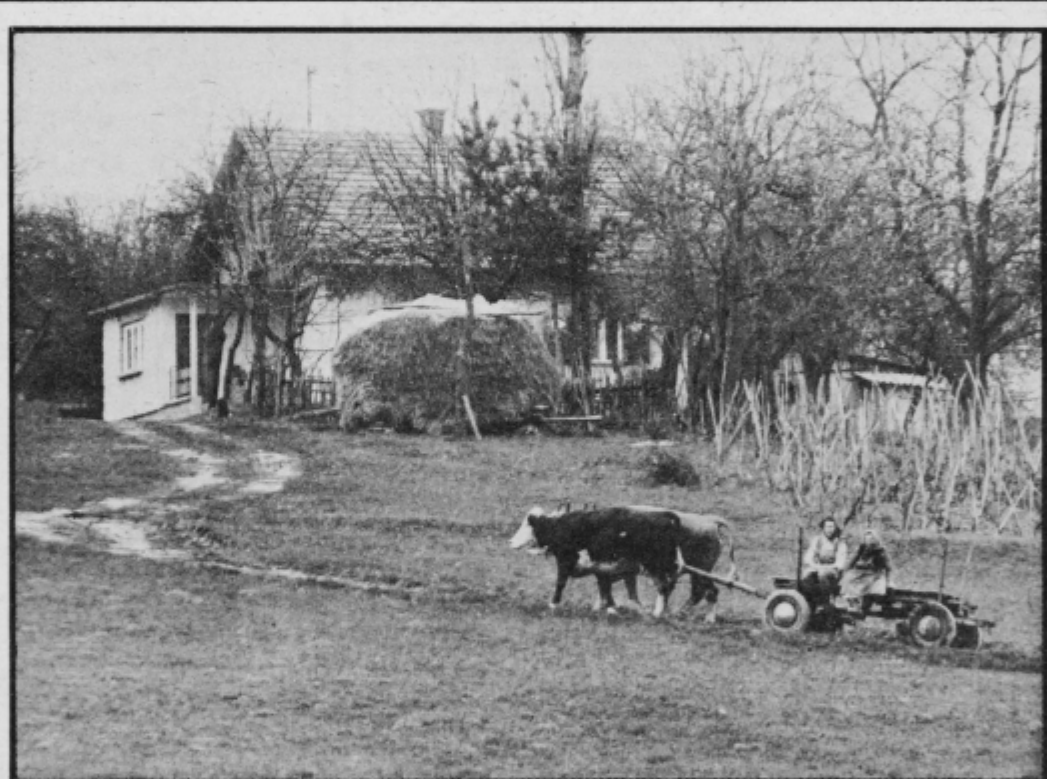
poklicala, sva bila skupaj. Nikoli nisva govorila o ljubezni, o čustvih, ki naju vežejo, o brezupnosti najinih srečanj, nikoli. Tudi združitev najinih teles ni dala odgovora, ne odmeva na tisto, kar se je dogajalo med nama. Pa vendar je nekaj bilo.

Bila je dovolj ena, ena sama noč. Bila sva dva, sredi milijonskega mesta, samo midva. V tvojih očeh, v tvojem pogledu je bilo nekaj, čemur se ni bilo mogoče upreti. Vsako vlakno, vsak košček mojega telesa je žgal tvoj pogled. Te tvoje oči, tudi v poznejših srečanjih so govorile le tvoje oči.

Ne spominjam se več kolikokrat sem že tako zapustila posteljo, zavedajoč se svoje golote, nesmisla minule noči, spoznanja, da tudi tokrat, toliko pričakovane odrešitve ne bo. Tudi tisto jutro je bilo vse to z menoj, v meni in vendar je bilo drugače.

Prejšnjega večera se sploh ne spominjam. Vem, le, da sva bila ti in jaz, kljub hrupni družbi, ki naju je obdajala. Tako sva se zaznala, spoznala, nemo izrekla vse, za kar mnogi potrebujejo leta. In v meni se je razneslo čudovito spoznanje, da vendarle živim, živim... Vsako najino ponovno srečanje je v meni to znova in znova potrievalo. Nemi trenutki ob kavarniški mizi, zgovorni pogledi skozi oblak cigaretne dima, ukradene neznosti, telefonski „dober dan“, prisotnost neizbežnega slovesa, vse to je bila najina ljubezen, vse to sva bila midva. Usklajena v življenje, ki je zahtevalo, da ga živiva vsak zase. Najina kratka srečanja, pa so vsaj zame, bila vsekakor razodete nečesa, česar doslej ni in tudi poslej ni bilo več. Izogibala sva se vsake zaupljivosti, vsakega posega v najino življenje, kakor, da bi se bala, da bo potem vsega konec. Besede, značilne za ljubimce nikoli niso bile izrečene, le cigaretne ogorkov je bilo v pepelniku vedno več. Najina ljubezen je bila nedonošenček. Dala sva jo v inkubator in neprizadeto opazovala, bo preživela, ali ne. Nerazumljivo in proti najini volji je preživela, postala samorastnik, midva pa sva ji obrnila hrbet. Poznavajo jo, veva zanje, kakor ogledalo je, ki se ga smešno izogibava.

In vendar ni bilo ničesar zlaganega v najinem odnosu. Vsako srečanje je trenutek, ki sva, ga ukrala, je ponovno slovo brez obljub in solza, je smehljaj in nemo hrepenenje. Ničesar ni, kar bi naju vezalo in vendar je toliko tega, zaradi česar sva znova in znova skupaj. In kot tolikokrat poprej se bova znova razšla. Najine dlani se bodo v stisku rok zadržale dlje kot je navada in spet bova odšla vsak svojo pot, ne da bi se ozrla.



Domov

(posnetek Ivo Ciani)



Fant 3

(posnetek Stojan Kerbler)

Marta Majer

Umrl bi, če bi ne imel besede (Hafis)

Človek človeku besede.

Množica korakov udarja ob kamnita tla. In vsi hitijo v življenje. Polni volje, zadovoljstva in besed. Praznih vsakdanjih besed, pozdravov, oguljenih fraz. Poznajo se, pa vendar so si tuji. Iščejo se v prazni lastnih besed in obenem se boji-jo, da bo kdo opazil njihovo zgubljenost.

V prahu zavržena, nešteto

pohojena in zaničevana pa leži. Nihče je ne pogleda, nihče je ne pobere in morda si je tudi nihče ne želi. Vedno znova je poteptana in obenem tudi sama tepta. Tepta velike, nesmiselne besede.

Po velikem betonskem mestu stopa starec. Razcapan in umazan. Ljudje, utesnjeni med stolpnice, se zgražajo, on pa gleda. Gleda beton, mnogo betona... Stolpnice,

zidovje, ceste, nikjer nobene topli-ne. Vsi nekam hitijo, in njihovi ob-razi so hladni, brezčutni, njihovi obrazi so izklesan beton.

Starec se čudi. Ob pločniku za-gleda jokajočega otroka. In tedaj jo pobere. Nešteto poteptano, zavrženo in vendar toplo človeško besedo. Besedo ljubezni in razume-vanja, besedo, ki osreči.

15. nadaljevanje

Zopet so Potokarjevi vabili na gostijo, tokrat celo dvojno. Mlajše otroke so morali razseliti k tetam, izpraznili so vse sobe, jih napolnili z mizami in stoli in razvilo se je gostovanje kakršnega domači trg dotodaj še ni doživel. Poročili so se trije bratje s tremi sestrami. Od tedaj dalje so v Zagrebu živele tri družine v dvojnem sorodstvu. Ena je šla po materinih sledeh, Rozalija je rodila sedmero otrok.

Na očetovo glavo je zgodaj „padla“ prva jesenska slaša. Ko so se mu senca popolnoma pobelila, je odletel še najmlajši ptiček iz gnezda. Zadnje Terezijo so poročili s Pohorcem. Zopet sta z Ano živela sama. Ob sobotah se je navadno hiša napolnila. Prihajali so na obisk iz Zagreba, Beograda, z Dunaja iz Pulja. Včasih napovedani, največkrat pa kar tako. Kadar so se napovedali, je mati, ki je med tem že dočakala babiško starost, a je bila še vedno klena, napela je potic in še drugih dobrot.

Tudi ja očeta Dušana je končno napočil čas izdatnejšega oddiha. Malo več spanja in nekaj več svobodnejših pohodov po lepih gajih ob Dravi.

Dunajski stric se je med tem upokojil in je imel časa na pretek. Pogosteje je prihajal k Potokarjem in nikdar brez lovškega pribora. Janez je odrasel in krepkega mladeniča in se je edini vnel za lov. Vedno pogosteje je spremljal očeta in kadar so bili vsi trije s stricem, mu je mama oprtala z dobrotami napolnjeno malho. Jakob in Ignacij sta bila v takih poklicih, da se nista utegnili predajati tej zabavi.

Najdalje je nekako na pol ostal doma Janez, ki se je v istem kraju na parnem mlinu učil za mlinarja. Vsak dan od zgodnjega jutra pa do poznega večera je delal na mlinu. Tudi hranil se je tam, za malico košček domačega kruha, za obed pa največkrat zabeljene ajdove žgance. Mnogokrat je zmučen kar tam prespal. Pogosto je moral delati tudi ponoči. Kadar je bilo mnogo mletja, so delali celo čez nedeljo. Tako so mu le redki dnevi ostali svobodni.

Vsako prsto nedeljo je bil zanj pravi praznik. Z očetom sta šla na lov. Že prejšnji večer je pripravil vse potrebno, da sta bila zjutraj ob pravem času na zbornem mestu. Sredi avgusta so začeli z lovom na jerebice. Ta najlepši lov se je zavlekel, dokler niso dozoreli lepši ptiči. Marsikatero leto se je poletno vreme potegnilo čez september in v prvo polovico oktobra. V tem času so jutra že hladnejša, okrog poldneva pa na odprtem polju še pripeka vroče sonce. Polja in njive so pospravljene in razgled se odpre ponekod skoro do obzorja. Taki dnevi so bili za oba Potokarja najlepše življenje. Nič jeze, nobene zagate, samo veselje. Le prve večerne ure v postelji so starejšemu lovcu očitek, zakaj uničiti toliko lepih, svobodnih živalic. Očitek je kratek in traja komaj do prihodnjega lova.

Ob jasnih septembrskih dneh je sonce še tako močno, da onemorejo celo štirinožni pomočniki. Tedaj se lovci za nekaj ur umaknejo v senco. Po dobri malici nekateri temeljito zalijejo in omočijo presušena grla. Podložijo izpraznjene torbe pod glave in zadrmljejo. Mlajši pa v nestrpnem čakasnju uganjajo šale. Nikomur ni dolgočasno.

Ko se sonce nagne na večerno stran, se ponovno zgledi lovski rog in pogon za pogonom hiti čez drn in strn. Utrudljivo hojo obilo poplaha telesa in duševna okrepitev. Drugič in tretjič gre že mnogo lažje...

Po treh letih se je Janez izučil. Po telesu je bil očetove rasti, na obrazu pa je bilo pol na pol. Obliko glave in visoko čelo po očetu. Okrog ust in oči materine. Močne nišice so se s prenašanjem vrec še okrepile in po moči mu je bilo težko najti par. Po srcu dober in mehak, kakor oče. Odlični bariton ga je uvrstil med dobre pevce trškega zbora. Posebno rad je prebral knjige, bil je reden član domače čitalnice. Sicer pa ni mnogo zahajal v družbo. Obenem z mlinarskim poklicem je opravil izpit tudi še v trgovski stroki.

Po opravljenih izpitih bi tudi on, kakor je bila navada, moral po svetu na pomočniško potovanje. Toda zadržale so ga vroče oči lepe Terezije, ki je stanovala na nasprotnem koncu trga koder ga je vsak dan mimo vodila pot v Rakitje.

Prva ljubezen je tako močna, kakor veriga v ječi. Četudi nisi obdan z mrežami, uteči ji ne moreš.

Terezija je bila hči bogatejše Turkove hiše. Branili so ji, kolikor so mogli. Poslali so jo celo od hiše k teti v oddaljeno mesto. Vse ni nič pomagalo. Ona je sanjala o svojem Janezu. On pa je lučki pridno prilival o svojem Janezu. On vsako priložnost, kadar je čez nedeljo prišla domov, da so ji s prijatelji zapeli pritajeno podoknico.

V neenakem boju navadno podležejo starši. In prav je tako. Kadarkoli se je namreč zgodilo drugače, vselej se je rodilo gorje. Nasilno pretrgana prva ljubezen zapuša nezaceljene rane in rodi gorje v pristiljenem zakonu. Vredno je zato ponoviti tisto večno življenjsko dilemo, ki ji pravimo alternativa in ki se pojavlja na vseh področjih in je nikdar nihče ne bo mogel zadovoljivo rešiti. Vedno bo ostalo prikrito, kako bi bilo, ako bi bilo drugače.

Usoda!? Kaj pa je pravzaprav usoda? To ni nikako babjeverstvo. To je in bo ostalo večna in trajna vrednota. Usoda je v nekem oziru identična s časom. Usoda je bila, je in bo ostala tisto, kar se je, se, ali pa se bo nekoč dogajalo z nekom ali z nečim. Poznamo znano in neznano

usodo. Je, kakor čas, poznamo pretekli čas — zgodovino in grmo v nejasno bodočnost.

Ker je usoda neizbežna, saj je nekaj, karkoli se dogaja z nami, je svojevoljno ne moremo spreminjati. Srčna kultura in razum sta edino orožje, ki ga ima človek v boju proti zli usodi. Usodo moramo sprejeti, se ji skušati čimbolj prilagoditi in ji s srčno kulturo ter razumom lomiti zobe in končno z njo živeti. Prirojene osnove srčne kulture moramo z vzgojo in zgledi oplemenititi...

Tudi Janez in Terezija sta se napotila svoji usodi naproti. Ko je prišlo tako daleč, da so tudi drugi uvideli, da se morata poročiti, so se v Turkovi hiši vdali in pripravili so gostijo, ki ni bila tako bogata, kakor bi lahko bila, ker je niso sporazumno načrtovali. Glavni obrisi poročne svenja so bili znotraj meje krajevnih običajev. Terezija je bila sredinski otrok in ker niso imeli sina, je bila naslednik najstarejša Marija in je zato Terezija morala od hiše.

nekaj dodatnega dohodka, ki je družinam s številnimi otroki ublažil stisko revščine.

V enem kotu velike kleti so naleteli na široko in debelo plast ilovice. Poklicali so opekarja, ki je potrdil dobro kvaliteto za zidake. V visoko obstenje globokega klanca so vsekali in izkopali veliko vdolbino, da je bila obdana z ravnimi in navpičnimi stenami in odprta navzgor in proti klanecu.

Na večini grebenov Slovenskih goric je največja težava pomanjkanje dobre pitne vode. Nekje z murskega polja je prišel vodni iskalec. S svojo čudodelno vejico je pokazal na dvorišču mesto, kjer naj bi skopali studenec.

Studenčar je pripeljal potrebno orodje in še svoja pomočnika. Ker je greben tistega dela goric dokaj visok, se previdni zdenčar ni hotel pogoditi za izgotovljen studenec, temveč za plačilo od metra globine.

Kopali so in kopali. Prevrtali so debelo zemeljsko plast, laporne pregrade in razbili ter

Zadnje ure je Studenčar delal v nekakšni ihti. Vsako orodje, ki ga je prenehal uporabljati, je sproti navezoval na lesteve, da ga ne bi zgubil v globini, če bi se bilo treba hitro umakniti. Tudi sam je bil navezan z močno vrvjo na širokem varovalnem in režilnem pasu, ki ga je imel pri delu stalno sklenjenega pod pazduho, okrog zgornjega dela prsnega koša.

Ko je bilo vse nared, je pozvonilo še zadnje znamenje, nekakšen alarm za pripravno stanje. Z močnimi zamahi je začel prebijati najbolj izobčen del trdne plasti. Značilni odmevi udarcev so potrdili slutnje. Še in še je silovito zamahnil, zagrgalo je in močan curek vode mu je brizgnil v obraz, da mu je vzelo pogled. Hitro je stopil v korec, se oklenil vrvi in zadnjič pozvonil. Vitlarji so zavrteli gredlo, kolikor hitro je bilo mogoče. Studenčar se je zadovoljen vspenjal in odbijal z rokama od navpičnih sten, da ga ne bi ododrgnilo ob ostrem cementnem oboku.

Gospodar Janez je od veselja ves ožarjen čakal ob ustju tako težko pričakovanega studenca. V rokah je držal čutaro najboljše starine, ki jo je hranil za pomemben trenutek. Terezija pa je prinesla zapečenih žemelj, obložnih s tunkovino. Čestitali so zdenčarju in mu napivali. On pa: »Zdaj ga pa bom! Žejen v studencu ga niso smeli! In pil je na dušek, da je kar klokotalo po suhem grlu.

Zadnje popoldne studenčarji niso hoteli delati ničesar. Pili so in jedli, da so jim popki žvižgali, kakor je pripomnil najmlajši med njimi. Razlegla se je nerodno ubrana pesem, ki jo je Janez skušal uravnati. Ni mu uspelo, vsaka naslednja je bila bolj kilava in hripava, dokler ni vse počasi zamiralo. Niso jim samo popki žvižgali, tudi po glavah jim je bobnelo, ko so se v mraku opotekali proti domu.

Studenec je bil največja pridobitev na tretji Potokarjevini. Na celim vrtu vzdolž grebena ni bilo studenca z dobro pitno vodo. Novi studenec je imel tudi dobro pitno vodo, da je zaslovela kot nekakšna posebnost daleč naokoli. Koliko so se namučili sosedje z prinašanjem vode za kuho in pitje. Živino pa so morali napajati iz mlak, ki so bile razvrščene ob klanecu in jih je napolnjeval hudournik ob nalivih. Oskrbovanje z vodo je bilo velika obremenitev in skrb rogovskih viničarjev. Zgarani in izčrpani so se v mraku vračali na svoje revne domove, potem pa na mesto počitka, urediti skromno gospodarstvo, nahraniti številne otroke, nakrmiti kozo, ponekod še pujsa. Le redki so premoogli tudi kravico. Nazadnje pa še z brentami na hrbtih daleč v dolino po vodo. Niti voda ni bila zastoj, treba jo je bilo odslužiti. V zgodovini trpečih ljudi imajo viničarji posebno poglavje...

Potokarjev klanec je bil drugačen, kot Cankarjev. Bil je manj strm, bolj položen in imel je svojo posebnost, ki pripada le nekaterim klanecem. Bil je vdolben in pogreznjen globoko v zemljo. Poševne obrobne stene so bile ponekod visoke tudi do pet metrov. Vzdolž po vrhu njegovega obstenja pa je po celi dolžini zorelo sladko grozdje. To je bila v vnebovpični revščini edina dobrota viničarskemu življenju.

Naslednji dan je studenčar prišel izmeriti globino vode. Na tanki vrvici je obesil stožčasto svinčeno utež in jo spustil do dna. Ko se je utež naslonila na dno, je znamka pokazala devetnajst. Globino je preveril tudi gospodar. Povlekli so vrvico na plano. Merilo je bilo omočeno do znamke petnajst. »Studenec je globok devetnajst, globina vode pa štiri metre.« Je ugotovil mojster. Prinesli so čisto kangljico, jo navezali na vrv in v njej dvignili prvi vzorec vode iz globokega studenca.

Najprej je poskušal mojster, za njim gospodinja, nazadnje Potokar. »Kako osvežujoča, brez vonja, brez priokusa! Za nas je več vredna kot vino! Za nas pomeni življenje! Je vzkliknila Terezija in vsi so prikimali.

»Iskalcu vode se je posrečilo najti pravo mesto za studenec.« Je pripomnil mojster in nadaljeval: »Štirimetrski globina dokazuje, da smo prevrtali vrhnjo nepropustno plast na točki njene vdorine, ki leži štiri metre izpod njenega najvišjega temena. Če bo globina vode stalno ista, potem je to dokaz, da je domneva pravilna. Posebej pa bomo še preizkusili jakost dotoka vode v studenec, ko bodo vsa dela končana in čim namestimo dokončno vitlo, s katerim bomo vodo lahko hitro črpali iz studenca. Lapornata plast, skozi katero vdira voda, je trdo okamenela, tako se ni bati zemljepanja in naplavljanja peščenin. Naknadno čiščenje dna ne bodo potrebno, voda bo stalno dobra in čista, pa tudi cenejša.« je dopolnil mojster.

Čez teden dni je bilo novo vitlo z večjo debelino gredlje gotovo. Še zadnjič je prišel studenčar. Znova so izmerili globino vode. Merilna vrvica se je zopet omočila do znamke štiri. Na vitlo so obesili dvojno dolgo vrv in na vsak konec navezali po dve enaki vedri. Prazen korec se je obenem spuščal v globino, ko se je na drugi strani gredlje dvigal napolnjen z vodo. Tako so črpali vodo hitreje in le lažje, ker je teža prazne golide pomagala dvigati polno vedro navzgor.

Hitro so izvlekli dvajset golid po petnajst litrov. To je en polovnjak, kar bi ustrezalo približno enemu metru višine vode. Že poprej so spustili v studenec suha s svinčeno utežjo oteženo vrvico do znamke štirinajst. Vrvico so hitro poglobili še za pet metrov in jo povlekli navzgor. Zdenčar je z zadovoljstvom ugotovil, da se je vrvica omočila do znamke devetnajst.

Nadaljevanje prihodnjič

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

Oče Turk je zapisal mlademu paru svoje drugo manjše posestvo, ki ga je imel na enem najlepših grebenov Slovenskih goric. Na vrtu ob klanecu je bila hiška; kuhinja in dve sobici. Kaj pa je treba mlademu paru več, dokler sta zadovoljna sama s seboj. Drugih reči niti nista potrebovala. Sodi in tunke so bili prazni, v kašče pa nista imela kaj spraviti.

Takoj za hišo so se vrstile vrste žlahne trte v srednje velik vinograd, ki je segel do vnožja položnega grebena s popoldanskim soncem. Pod vinogradom sadovnjak z izbranimi jablanami, slivami, hruškami in visok, star studenček, ki tudi v najhujši suši ni presahnil.

Hiša je imela naslov »Na Rogu 10«. Rog pravzaprav ni bila vasica, ker ni bilo pravega začetka, niti konca. Kolikor goric, toliko hiš in hišic se je vrstilo ob globokem klanecu. Le malokatera hiša je bila prava domačija, večina njih so bile skromne viničarije.

Tisti košček Slovenske zemlje je najlepši. Kakor daleč sega oko na obzorju, en sam velikanski nepretrgani vrt negovane trte. Pozimi in v zgodnji pomladi je od daleč videti na nasprotnem pobočju dolge ravne vrste kolja in žičnatih pregrad. Ko se luna drugič omladi, ozeleni ob vsakem količu grmiček, ki dan za dnevom poganja navzgor in pobočje se spremeni v veliko razstavo živozelenih stebrov. Tri do štirikrat na leto prebarvajo viničarji s škropljenjem s svetlomodrikasto barvo zelene vrste in stebrički postanejo podobni manekenkam na odru. Vse je videti urejeno po najstrožjem redu, kakor pri vojakihi.

Vse bi bilo prav in lepo, ako ne bi bilo za Janeza preveč naporno hoditi vsak dan tako daleč v službo. Pot je sleherni dan terjala štiri ure prazne hoje. To je pomenilo za isti zaslužek štiri ure neplačanega napora.

Janez je začel razmišljati, kako bi si pomagal. S svojim poklicem v novem okolju ne bi mogel ničesar zaslužiti. Delati samo na majhnem posestvu in v vinogradu ne bi prinašalo dovolj niti za skromno življenje od rok do ust. In končno bi bil ves uk v poklicu zaman.

Odločila sta: zidati novo hišo. Za tako velika dela pa je bilo potrebno mnogo denarja. Primanjkovalo je tega in onega, posebno še zidne opeke, ki so jo žgali na primitivni način v oddaljenem Rakitju.

Skrčili so nekaj vrhnjih vrst trte, zravnali in zasipali zgornji greben in izdoblili zemljo za globoke kleti. Pri izkopavanju zemlje so našli na velike kamnite skale. Vanje so navrtali globoke luknje in jih nabili z debelo zrnatim črnim smodnikom, povezali z zažigalno vrvico. Zunanjo polovico luknje so zamesili s papirnatim zamaškom in trdno zatlačili z ilovico.

Vsi so se umaknili v staro klet in zaradi varnosti so na zgornjem in spodnjem koncu klanca postavili stražo, da je mimoidoče opozarjala na nevarnost. S silovitimi truščem so se skale razletele in razpokale. Čim globlje je bilo navrtano, tem večje je bilo razdejanje in drobnejši odkruški so zleteli kvišku in na vse strani daleč naokoli.

S težkimi jeklenimi kladivi so napokane skale klali v manjše kose, da so jih lahko vzgradili v osnovno obzidje. Bližnji viničarji so v mrtvem obdobju, ko so tekoča opravila po vinogradih počivala, pri teh delih zaslužili

razstrelili trše skaline. Vedno globlje, a sledu vode nikjer. Ko so prekorčili sedemnajsti meter, je gospodar potožil: »Pa mi menda ne nameravate izkopati nekaj globokega groba! Vsi prihranki bodo potonili v to globoko vrtino! Ne bom mogel plačati.«

Studenčar ga je tolažil: »Plasti postajajo čedalje bolj vlažne. Sivkasta in škrljasta trdna plast nakazuje, da smo blizu debelejšega neprepustnega sloja skalnate ploščadi. Nad tako se navadno zadržuje globoka talnica. Dosedanji stroški so že tako veliki, da nikakor ne moremo in ne smemo odnehati. Tudi mi želimo k iverganju nekaj prispevati. Kopali bomo globlje za polovično ceno. Ako pa pridemo do dobre vode, bomo zaračunali dvojno!«

Studenčar je bil izkušen mož, pa tudi lisjak. Vsako stisko je skušal obrniti sebi v prid. Potokar je malo pomislil, potem pa sta si ponovno udarila v dlani in nekoliko spremenjena pogodba je stekla dalje.

Zvečer je opazil zadrego gospodarja, pa je nadaljeval: »Danes tako ne moremo opraviti vsega, kmalu bo večer in dobro bo vse še enkrat premisliti. Včasih je najbolje tako reč prespati. Končno nam ne teče voda v grlo, čeprav jo iščemo. Na svidenje jutri bolj zgodaj!«

Potokar je videnje jutri bolj zgodaj in ko je bila zaskrbljena noč mimo, so zdenčarji na vse zgodaj začeli z delom. Odslej so vsako ped poglabljali bolj previdno in z nižjimi obroči zelo skrbno sproti zazidavali in cementirali. Potokar je preračunal. Navpična višina nad studenčkom, ki žubori izpod pobočja v gozdčiku, je približno dvajset metrov, torej mora biti nekje v tej globini stalna talnica, ker izvir nikdar ne usahne.

Vrv na vitlu, po kateri so dvigali težko naložene korce, je bila že prekratka in so jo morali podaljšati za nekaj metrov. Ko so zabetonirali osemnajsti meter, je tovor postajal vedno težji, mešanica laporja in zemlje pa mokra. Tedaj je studenčar naročil spustiti reševalno lestev, spleteno iz debelih vrvi.

Tudi ta dan so prekinili izkopavanja prej, kot prejšnje dneve. »Zdi se mi, da smo vodni žili zelo blizu. Bolje bo, da za danes zaključimo, da nas ne bi kaj presenetilo, češar pred nočjo ne bi zmagli. Bomo jutri zjutraj spočiti varneje opravili zadnja dela. Če bo voda brizgnila silo, ako je pod pritiskom pod vijugavo nepopustno plastjo, jo bo treba mnogo hitreje izčrpavati, kakor pa nalomljeni lapor.«

Zadnje jutro so nadaljevali delo s posebno previdnostjo. Skrbno so preverili vrvi in lesteve. Varovalno leščerbo so očistili in pokrovno strešico privili še nižje, da curek vode ne bi mogel ugasniti plamenčka. Lučka je bila studenčarju najvažnejši pripomoček. Sveti mu pri delu in najavlja strupene pline, ki bi lahko nepričakovano izbruhnili iz kake votline.

Tudi vrvico zasilnega zvončka so pregledali. Zadnji devetnajsti meter so kopali najbolj počasi. Previdno je podkopaval stene okrog in okrog. Prikazala se je kamnito otrdela laporna izboklina. Studenčar jo je dobro poznal. Z zvončkom je naznanil dogovorjeno znamenje. Obrazi na površju so se zjasnili. »Kntalu boste pili vodo, mi pa vino!« je vzkliknil glavni pomočnik in priklical še drugega, da bi pomagal vitlo hitreje vrteti, ako bi mojstru v globini nastala sila.

IMAM JIH RAD

Na slikovitem Dravskem polju, skoraj že ob vznožju haloških gričev leži deset vasi krajevne skupnosti Cirkovce. Vasi so take kot vse vasi panonskega stila. Hiše z gospodarskim poslopjem, postavljene v obliki ključa, so razporejene vzdolž ceste, ki poteka po vasi. Pojavlja se veliko novih hiš, ki spreminjajo romantično podobo vasi.

V zadnjih nekaj letih se je naš kraj zelo razvil. Zgradili smo nov dom krajanov, ki ima dvojni namen: služi za prireditve in kot telovadnica. Dom krajanov je res pravi ponos našega kraja, saj je zgrajen z našim denarjem in našim delom. Z veliko pomočjo krajanov je bil zgrajen tudi nov otroški vrt, položen krajevni vodovod in v zadnjem času še telefonsko omrežje. Da se je povečal standard prebivalstva, se vidi na več načinov: nove hiše rastejo kot gobe po dežju, avtomobilov in najmodernejših kmetijskih strojev je vedno več, povečuje pa se tudi stopnja izobraženosti občanov, saj vse več mladih hodi v šole v Ptuj in Mariboru.

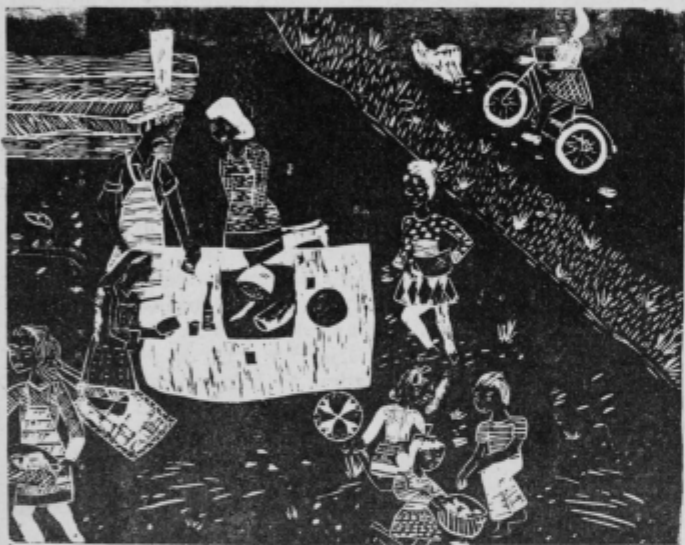
Z zgraditvijo doma krajanov se je dvignila tudi kultura v našem kraju. Prosvetno društvo uspešno nadaljuje svoje delo. V domu krajanov smo si že lahko ogledali pet predstav gledališkega abonmaja, ob vsakem večjem prazniku pa se

lahko poveselimo v družbi domačih ljudi.

Razvilo se je tudi športno življenje. Rekreativski čas, namenjen za razvedrilo vseh, ki se želijo sprostiti od trdega dela, je kar prekratek, telovadnica pa skoraj premajhna, da bi sprejela vse športnike. Najbolj priljubljena igra je košarka, na kar je veliko vplivalo tudi minulo prvenstvo v košarki, ki so dvignila že tako visok ugled jugoslovanske košarke. Škoda pa je, da je povsem zamrl namizni tenis, ki je bil še pred kratkim šport št. 1 v Cirkovcah. Vendar upam, da mu bo kdo spet dal mesto, ki mu pripada. Osnovna šola se je lotila resnega dela s košarkarskimi krožki za pionirke in pionirje petih in šestih razredov. Čeprav dobri rezultati ne morejo priti po mesecu dni dela, pa je vseeno velika volja in ljubezen mladih do košarke vzpodbuda za vse, da je treba delo nadaljevati.

Res lepo se je razvil naš kraj, postal je takšen, kakršnega smo si vsi želeli, paziti pa moramo, da bo tak tudi ostal. Predvsem na nas mladih je, da nadaljujemo začeto delo starejših, da ohranimo tisto, kar so nam s težavo pridobili in da jim nudimo zadovoljstvo in ponos s tem, da uresničimo njihove ideje, ki jih sami ne morejo več.

Bogdan Potočnik



Dober tek, linorez, likovni krožek OŠ Cirkovce

PRISLUŠKOVALA SEM

Z bratom sva sedela v kuhinji. Zazvonil je telefon. Oba sva hotela dvigniti slušalko. Ker je bil brat močnejši, me je odrinil. Bila sem trmasta in sem hotela slišati, s kom govori.

Zaslišala sem glas: „Sandi si ti?“ Ta mu je odgovoril: „Sem, zdravo!“ Napeto sem poslušala. Takrat je brat položil slušalko na mizo in me potisnil iz kuhinje. Nisem hotela odnehati, zato sem pritisnila uho k vratom. Po glasu sem ugotovila, kdo kliče. Bil je bratranec. Vprašal ga je: „Si sam?“ — „Sam“ mu je ta odgovoril. Nato je bratranec nadaljeval: „Potem se lahko dogovoriva. Prideš danes zvečer k meni.“ — „Lahko, bom...“ Nadaljevanja

nisem slišala. Nato mu je bratranec dejal: „Starši so odšli k sorodnikom.“ — „Čemu bi pa prišel k tebi?“ Odgovor je bil: „Kmalu bom imel rojstni dan in sem povabil prijatelje, ker sem sam doma.“ — „Si povabil še koga drugega?“ ga je vprašal brat. „Ne, pa tudi ti ne smeš nikomur povedati, da ne zvedo starši!“ Brat mu je odgovoril: „Name se lahko zanesem.“ Bratranec je še dodal: „Adijo, torej zvečer!“

To sem še slišala nato sem tiho odšla. Zvečer se je brat poslovil, češ da gre igrati namizni tenis s prijatelji. Pogledala sem ga in mu skrivnostno dejala: „Kadar praznujemo rojstni dan, ponavadi ne igramo namiznega tenisa!“

Danica Jakovljevič

LASTOVIČKE

Lastovičke sinje ptičke
so iz juga nam oznanile,
da se bodo kmalu vrnile.

Pomladansko sonce že ogreva
vabi lastovičke,
naše lepe ptičke.

Lastovičke so priletele
veselo s krili so pozdravljale
in nam pomlad oznanjale.

Lastovičke so delavne ptičke
visoko gradijo si hišice,
da do njih ne more nihče
ne muček ne psiček,
ne poreden fantiček.

Mirica Pernat

pero
v rokah
mladih

Naše povabilo k sodelovanju je uspelo. Literarne in likovne prispevke so nam poslali učenci osnovne šole iz Cirkovce, ki so še pred iztekom pouka izdali šolsko glasilo Naše polje. Poglejmo, kaj so narisali in preberimo, kaj so napisali vrli Cirkovčani!



Nalaganje sena, linorez, likovni krožek OŠ Cirkovce

MOJA NAJLJUBŠA ŽIVAL

Moja najljubša žival je kokoš. Ko je bila kokoška še majhna, sem se je zelo veselil. Če sem je hotel pobožati, me je počakala. Verjela mi je, da ji ne bom nič hudega storil. Vozil sem jo tudi v majhnem vozičku. Vozila se je zelo

rada. Pokazal sem jo mami. Rekla je, da je zelo lepa. Potem sem jo spet vozil po dvorišču. Ko je kokoška odrasla, se mi ni več pustila pobožati. Nesla je jajčka: zato sem jo imel rad.

Emil Sagadin

DOMA IMAM VRT

Doma imam vrt, na katerem imam nasajene jagode, redkvico, korenček, šmarnice in razno zelenjavo. Vrt redno okopavam. Zmeraj več nasadim na gredice. Tudi mami pomagam pri delu.

Jožica Goričan

MAMA

Moji mami je ime Marija. Je delavka. Ima temno rjave lase in temno rjave oči. Po poklicu je natakarica in dela na avtobusni postaji v Ptuj. Je zelo vesela narave. Je delavna, saj si ne zna predstavljal življenja brez dela. Zanima se za plavanje. Vesela sem, kadar je ves dan doma. Sestri in meni rada pomaga pri učenju. Je zelo dobrega srca, zato jo imam rajši kot kaj drugega na svetu.

Zvonka Pleteršek



Med snopi in gorami, linorez, likovni krožek OŠ Cirkovce

MOJ DOM

Moj dom stoji v Jablanah ob prometni cesti. Zgradili smo ga leta 1975. V njem živimo štirje člani: očka, mamica, sestra in jaz. Hiša je zelo velika. Okrog nje je posajena trava, greda s cvetjem, sadno drevje in grmički.

Imam tudi svojo sobo, kjer se učim in igram. V njej imam tudi mnogo knjig. Rada sem udi v dnevni sobi, kjer vsi skupaj gledamo televizijo. Svoj dom imam zelo rada, zato se ne bi od njega nikoli ločila.

Natalija Dolenc

GREDICA

Na vrtu imam cvetlično gredico. Moja gredica je majhna. Na njej imam posajene tulipane, narcise, trobentice in druge cvetice. Vsak dan jih zalivam, plejem in skrbim, da lepo rastejo. Ko bodo cvetele, jih bom potrgala in nesla tovarišici.

Renata Mesarič

MEDVED BRUNDO

Ime mi je Bruno. Živim v gozdu in sem temno rjave barve. Imam kratka ušesa in rjave oči. Zraven mene živijo še drugi medvedi, ki mi ob dolgih večerih krajšajo čas. Zgodilo pa se je nekaj, kar nas je zavedno ločilo.

Zunaj je sijalo toplo sonce. To sonce me je privabilo iz mojega brloga. Ko sem prišel ven, sem najprej malo tekal po gozdu, nato pa se mi je zahotelo medu, zato sem se ga odpravil iskat. Stopal sem po od sonca obsijani gozdni poti. Nisem prišel daleč, ko sem za sabo slišal tiho govorjenje. Ozrl sem se in zagledal v grmovju bradatega moža s puško. Tega moža sem se prestrašil in začel teči. Mož je začel streljati za mano, ker pa je vsak medved počasen, tudi jaz nisem znal tako hitro teči in me je ranil v nogo. Sedaj sem bil še počasnejši in mož me je ujel. Z avtom me je odnesel domov.

Doma me je zaprl v veliko kletko. Tam sem moral ostati tako dolgo, dokler mi rana na nogi ni popolnoma ozdravela. Kljub vsakodnevemu obiskovanju tega moža, sem se v kletki počutil osamljenega. Ko sem ozdravel, me je mož odpeljal v živalski vrt. Tudi tam me je redno obiskoval, in pozneje sem od čuvaja zvedel, da je to lovec Janez, njihov sodelavec. Sedaj sem vedel, zakaj me je pripeljal sem. Tu sem potem dobil nove prijatelje in bili smo kot družina.

Zazdelo se mi je, da je tu bolje kot v gozdu, čeprav sem zelo pogrešal svoje nekdanje prijatelje. Upam, da jih ne bom pozabil. Pozneje sem bil hvala tudi lovcu Janezu, ki me je v ta živalski vrt pripeljal. Sedaj se zopet veselim med svojimi novimi prijatelji.

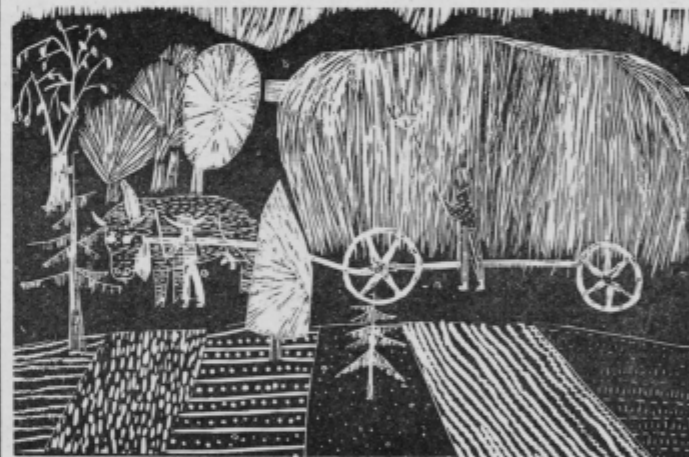
Zlatka Brglez

MOJA SESTRIČNA IZ AFRIKE

Imam šest sestričen, vendar se ena precej razlikuje od drugih. Ime ji je Tanja. Tanja je še majhna, stara je komaj 8 mesecev. Rodila se je v Švici, ker tam tudi živita starša, to sta moja teta Marija in stric Robi. Ko se je Tanja rodila, smo bili vsi zelo srečni, posebno jaz, ker sem si želela punčko. Veselje se je hitro spremenilo v žalost, saj je nismo mogli videti. Šele po enem mesecu so jo pripeljali k nam. Tanja je bila tako majhna, vendar tako ljubka. Pri nas so ostali dva tedna, potem so jo odpeljali v Afriko. Od takrat jo gledam samo na slikah, kako raste. Vedno je oblečena v kratke

hlačke, saj je tam vroče. Otroci, ki pa se igrajo okrog nje, so iz različnih držav. Nekaj je belih, precej pa črnkov. Na sliki je videti, da se dobro razumejo. Tudi gospodinja imajo črno. Lepo živi v Afriki, vendar si zelo želi, da bi se čimprej vrnila domov. Pred nekaj dnevi je teta pisala, da pridejo novembra domov. Tako bo Tanja ostala ves mesec pri nas. Zelo se že veselim. Najbolj pa si želim, da bi Tanja ostala vedno pri nas. To vem, da se mi ne bo uresničilo. Sama bom pomagala teti učiti Tanjo slovenščine.

Milena Dolenc



Podpreti bo treba, linorez, likovni krožek OŠ Cirkovce

KAM OBLAKI, PREK POLJA, KAM?

Ležim med zeleno travo in strmim v nebo. Kako modro je danes nebo, tako toplo in prijetno, po njem pa plavajo beli oblaki, ki potujejo neznano kam. Majhni so in mehki kot puh. Nebo se mi zdi kot sirno morje in oblaki so kot ladje na njem.

Kako sem srečna, toda kaj ko imam toliko skrbi in težav, ki jih bo treba prebrsti za vsako ceno. Oblaki, ti pa so brez skrbi in težav, brez problemov. Jaz pa, oh toliko skrbim imam, da imam tako težko glavo. Osmi razred, zadnje osnovnošolsko leto in treba se bo odločiti za naprej. Postaviti si bom morala nek življenjski cilj in ga doseči. Veliko premišlujem o mojem bodočem poklicu, za katerega se naj odločim. Veseli me ta in oni, a za nobenega se ne morem odločiti. Sklenila sem, da bom še enkrat vse dobro premislila, potem se bom že odločila. Prej pa moram dokončati osmi razred. Potruditi se bo treba in se učiti ter doseči lep uspeh, da bom pri izbiri poklica imela manj težav. Vsi me sprašujejo, kam bom odšla po končani osnovni šoli. Jaz pa jim ne morem povedati svoje odločitve in zato raje molčim ali pa rečem, da še imam dovolj časa za premišljevanje. Nekoč mi je mama

rekla: »Nadka, saj vedno ne boš mogla molčati o tem, kam boš šla potem.« - Prav, pa ti povem, sem rekla. »V pedagoško gimnazijo bom odšla, ker me edino ta poklic veseli.« Kako sem si oddahnila, zdaj ko sem končno povedala svojo odločitev, mi je veliko lažje. Življenjski cilj sem se zastavila in dosegla ga bom, tako sem se trdno odločila. Vem, da bo treba trdo delati, a volja in veselje do tega poklica mi bosta pomagali, da bom prebrdla vse težave, ki bodo prišle in svoj cilj tudi dosegla. Tako sem premišljevala in povsem pozabila na čas. Iz tega premišljevanja me je predrnila mama, ki me je že nekaj časa klicala, pa je nisem slišala. Da, sedaj vem kam bom odšla po osnovni šoli. Ozrla sem se po nebu, kjer so bili še vedno beli oblaki in nekam hiteli, tja delač čez polje, neznano kam.

Ne vem, kam hitite, pa sam mi tudi ni mar, kam ste namenjeni. Ste brez vsakega cilja in lahko ste srečni, da nimate nekega zadane cilja in da ste brez skrbi. Jaz pa sem zadovoljna, ker vem za svoj cilj in srečna sem, da ga sploh imam.

Bernarda Kušar

DOMAČA RAST je literarna priloga **TEDNIKA** in jo izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost Radio-Tednik Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. **DOMAČO RAST** ureja uredniški odbor: Nataša Belšak, Viktorija Dabič in Zdenko Kodrič.